

Univerzitet u Sarajevu

Filozofski fakultet

Književni prilozi u listu *Dječiji Novi Behar* (1932-1944)

Završni diplomski rad

Kandidatkinja:

Dženita Radeljaš

Mentor:

doc. dr. Nehrudin Rebihić

Sarajevo, 2020.

Univerzitet u Sarajevu

Filozofski fakultet

Dženita Radeljaš

Indeks broj: 3016/2018; redovna studentica

Odsjek za književnosti naroda Bosne i Hercegovine

Književni prilozi u listu *Dječiji Novi Behar* (1932-1944)

Završni diplomski rad

Oblast: Bošnjačka književnost

Mentor: doc. dr. Nehrudin Rebihić

Sarajevo, oktobar 2020.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	5
2. O KNJIŽEVNOM, KULTURNOM I POLITIČKOM UTJECAJU I DJELOVANJU ČASOPISA.....	8
2.1. Program i nacionalno-književna orijentacija <i>Novog Behara</i>	9
2.2. Program i nacionalno-književna orijentacija <i>Dječijeg Novog Behara</i>	12
2.3. Paralela između <i>Novog Behara</i> i <i>Dječijeg Novog Behara</i>	15
3. PROZNE VRSTE U <i>DJEČIJEM NOVOM BEHARU</i>	18
3.1. Autorska proza	18
3.1.1. <i>Crtice</i>	20
3.1.2. <i>Novele</i>	23
3.1.3. <i>Humoreske</i>	24
3.1.4. <i>Anegdote</i>	25
3.1.5. <i>Basne</i>	26
3.1.6. <i>Bajke</i>	28
3.1.7. <i>Fantastične priče</i>	30
3.1.8. <i>Šaljive priče</i>	32
3.1.9. <i>Zagonetke</i>	32
3.1.10. <i>Pitanja za djecu</i>	34
3.2. Usmena proza.....	36
3.2.1. <i>Narodne priče</i>	37
3.2.2. <i>Poslovice</i>	38
3.2.3. <i>Zagonetke</i>	39
3.2.4. <i>Anegdote</i>	40
3.2.5. <i>Predaje</i>	40
3.2.6. <i>Humoreske</i>	41
3.2.7. <i>Basne</i>	41
3.2.8. <i>Šaljive priče</i>	41
3.3. Prevedena proza	46
3.3.1. <i>Narodne priče</i>	46
3.3.2. <i>Anegdote</i>	47

3.3.3. <i>Basne</i>	48
3.3.4. <i>Šaljive priče</i>	49
4. <i>PJESNIČKE VRSTE U DJEČIJEM NOVOM BEHARU</i>	50
4.1. <i>Autorska poezija</i>	50
4.1.1. <i>Rodoljubiva poezija</i>	51
4.1.2. <i>Patriotska poezija</i>	52
4.1.3. <i>Religiozna (vjerska) poezija</i>	53
4.1.4. <i>Socijalna poezija</i>	55
4.1.5. <i>Pejzažna (opisna, deskriptivna) poezija</i>	56
4.1.6. <i>Misaona (refleksivna) poezija</i>	57
4.1.7. <i>Šaljiva poezija</i>	59
4.1.8. <i>Ostala poezija</i>	60
4.2. <i>Usmena poezija</i>	65
4.3. <i>Prevedena poezija</i>	68
5. <i>KULTURNO-HISTORIJSKI PRILOZI U DJEČIJEM NOVOM BEHARU</i>	69
5.1. <i>O historijskim ličnostima</i>	69
5.2. <i>O religiji</i>	71
5.3. <i>O građevinama</i>	71
5.4. <i>O jeziku</i>	72
5.5. <i>O značaju periodike i čitanju</i>	72
5.6. <i>O domovini</i>	73
5.7. <i>Kulturno-tradicijski prilog</i>	73
6. <i>ZAKLJUČAK</i>	74
7. <i>IZVOR</i>	76
8. <i>LITERATURA</i>	76
8.1. <i>Elektronski izvori</i>	77
9. <i>BIBLIOGRAFIJA KNJIŽEVNIH PRILOGA U LISTU DJEČIJI NOVI BEHAR</i>	80

1. UVOD

Periodične publikacije oduvijek su imale književnu, kulturnu, političku, naučnu, ali i umjetničku funkciju. Glavna karakteristika ovakvih publikacija je raznovrsnost njihovog sadržaja. Tome doprinose saradnici, a pod saradnicima se podrazumijevaju autori zajedno sa uredništvom i recenzentima. Periodične publikacije su broičano označene i izlaze u određenim vremenskim razmacima. Uprkos edukativnim ciljevima kojima publikacije teže, nedovoljno su istražene. Predstavljaju vid književnog stvaranja koji je poprilično marginaliziran. Iako po svim parametrima zaslužuju biti istražene, pogotovo s književnohistorijskog gledišta, ova oblast ostavlja za sobom niz neobrađenih i neistraženih problema. Razlog tome je, može se pretpostaviti, vrijednost objavljenih priloga. Pažnja se više posvećuje klasicima i kanonu, zbog njihove trajnije vrijednosti. Uprkos tome, časopisi daju sliku društvenog života u jednoj zajednici, i, što je najvažnije, književnog života, čemu doprinosi publiciranje radova poznatih i manje poznatih pisaca.

Ovaj rad će se baviti književnim priložima u listu *Dječiji Novi Behar*. Spomenuti list izlazio je uz list *Novi Behar*, a i jedan i drugi su bili usmjereni na *pouku i zabavu*. Prvi broj *Dječijeg Novog Behara* izašao je 15. jula 1932. godine, a izlazio je sve do 1944. godine. Bio je namijenjen djeci. Javila se potreba za izdavanjem lista namijenjenog isključivo djeci, što je sasvim očekivano, s obzirom na brz i snažan razvoj dječije književnosti u dvadesetom stoljeću. Autor Milan Crnković u knjizi *Dječja književnost* daje definiciju te književnosti:

To je posebni dio književnosti koji obuhvaća djela što po tematici i formi odgovaraju dječjoj dobi (grubo uzevši od 3. do 14. godine), a koja su ili svjesno namijenjena djeci, ili ih autori nisu namijenili djeci, ali su tijekom vremena, izgubivši mnoge osobine koje su ih vezale za njihovo doba, postala prikladna za dječju dob, potrebna za estetski i društveni razvoj djece, te ih gotovo isključivo ili najviše čitaju djeca.¹

Dječiji Novi Behar je prilagođen djeci u smislu da problematizira i opisuje interese djece u određenim razdobljima. List čak obuhvata određene književne vrste namijenjene uglavnom djeci. Samim tim, osnovne književne vrste koje se javljaju u *Dječijem Novom Beharu* bi bile bajke,

---

¹ Crnković, M. (1982). *Dječja književnost*. Zagreb: Školska knjiga, str. 6.

fantastične priče, basne, poezija o djeci, pripovijetke ili romani o djeci... Po tome je ovaj list i specifičan, jer se sastoji od književnih priloga karakterističnih za dječiju književnost.

Rad se, načelno, sastoji iz tri dijela. U prvom dijelu bit će riječi o poetikama dvaju listova: *Novog Behara* i *Dječijeg Novog Behara*. Bit će predstavljeni nacionalni, politički, ali i književni okviri ovih listova. Naznačit će se paralela između ovih listova. Drugi dio bit će posvećen konkretno književnim priložima. Svi prilozi (kompletna građa *Dječijeg Novog Behara*) najprije su podijeljeni na *pisanu* i *usmenu* književnost. Unutar pisane književnosti, prilozi se dalje dijele na *prozu* i *poeziju*, dok *drama* nije zastupljena. Razlog tome je sadržaj, koji je čitateljima ovog uzrasta poprilično težak za razumijevanje. Također, sadržaj drame je obiman, a to se nije uklapalo u način rada ovog lista zbog toga što je uredništvo težilo objavljivanju kratkih književnih priloga. Dramom se ne bi uspjela prenijeti kratka i jasna pouka, pa je zbog toga ovaj književni rod izostavljen. Kriterij za klasifikaciju proze *Dječijeg Novog Behara* je književna vrsta, a poezija je podijeljena tematsko-motivski.

Pisana književnost će obuhvatiti i autorsku i dio prevedene građe, a preostali dio pripada usmenoj književnosti. Unutar ovih podjela zastupljena je i uža klasifikacija. U okviru pisane (autorske) književnosti, *proza* se dijeli na: crtice, novele, humoreske, anegdote, basne, bajke, fantastične priče, šaljive priče, kulturno-historijske priloge (o historijskim ličnostima, religiji, građevinama, jeziku, značaju periodike i čitanja, domovini), zagonetke i pitanja za djecu. U okviru pisane (autorske) književnosti, *poezija* se dijeli na: rodoljubivu, patriotsku, religioznu (vjersku), socijalnu, pejzažnu, misaonu, šaljivu i na ostale, tj. pjesme koje ne pripadaju konkretnoj vrsti poezije. Kriteriji za podjelu poezije su bili tema i motiv, odnosno pjesme su podijeljene tematsko-motivski.

U pregledu usmene književnosti, moguće je izdvojiti sljedeće kategorije: narodne priče, poslovice, narodne zagonetke, anegdote, predaje, humoreske, narodne basne, narodne šaljive priče i usmene lirske pjesme.

Prevedena proza obuhvatit će sljedeće kategorije: narodne priče, anegdote, kulturno-tradicijski prilog, basne i šaljivu priču. Kad je, pak, riječ o prevedenoj poeziji, ona u *Dječijem Novom Beharu* nije zastupljena. Kulturno-historijski prilozi bit će predstavljeni poslije književnih priloga.

Ovakve klasifikacije su urađene radi preglednosti. Naravno, one nisu jedine moguće klasifikacije. Svaka od navedenih kategorija bit će prikazana sa osnovnim poetičkim odlikama. Kategorije će se analizirati, a rad će predstaviti koncept svake od kategorija. Na taj način doći će do izražaja sve vrijednosti, ideje, poetike i ideologije koje su prilozi imali. Posmatrajući ih ovako, razvrstane u skupine, dobit će se šire slike, jasni ciljevi i književne vrijednosti ovih književnih vrsta koje su izlazile u *Dječijem Novom Beharu*. U radu će biti navedeni svi pisci, pjesnici, prevodioci, te sakupljači usmene književnosti, odnosno svi saradnici *Dječijeg Novog Behara*. U fusnotama će biti priložene biografije pisaca i pjesnika koji su najviše objavljivali u ovom listu.

Treći dio rada obuhvatit će zaključak i literaturu koja je korištena za izradu rada zajedno sa elektronskim izvorima i bibliografiju književnih priloga objavljenih u *Dječijem Novom Beharu*.

2. O KNJIŽEVNOM, KULTURNOM I POLITIČKOM UTJECAJU I DJELOVANJU ČASOPISA

Časopisi predstavljaju medij kojim se protežiraju vrijednosti i ideologije jednog kolektiva. Takva vrsta medija je zastupala određene ideje i vrijednosti, što je utjecalo na stvaranje određenog nacionalnog kulturnog prostora. U *Dječijem Novom Beharu* su se protežirale sljedeće vrijednosti: obrazovanje, religija, altruizam, filantropija, rodoljublje i maternji jezik. Pojavom ove vrste medija književnost se počinje znatno bogatiti, posebno žanrovski. Književni prilozi koji su se javljali u časopisima u 20. stoljeću utjecali su na stvaranje kolektivne kulturne vrijednosti. Politika časopisa uvijek diktira određene vrijednosti, a književnost se uklapa u te okvire. Sadržaj koji proizlazi iz toga postaje kolektivna kulturna vrijednost jedne zajednice.

Prije svega, časopisi su jedna vrsta posrednika, što uočava i autorica Marina Protrka u knjizi *Stvaranje književne nacije*:

Periodika, dakle, prvenstveno služi kao mjesto distribucije i posredovanja književne vrijednosti, kako je razumiju Heydebrand i Winko, ali i, kako smo vidjeli ranije, njezine recepcije kontinuiranog eksplicitnog, književnopovijesnog, kritičkog i teorijskog vrednovanja. Povijesno gledano, časopisi postaju nositeljima modernih procesa oblikovanja nacije i njezina legitimiranja tradicijom kroz opću povijest i književnost.²

Jedno od najvažnijih obilježja časopisa je periodičnost. Časopisi su periodične publikacije. Tako ih definira i Vinko Brešić: „Trenutno bliže istini bila bi sljedeća njegova definicija: Časopis je periodička publikacija organiziranih više ili manje srodnih tekstualnih, slikovnih i zvučnih priloga ili njihovih kombinacija dostupnih u tiskanome, elektroničkome ili u oba oblika.“³ Sadržaj časopisa se može odnositi na područja književnosti, nauke, umjetnosti, politike, historije, kulture itd. Časopisi mogu izlaziti sedmično, polumjesečno, mjesečno, tromjesečno, polugodišnje i godišnje.

---

² Protrka, M. (2008). *Stvaranje književne nacije*. Zagreb: Periodica Croatica, str. 263.

³ Brešić, V. (2014). *Praksa i teorija književnih časopisa*. Zagreb: Periodica Croatica, str. 303.

Razdoblje časopisa u Bosni i Hercegovini počinje pojavom listova *Bosanska vila* (1885), *Bošnjak* (1891) i *Nada* (1894). Časopis koji je težio književnom stvaranju i nacionalno-društvenom razvoju bio je *Behar*. Počinje izlaziti u maju 1900. godine i izlazio je sve do februara 1911. godine. To je bio polumjesečni, odnosno petnaestodnevni list. Pokretači *Behara* bili su Edhem Mulabdić, Osman Nuri Hadžić i Safvet-beg Bašagić. List je izlazio s podnaslovom *List za pouku i zabavu*. Ovaj list je nastojao prikazati narodni život Bošnjaka, ali mu je primarni cilj bio prosvjetni, društveni i kulturni napredak. Njegovi pokretači (Mulabdić, Nuri Hadžić i Bašagić) su težili da preko ovog časopisa utječu na kulturno-povijesni, književni, prosvjetni i društveni razvoj Bošnjaka u Bosni i Hercegovini, u periodu vladavine Austro-Ugarske Carevine. Cilj ovog časopisa je bio da pokaže narodu koliko je obrazovanje važno, koliko treba biti posvećen nauci, te da djecu, odnosno buduće naraštaje treba usmjeravati k tom pravcu. Sam naziv upućuje na jedno kulturno rađanje, proljeće u islamskoj književnoj produkciji, za islamsku čitateljsku publiku. Naziv je simboličan, a predložio ga je Safvet-beg Bašagić. Da je *Behar* ispunio sva očekivanja svojih čitatelja zapaža i Muhsin Rizvić: „Prvi broj Behara je u potpunosti udovoljio željama i očekivanjima onih muslimanskih intelektualaca koji će se kao saradnici okupiti oko ovog lista: bio je bogat, raznovrstan, a iznad svega reprezentativan kao djelo, rezultat, koncepcija i uzorak daljeg uređivanja.“⁴ *Novi Behar* je slijedio idejnu koncepciju *Behara*, ističući religiju kao jedno od obrazovnih ciljeva lista⁵, a upravo je islamski duh bio književno-kulturna orijentacija lista. Teme i motivi iz sadržaja književnosti *Behara*, nastavljaju se u *Novom Beharu* u smislu propagiranja etike i književno-kulturne orijentacije bošnjačke sredine. To se svakako odrazilo i na *Dječiji Novi Behar*, u kojem se nalaze iste vrijednosti. Putem književnosti se najprije propagirao napredak, a zatim i buđenje nacionalne svijesti, odnosno stvaranje pozitivnog odnosa prema bošnjačkoj narodnoj tradiciji.

2.1. Program i nacionalno-književna orijentacija *Novog Behara*

Novi Behar je list koji počinje izlaziti kao svojevrsan nastavak *Behara*. Iako je *Behar* pomno pratio i usmjeravao kulturno-prosvjetni život Bošnjaka, bilo je potrebno šesnaest godina da se pokrene *Novi Behar*. Ovaj list je također izlazio s podnaslovom *List za pouku i zabavu*, na

---

⁴ Rizvić, M. (1971). *Behar – književnoistorijska monografija*. Sarajevo: Svjetlost, str. 35.

⁵ Usp. Rizvić, M. (1971). *Behar – književnoistorijska monografija*. Sarajevo: Svjetlost, str. 15.

šesnaest stranica A4 formata. Počinje izlaziti 1. maja 1927. godine, a posljednji broj izlazi 15. marta 1945. godine. Ovaj list je također bio petnaestodnevni. Izdavač je sve do 1944. godine bila „Islamska dionička štamparija“. Urednik lista je do 1930. godine bio Husejn Đogo Dubravić⁶, a onda na mjesto urednika dolazi Alija Nametak. S obzirom na to da se za potrebe ovoga rada koristila digitalizirana građa Gazi Husrev-begove biblioteke, *Novi Behar* je tu ovako opisan:

Novi Behar: list za pouku i zabavu izlazio je u Sarajevu od 1. maja 1927. do 15. marta 1945. godine. Novi Behar je slijedio tradiciju lista Behar koji je izlazio u Sarajevu od maja 1900. do februara 1911. godine. Izlazio je dva puta mjesečno. Urednici Novog Behara bili su Husejn Đogo, Edhem Mulabdić i Alija Nametak. Cilj pokretanja Novog Behara bio je književno-kulturni, prosvjetni i društveni razvoj muslimanskog naroda u Bosni i Hercegovini. Sadržaj čine rubrike Književnost, Kulturne bilješke, Naša društva, Naša zemlja, Pogled u svijet, Narodno pozorište, Poučni članci, Svaštice, Razno itd.⁷

Iz navedenog citata da se zaključiti da su sadržaj i tematika ovog lista bili raznoliki. Čitatelji su mogli pročitati vjerske, etičko-moralne, filozofske, polemične, prosvjetne, pedagoške, propagandne, privredne, socijalne, higijenske, povijesne, zemljopisne, nacionalno-kulturne članke, zakone, pravilnike, zatim poeziju (razne pjesme), prozu (najčešće crtice, romane, novele, humoreske), te dramu. Mogli su pratiti političku situaciju u državi, pročitati društvene vijesti i vjerski se obrazovati. Pored toga, imali su i zabavni dio poput zagonetki, ukrštenica itd.

U uvodnom dijelu prvog broja *Novog Behara* se govori kakve će vrijednosti protežirati ovaj list. Uvodni članak nosi naslov „Braćo Muslimani!“ što pokazuje kojoj vjerskoj skupini je list bio namijenjen, odnosno ko su, u najvećem broju, bili njihovi čitatelji. U uvodnom članku se govori o tome da su muslimani u Bosni i Hercegovini poprilično ugroženi, da je novo doba (počelo 1918. godine) zateklo muslimane nespremni, te da su zbog toga „prosvjetno zaostali, ekonomski gotovo uništeni a u vjerskom odgoju slabi i nehajni.“⁸ Ono zbog čega bi najviše

---

⁶ Husein Đogo Dubravić je bio bosanskohercegovački pisac koji se bavio perzijskom književnošću i srednjovjekovnom poviješću. Rođen je u maju 1880. godine u Mostaru, a umro je u septembru 1961. Radio je kao profesor u srednjim školama širom BiH. Objavljivao je putopise, crtice i humoreske u bosanskohercegovačkim listovima. Od 1942. godine je, pa sve do smrti, živio u Zagrebu. Dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=16439> (pristupljeno 20. 10. 2020)

⁷ Novi Behar. Dostupno na: <http://digital.ghb.ba/ghb/users/index.xhtml?id=191943&faces-redirect=true> (pristupljeno 21. 7. 2020)

⁸ Uredništvo. (1927, maj). Braćo Muslimani!. *Novi Behar*, br. 1, str. 1. Dostupno na:

trebali biti zabrinuti je potomstvo, odnosno budući naraštaji. Nisu smjeli dozvoliti da buduće generacije odrastaju bez obrazovanja, svjetovne i duševne naobrazbe. Rečenica koja je istaknuta u uvodnom članku glasi: „A dužni smo i dužni ste vi svi, da predajemo u amanet svome potomstvu sve, što je vrijedno, što oplemenjuje i uzdiže, što izgrađuje potpune ljude i dobre muslimane.“⁹ Dakle, sve ono što se njegovalo svih onih godina u jednom narodu, vrijeme je da se prenosi na buduće naraštaje, jer samo tako može opstati. Etička i vjerska načela koja bi trebalo da posjeduje svaki musliman, prenositi će se putem ovog lista, odnosno putem štampe. Iako će se u listu otvarati mnoga pitanja, vodit će se polemike, javljat će se različiti sadržaji, vjerska pitanja će ipak ostati u centru interesovanja ovog lista. U uvodu se naglašava da će *Novi Behar* ići stopama *Behara*, odnosno da će nastaviti prenositi sve vrijednosti i ideje koje je imao *Behar*. Također, *Novi Behar* će ukazivati na loša i pogrešna tumačenja vjere.

Pored prethodno navedene, istaknuta je i ova rečenica: „Moralno blago Islama spojiti sa materijalnim blagom zapadne škole, koju predstavlja znanost i tehnika, znači doći do sretna života na obadva svijeta.“¹⁰ Iz navedenog citata se zaključuje da će list težiti k obrazovanju, kako vjerskom tako i općem, odnosno formalnom obrazovanju. Njegovat će se dvije vrijednosti: nauka i vjera, te sve one vrijednosti i ideje koje iz njih proizlaze. Na samom kraju uvodnog članka se pozivaju čitatelji da pomognu *Novi Behar*, tako što će ga redovno čitati, pretplatiti se, te slati svoje rukopise.

Potpisani pokretači *Novog Behara* su, najprije H. M. Džemaludin Čaušević (reis-ul-ulema), a zatim: dr. Safvetbeg Bašagić, Hafiz Ajni Bušatlić, Abdurahman Adil Čokić, Sulejman Denišlić, Ibrahim Džafčić, Husein Gjogo, Edhem Gjulizarević, dr. Atif Hadžikadić, Ahmed Hadžiomerović, Ibrahim Imširović, Muhamed Kantardžić, Fahrudin Demirović, Ismetaga

---

<http://digital.ghb.ba/ghb/users/viewData.xhtml?file=jqK69w%2B7Bkih5hI9S1mm7IRX%2BEfYJ8sTC3Imj6O6y57xz8%2BJ5JLTUZdYwfPGKhAcjWAKj0L7fy2BIW7gjqnyns4dLj35OJHXRmhSIS8EbEhbi2NARQdtmimqmLUfcgSgLucycaA38eaXVyCysfZQOos8dyFAKjWgcOk0asQSndb6zgbVVXfhgxmv8U%2Ff2ks1%2BEnXjdV27kAy5AHMhunVQ%3D%3D> (pristupljeno 24. 7. 2020)

⁹ Ibid

¹⁰ Uredništvo. (1927, maj). Braćo Muslimani!. *Novi Behar*, br. 1, str. 2. Dostupno na: <http://digital.ghb.ba/ghb/users/viewData.xhtml?file=jqK69w%2B7Bkih5hI9S1mm7IRX%2BEfYJ8sTC3Imj6O6y57xz8%2BJ5JLTUZdYwfPGKhAcjWAKj0L7fy2BIW7gjqnyns4dLj35OJHXRmhSIS8EbEhbi2NARQdtmimqmLUfcgSgLucycaA38eaXVyCysfZQOos8dyFAKjWgcOk0asQSncJi1tLQDfmf8ceWypA5orKWvxOgFoo9hrKPSt5t01w%3D%3D> (pristupljeno 24. 7. 2020)

Merhemić, Osman Sokolović, Riza Muderizović, Enver Muftić, Salih Firuz Muftić, Muhamed Mujagić, Edhem Mulabdić, dr. Safvet Zečević.¹¹

2.2. Program i nacionalno-književna orijentacija *Dječijeg Novog Behara*

List koji je izlazio u okviru *Novog Behara* je bio *Dječiji Novi Behar*. Prvi broj je izašao 15. jula 1932. godine i izlazio je sve do kraja, odnosno do 1944. godine, kada i *Novi Behar* prestaje izlaziti. To je bio list, kako mu i samo ime kaže, namijenjen djeci. Pomoću *Dječijeg Novog Behara* otkrili su se mnogi talenti i prikazana su literarna djela koja su pisala sama djeca. Na taj način, list je davao svojevrsni podstrek djeci. „Djeco! Čitajte i širite 'Novi Behar'. Pokušajte i vi napisati koju pričicu ili pjesmicu za 'Dječiji Novi Behar'.“¹²

U ovom listu djeca su imala mogućnost da se upoznaju sa gradivom, temama i sferama obrazovanja do kojih se nije moglo lahko doći. U listu *Dječiji Novi Behar* se nalazi i usmena i pisana književnost. Sadržaj je raznolik, pa su prisutne različite književne vrste. U okviru pisane književnosti se nalaze crtice, novele, pjesme, priče u stihu, razni priloz, basne, bajke raznih autora i saradnika *Novog Behara* u tom periodu. U okviru usmene književnosti prisutne su narodne priče, anegdote, predaje, šaljive priče, zagonetke, poslovice itd. Pored toga, u ovom listu se nalaze i fotografije stranih gradova, nekoliko podataka o njima, zatim fotografije mnogih autora, njihove biografije itd. List je zanimljiv i poučan, jer su djeca, pored priloga, na kraju svakog broja dobijala pitanja, a odgovore bi provjeravali u sljedećem broju. Putem slikovitih prikaza učili su o gradovima, džamijama te svjetskim destinacijama. Autori u *Dječijem Novom Beharu* su brojni, a ovo su neki od njih: Husein Đogo, Razija Pita, Sait Orahovac, N. Buconjić, Ahmed Kapetanović, Husein Šehić¹³, Sulejman Topić, Džemila-Hanumica Zekić¹⁴, Muhamed

---

¹¹ Ibid

¹² Uredništvo. (1937, juni). *Dječiji Novi Behar*, br. 23-24, str. 69.

¹³ Husein Šehić je rođen 1910. godine u Bosanskom Petrovcu. Pisao je pjesme, pripovijetke i kraće literarne zabilješke. U časopisima je objavio preko stotinu radova. Za života mu nije bila objavljena nijedna zbirka pjesama, a tek 1975. godine Narodni univerzitet u Gradačcu objavljuje knjigu Šehićevih sabranih proza: *Hasanaga pečki i druge pripovijetke*. Josip Pavičić u zagrebačkom „Večernjem listu“ konstatuje da su te priče „pisane u tradiciji i duhu našeg narodnog pripovjedaštva na iznenađujuće plastičan i privlačan način „, i da „oživljavaju jedan dalek, ali istodobno i blizak svijet slave, patnje, borbe, vjere, uspomena i nade...“. Šehić je pjesme objavljivao u Islamskom svijetu i Narodnoj uzdanici. Bez obzira što njegov rad nosi naglašeniji socijalni patos i što su vidni tragovi određenih utjecaja, te su priče i pjesme jednako autentične, jednako Šehićeve i danas umjetnički relevantne. Umro je 1973.

Hadžijahić¹⁵, Nazif Resulović¹⁶, Mustafa Busuladžić¹⁷, R. S. Filipović, Ševko Hadžić, Fakihuddin Tarabar, Ahmed Aličić¹⁸...

Književna djela koja su izlazila u *Dječijem Novom Beharu* su prije svega imala didaktičku funkciju. Prilozi su imali za cilj da obrazuju mlađe naraštaje i da razviju talente kod djece. Djeca

---

godine u Gradačcu. Izvor: Mehmedović, A. (2018). *Leksikon bošnjačke uleme*. Sarajevo: Gazi Husrev-begova biblioteka.

¹⁴Džemila Zekić je rođena 1917. godine u Sarajevu. Umrula je 2004. godine. Gotovo cijeli svoj život je živjela u porodičnoj kući na Mihrihodama, u Ticinoj ulici br. 10. Porodica Zekić je bila porijeklom iz Stoca. Džemila je bila najstarije dijete Avde Zekića. Prve tekstove objavljuje 1935/36. Veliku pažnju je posvećivala svom obrazovanju, pa upisuje Žensku realnu gimnaziju i bibliotekarsku školu. Pisala je pod pesudonom *Makbula*. Usp. Priredio: Rebihić, N. (2019). *Zeleni biseri: izabrane pjesme, crtice i publicistički članci Džemile Hanumice Zekić (1917-2004)*. Sarajevo: Bridge, str. 16-22.

¹⁵ Muhamed Hadžijahić je bio bosanskohercegovački historičar i doktor pravnih nauka. Rođen je 1918, a umro je 1986. godine. U *Novom Beharu* je objavljivao literarne radove o Aliji Đerzelezu, a bio je i jedan od inicijatora za pokretanje *Anala Gazi Husrev-begove biblioteke*. Sudjelovao je u brojnim naučnim skupovima, izučavao Alhamijado književnost, te bio inicijator osnivanja mnogih fakulteta i kulturno-prosvjetiteljskih društava. Dostupno na: <http://majkaidijete.ba/edukacija-2/velikani-bosne-i-hercegovine/item/2940-dr-muhamed-hadzijahic-1918-1986> (pristupljeno 21. 10. 2020)

¹⁶ Nazif Resulović, rodoljubivi pjesnik i prosvjetitelj, rođen je 12. aprila 1886. godine, u Zasadu kod Trebinja. Osnovnu školu završava u rodnom mjestu, a srednjoškolsko obrazovanje nastavlja u Mostaru. Tu je pohađao zanatsku stolarsku školu. Godine 1907. upisuje učiteljsku školu u Sarajevu, a završava je 1911. godine. Upravo za vrijeme pohađanja ove škole Nazif piše prve stihove. Posao učitelja dobija u Odžaku, rodnom mjestu bosanskohercegovačkog pjesnika Muse Ćazima Ćatića. Pored poezije, pisao je dramu i članke u časopisima, a zanimao se i za muziku. Pjesme za djecu je objavljivao u *Dječijem Novom Beharu*. Umro je 16. oktobra 1938. godine. Izvor: *Islamska misao*, 1985. godina, str. 40.

¹⁷ Mustafa Busuladžić je bio pisac, publicista, prevodilac, recenzent, kritičar, poliglota koji je pored bosanskog govorio još pet jezika – arapski, turski, njemački, francuski i italijanski. Jedan je od najvećih bošnjačkih intelektualaca 30-ih i 40-ih godina 20. stoljeća i nosilac ideje pokreta Mladi muslimani. Objavio je preko stotinu različitih napisa, rasutih diljem tada šarolike muslimanske i jugoslovenske štampe. Komunistička vlast u Jugoslaviji ga je uhapsila 1945. godine i osudili na smrtnu kaznu. Pogubljen je u trideset i prvoj godini života, 29. juna 1945. godine. Dostupno na: <http://www.mm.co.ba/index.php/bs/aktuelno/vijesti-iz-bih/586-na-dananji-dan-29061945-ubijen-je-mustafa-busuladi> (pristupljeno 20. 10. 2020)

¹⁸ Ahmed Aličić je rođen u Matuzićima kod Doboja, 24. decembra 1913. godine. Nakon mekteba i osnovne škole, 1936. godine je završio Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu. U septembru iste godine je postavljen za muallima Gazi Husrev-begovog mekteba u Sarajevu. Godine 1939. je bio imam u Bosanskom Novom, a zatim se seli u Livno gdje počinje predavati vjeronauku u osnovnim školama. Bio je vjeroučitelj i u Državnoj građanskoj školi u Livnu. Bio je vojni imam tokom Drugog svjetskog rata. Još dok je bio učenik medrese počeo je prikupljati građu, odnosno narodne umotvorine i pripremati se za saradnju u časopisima. Sakupljao je narodne pjesme, pripovijetke, legende i anegdote, građu o narodnim običajima, igrama, nošnjama itd. Od posebnog značaja su uspavanke koje je zabilježio jer one nisu bile publicirane. Objavljivao je radove iz opće i kulturne historije Bosne i Hercegovine. U *Novom Beharu* objavljuje trinaest narodnih pjesama. Nekoliko radova iz historije Livna objavio je u *El-Hidaji*, dok dva njegova rada, također iz historije Livna, objavljena u *Glasniku IVZ*, predstavljaju historijske priloge trajne vrijednosti. Objavljivao je još i u *Muslimanskoj svijesti* i u *Osvitu*. Početkom 1945. godine Aličić je ubijen od strane ustaša u Petrinji, u Hrvatskoj. Izvor: Mehmedović, A. (2018). *Leksikon bošnjačke uleme*. Sarajevo: Gazi Husrev-begova biblioteka.

su usvajala znanja iz raznih oblasti i nauka. Pored didaktičke funkcije, prilozi su služili moralnim, odgojno-obrazovnim i religijskim ciljevima. Djeca su pored nauke, učila i kako da se ponašaju u skladu s religijskim načelima (konkretno islamskim). Naravno, prilozi su imali za cilj da djeca pomoću njih razumiju društvo u kojem žive, te da se humaniziraju. Posmatrajući književnost kao umjetnost, kod djece se razvijala i ta umjetnička, kreativna strana.

Na samom kraju prvog broja *Novog Behara* 1932. godine, uredništvo obavještava čitatelje da će uz *Novi Behar* izlaziti i list *Dječiji Novi Behar*:

Naš dječji prilog. – Od ovog broja počinjemo dodavati našem „Novom Beharu“ dječji prilog, koji će za sigurno obradovati naše mališane. U nastojanju da ugodimo svojim čitaocima u svakom pogledu ispunjavamo time želju, koju su mnogi od njih izrazili. Kada naš „Novi Behar“, većim odzivom pretplatnika, podignemo na veću nakladu, mi ćemo taj dječji prilog proširiti, kako naša djeca ne bi morala uzimati u ruke dječje listove, u kojima se ne vodi računa o našim vjerskim osjećajima.¹⁹

O *Dječijem Novom Beharu* je bilo riječi i na kraju prve godine njegovog izlaženja:

Osim toga kao prilog „Novom Beharu“ kroz cijelo VI. godišće izdavan je „Dječji Novi Behar“ za naše najmlađe. Ovo je zapravo prvi muslimanski dječji list. Pretplatnici „Novog Behara“ dobivali su ga besplatno. Uvjereni smo da će mnogi od ovih mladih suradnika „Novog Behara“ biti jednom valjani kulturni radnici i naši pisci, koji su nam i danas kao čestiti omladinci dika i ponos.²⁰

---

¹⁹ Uredništvo. (1932, juli). Naš dječji prilog. *Novi Behar*, br. 1, str. 16. Dostupno na:

<http://digital.ghb.ba/ghb/users/viewData.xhtml?file=jqK69w%2B7Bkih5hI9S1mm7IRX%2BEfYJ8sTC3Imj6O6y57xz8%2BJ5JLTUZdYwfPGKhAcjcWAKj0L7fy2BIW7gjqnyns4dLj35OJHXRmhSIS8EbEhbi2NARQdtmimqmlUfcgSgLucycaA38eaXVyCysfZQVIB%2BFFMu2K8KA3NumJBe8CjIwATstIv2ouVko4MCkteRrrLIK8XbOH%2Bk6RSwUC%2Fw%3D%3D> (pristupljeno 26. 7. 2020)

²⁰ Uredništvo. (1933, juni). U minulih šest godina. *Novi Behar*, br. 24, str. 336. Dostupno na:

<http://digital.ghb.ba/ghb/users/viewData.xhtml?file=jqK69w%2B7Bkih5hI9S1mm7IRX%2BEfYJ8sTC3Imj6O6y57xz8%2BJ5JLTUZdYwfPGKhAcjcWAKj0L7fy2BIW7gjqnyns4dLj35OJHXRmhSIS8EbEhbi2NARQdtmimqmlUfcgSgLucycaA38eaXVyCysfZQVIB%2BFFMu2K8KA3NumJBe8CHa%2B3JsZWA%2FaeEHyE748S5M%2FhkPxyQE1Gdr1WmIjIqA%3D%3D> (pristupljeno 26. 7. 2020)

2.3. Paralela između *Novog Behara* i *Dječijeg Novog Behara*

Kao što je već rečeno, sadržaj *Novog Behara* je bio raznolik. Ideologija i poetika lista protežirale su uglavnom vjerski identitet. Međutim, list je govorio i o drugim pojavama, poput feminizma, nepismenosti, popisa stanovništva i sl. Prvi dio lista (što se može vidjeti i po sadržaju) bio je rezerviran za poučne, odnosno informativne članke. Nakon ovih članaka, na red je dolazila književnost, gdje su čitatelji imali priliku susresti se i sa poezijom i prozom. Poezija i proza su bile podijeljene na originalne i prevedene. Sada se postavlja pitanje: da li je *Dječiji Novi Behar* u potpunosti pratio ideologiju i poetiku *Novog Behara*? Šta je u potpunosti slijedio, a od čega je odstupao?

Osnovnom cilju koji je imao *Novi Behar*, a to je, prije svega, vjerski obrazovati Bošnjake, bila su podređena sva načela iz *Dječijeg Novog Behara*. Međutim, način na koji je to urađeno se znatno razlikuje. Specifikum *Dječijeg Novog Behara* se ogleda u tome da su sva literarna djela bila namijenjena i prilagođena isključivo djeci. Samim tim, u većini književnih priloga u ovom listu glavni likovi su bili djeca. U *Novom Beharu* su se mogli pronaći savjeti za djecu, kako da se ponašaju u školi i izvan nje, ali u *Dječijem Novom Beharu* su djeca te savjete dobijala kroz književnost, odnosno kroz crtice ili novele i poeziju. U nastavku slijedi nekoliko sličnosti i razlika između ova dva lista.

Kada je riječ o prozi, u *Novom Beharu* se pisalo o šerijatu, ustavu, zakonima, člancima iz oblasti privrede, dok u *Dječijem Novom Beharu* toga nije bilo. Tematika je u potpunosti prilagođena djeci, odnosno mlađim uzrastima. Prije svega, u *Dječijem Novom Beharu* se nalaze kratke prozne vrste koje djeca bolje razumiju. Pored toga, u *Dječijem Novom Beharu* su prisutne teme iz dječijeg života, kao npr. škola, društvo, učenje, religijsko obrazovanje itd. Čak su i osjetljivije teme, poput socijalnog pitanja problematizirane na način da djeci bude jasnije. Pitanja za čitatelje u *Novom Beharu* su bila iz oblasti matematike, dok su u *Dječijem Novom Beharu* bila raznovrsna. Drama nije zastupljena u *Dječijem Novom Beharu*. Zagonetke su prisutne u oba lista, kao i narodne šaljive priče o Nasrudin-hodži. Crtice, čak i one sa istinitim događajima zauzimaju glavno mjesto po zastupljenosti. Prisutne su i anegdote. Romani su izlazili i čak bili prevedeni u *Novom Beharu*, dok u *Dječijem Novom Beharu* nema nijednog romana. Dakle, *Dječiji Novi Behar* su činile kraće prozne pripovjedne vrste. Ove prozne pripovjedne vrste mlađi uzrasti bolje

razumiju, odnosno (još uvijek) nemaju stepen obrazovanja da u potpunosti razumiju duže prozne vrste. Ciljeve koje je *Dječiji Novi Behar* imao mnogo lakše i učinkovitije je postizao s kraćim proznim pripovjednim vrstama.

Kada je riječ o poeziji, narodne pjesme nisu zastupljene u istim količinama kao u *Novom Beharu*, ali su se djeca podsticala da prikupljaju narodne umotvorine jer one znatno bogate narodnu bosanskohercegovačku književnost. Religijske pjesme su izlazile u oba lista podjednako. U *Dječijem Novom Beharu* zastupljeno je mnogo pjesama posvećenih djeci i njihovom odgoju. Ljubavne pjesme su izlazile u *Novom Beharu*, dok to sa *Dječijim Novim Beharom* nije slučaj. S obzirom na to da je list bio namijenjen za mlađe uzraste, ova se tematika smatrala neprimjerenom. I pored nekoliko razlika, tematika ovih listova je veoma slična. I u jednom i u drugom listu se osjeti težnja ka prikupljanju narodnih umotvorina, koje su njegovale tradiciju i narodnu životnu mudrost. Ovi listovi su željeli oživjeti narodni duh Bošnjaka. Pored pismenosti koja je djeci bila neophodna, mlađe naraštaje je trebalo odgajati u narodnom tradicionalnom duhu, pri čemu su stjecali životnu etiku i altruističke principe koje bi jedan pojedinac trebao posjedovati.

Historijski gledano, Bosna i Hercegovina je 1932. godine bila u sastavu Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, tačnije Kraljevine Jugoslavije (od 1929. godine). Bošnjaci u tom periodu nisu bili priznati kao narod, pa je osnivanje časopisa i težnja ka njihovom zbližavanju sasvim očekivana. S tim u vezi, u *Novom Beharu* izlazi članak „Tristagodišnjica prvog tursko-hrvatskog rječnika (1631-1931)“²¹. Dakle, ideologija časopisa se prema Bošnjacima okretala putem *religije i jezika*. O položaju Bošnjaka u tom periodu govorio je i autor E. Duraković.²²

---

²¹ Nametak, Alija. (1931-1932). Tristagodišnjica prvog tursko-hrvatskog rječnika (1631-1931). *Novi Behar*, br. 1, str. 3-4.

²²U periodu između dva svjetska rata takva vrsta književnohistorijskih istraživanja, sistematiziranja i sinteza bila je neostvariva iz više razloga, a posebno stoga što su Bošnjaci u novostvorenoj Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca nacionalno, etnokulturno i politički delegitimirani, svedeni na evropskoj onovremenosti anahronu i stranu vjersku zajednicu, stigmatiziranu navodnom historijskom krivnjom konvertitstva, pa je, kako je to istaknuo Midhat Begić, u agresivnim procesima naturalizacija i „pripitomljavanja“

„ovo književno stvaralaštvo u svome slijedu i tako neobičnom preobražavanju kroz historiju vrlo škrto predstavljano u okviru hrvatske odnosno srpske književne historije, ponekad bosanskohercegovačke, kakav je slučaj sa *Hrvatsko-srpskim spisateljstvom u Bosni i Hercegovini* dr. Dragutina Prohaske, izdatim 1911. na njemačkom (ili kratkim pregledom u knjizi Vladimira Ćorovića *Bosna i Hercegovina* iz 1925)“. Usp. Duraković, E. (2012). *Obzori bošnjačke književnosti*. Sarajevo: Dobra knjiga, str. 122.

Potrebno je naglasiti da je u političkom smislu *Dječiji Novi Behar* pratio *Novi Behar* u potpunosti. Protežirala se prohrvatska orijentacija bošnjačkog stanovništva. U procesu formiranja Nezavisne Države Hrvatske 1941. godine, čelnici ovog pokreta su trebali naklonost Bošnjaka, jer je i sama teritorija novoosnovane države zahvatala teritorije Bosne i Hercegovine. Bošnjaci su tada prozvani „cvijećem“ hrvatskoga naroda, njegovim najplemenitijim dijelom, a Bosna i Hercegovina je proglašena „srcem“ Nezavisne Države Hrvatske. Ona je osnovana 10. aprila 1941. godine, a njeno osnivanje praćeno je i podržano u oba lista. Zbog povijesnog konteksta, ali i ideološke orijentacije časopisa u ovom periodu, u časopisu *Dječiji Novi Behar* je objavljen i jedan tekst o A. Hitleru.

Promjena političke paradigme osjetila se i u jeziku. Od maja 1941. godine U *Dječijem Novom Beharu* se mjeseci u godini počinju pisati na hrvatskom jeziku (svibanj, lipanj, srpanj) što prije nije bio slučaj.

Govoreći o osobama iz oblasti politike, nezaobilazno je spomenuti i Mustafu Kemala Atatürka, o kojem se pisalo i u *Novom Beharu* i u *Dječijem Novom Beharu*. Čitatelji su imali priliku proćitati prilog o njemu i vidjeti njegovu fotografiju. Pored navedenih lićnosti, u oba lista izlazile su fotografije i prilozii o mnogim književnicima.

3. PROZNE VRSTE U DJEČIJEM NOVOM BEHARU

Nakon što je kompletna građa *Dječijeg Novog Behara* podijeljena na pisanu i usmenu književnost, bilo je potrebno napraviti dalje klasifikacije. I pisana i usmena književnost dijele se na prozu i poeziju, dok drama nije zastupljena u ovom listu. Proza je dalje podijeljena na autorsku, usmenu i prevedenu. Unutar svake od ovih kategorija javit će se potkategorije. Svi prilozi, raspoređeni u određene kategorije, su analizirani i objašnjeni, a bit će navedeno nekoliko primjera u svakoj potkategoriji.

3.1. Autorska proza

Sudjelovanje pisaca u časopisima u tom periodu je bilo od velikog značaja. Afirmirani pisci su, pišući za *Novi Behar* i *Dječiji Novi Behar*, dali na značaju književnosti u društvu i ukazali su na značaj takvih listova za obrazovanje. U duhu tih književnih orijentacija, u *Dječijem Novom Beharu* su stvarali sljedeći pisci: Sulejman Topić, Husejin Đogo, Enver M. Halilović, Ismet Žunić²³, Šemsudin M. Fočić, Muhamed Fakihudin Tarabar²⁴, Smail Bradarić, Ahmed Aličić, Ejub O. Kabil²⁵, Hamdija Mulić²⁶, Islah Ejjubović, Halid Dž. Čaušević, Muhamed A. Mujić, Seid

---

²³ Ismet Žunić je bio bosanskohercegovački pjesnik i novelist. Rođen je u Tuzli 1914, a umro je 1945. godine. Završio je Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu i Fakultet islamskih nauka. Smatra se da je ubijen u okolini Slavenskog Broda. Objavljivao je u *Novom Beharu* i *Dječijem Novom Beharu*, kao i u *El-Hidaji*.

²⁴ Muhamed Zahirudin efendija Tarabar rođen je u Derventi 1883. godine. Po završetku medrese u Travniku, nastavlja teološko obrazovanje. Poznao je arapski jezik i to mu je olakšavalo proučavanje najčuvenijih svjetskih teologa. Obnašao je funkciju imama, a pored toga se bavio prevodenjem djela s arapskog jezika. Povremeno je bio vjeroučitelj u osnovnim i srednjim školama. Izvor: Alibegović, Esad. (1958). Merhum Muhamed Zahirudin Tarabar. *GLASNIK VRHOVNOG ISLAMSKOG STARJEŠINSTVA U FEDERATIVNOJ NARODNOJ REPUBLICI JUGOSLAVIJI*, br. 4, str. 336-338.

²⁵ Ejub-efendija hadži Kabil rođen je 05. februara 1914. godine u Trebinju. U rodnom mjestu završava mekteb i osnovnu školu. Upisao je Elči Ibrahim-pašinu medresu u Travniku, ali srednjoškolsko obrazovanje završava u Sarajevu u Gazi Husrev-begovoj medresi. Diplomirao je na Višoj islamskoj šerijatsko-teološkoj školi u Sarajevu, 1940. godine. Nakon što je odslužio vojni rok, radio je kao nastavnik vjeronauke u Realnoj gimnaziji i na Trgovačkoj akademiji u Mostaru. Bio je tajnik Kotarskog odbora *El-Hidaje* u Mostaru, a kasnije i predsjednik. U *Dječijem Novom Beharu* je objavljivao svoja literarna djela i prevodio s arapskog jezika. Pored toga, bavio se i prepisivačkim radom, pa 1933. godine završava prijepis djela *Kitāb i'lām albāhit bi qubh umm al-habā'it*, a 1944. godine završava prijepis *Zbornika radova* Muhameda Rušdije. Umro je 09. aprila 1990. godine u Tuzli. Izvor: Mehmedović, A. (2018). *Leksikon bošnjačke uleme*. Sarajevo: Gazi Husrev-begova biblioteka, str. 277.

²⁶ Hamdija Mulić je bio ugledni bosanskohercegovački književnik i učitelj. Rođen je u Konjicu 1881. godine, gdje je završio mekteb i osnovnu školu. Potom dolazi u Sarajevo gdje završava nižu gimnaziju i učiteljsku školu. Odmah poslije završetka školovanja, 1901. godine je postavljen za učitelja-pripravnika, a po položenom stručnom

Karić²⁷, Sulejman Mataradžija, Derviš Buturović²⁸ (pod pseudonimom D. Fazlibegović), Nedžad Zečiragić, Rasim Krupalija, Nijaz Premilovac, N. Buconjić (koristio je pseudonim Džem-bu-ni), Smail Balić²⁹, Behdžet Buturović, Mehmed Karović, Mehmed Kozarević, Muhamed Hasanhodžić, Bego Jahić, Vehbija Hadžiahmetović, Husein Muratbegović, Adem B. Kadić, H. Hadžimulić³⁰, Mustafa Hadžimulić³¹, Mehmed Handžić³², Halid Čemerlija, Nedim Sulin

---

učiteljskom ispitu i za stalnog učitelja. Još za vrijeme školovanja, Mulić objavljuje radove u časopisima, a za časopis *Behar* napisao je desetine radova. Kao posebna izdanja objavio je: *Za reformu naše nastave* (1914); *Uputa u vjersku nastavu* (1930); *Jugoslovenska čitanka* (1931); *Početnica za nepismene* (1938); *Metodika vjerske nastave* (1941); *Naša knjiga* (1941). Sva izdanja štampana su u Sarajevu. Objavio je i dvije zbirke pripovjetki: *Iz života za život* (Mostar 1913) i *Iz naše mahale* (Zagreb 1944). Dostupno na: https://sarajevo.co.ba/sjecanje-hamdija-mulic/?fbclid=IwAR1-HzIM-SNPcjWA0sIdoV5c4pnayw-avuP6HCgVI8Lsz7dZ_payBOgugsE (pristupljeno 21. 10. 2020)

²⁷ Seid ef. Karić je rođen u Gornjoj Tuzli 01. septembra 1916. godine. Završio je Gazi Husrev-begovu medresu. Vjersko obrazovanje i historija su oduvijek bili predmet njegovog interesovanja, pa 1940. godine završava islamske studije na “Višoj islamskoj šerijatsko-teološkoj školi u Sarajevu”. Nakon što je mobilizovan tokom Drugog svjetskog rata, pet godina provodi u zatvoru u Ukrajini. Uspjeva se prebaciti u Austriju gdje prisustvuje časovima filozofije, jezika i religije. U Sjedinjenim Američkim Državama dobija zvanje magistra iz oblasti poslovne administracije. Bio je jedan od osnivača “Bosanskog američkog kulturnog udruženja” (BACA) i “Islamskog kulturnog centra”, te “Američkog orijentalnog društva”. Umro je 13. marta 1985. godine i ostao upamćen kao jedan od najvećih bosanskohercegovačkih intelektualaca. Dostupno na: https://www.academia.edu/37601996/A_Biographic_Sketch_of_Seid_ef_Kari%C4%87 (pristupljeno 25. 10. 2020)

²⁸ Derviš Buturović je rođen 1885. godine. Završio je Carevu i Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu, a zatim Daru-l-muallimin i Šerijatsku sudačku školu 1912. godine. Posvetio se sudskoj praksi i 1913. godine počinje raditi kao šerijatski vježbenik u Cazinu, a isti posao je radio u Fojnici i Foči. Prije nego što je otišao u mirovinu, 1946. godine, radio je u Čajniču, Srebrenici, Konjicu, Maglaju i Bosanskom Brodu. U svojim radovima Buturović se bavio historijom, odnosno kulturnom historijom Bosne i Hercegovine, a posebno svog rodnog kraja. Pored toga, bavio se izučavanjem prava i pravnih dokumenata. Dobro je poznao osmanski turski jezik, što mu je pomoglo u pisanju radova koji su nastajali na osnovi historijskih izvora na tom jeziku. Objavljuje pod pseudonimom D. Fazlibegović, što je bilo drugo porodično prezime i tako se pojavljuje u *Novom Beharu*. Bio je dugogodišnji aktivista Gajreta, a tokom svog djelovanja darovao je nekoliko vrijednih rukopisa i štampanih knjiga Gazi Husrev-begovoj biblioteci. Bio je pokretač nekoliko važnih projekata u Konjicu i okolini, a učestvovao je i u njihovoj realizaciji. Pokrenuo je inicijativu za izgradnju gasulhane u Konjicu, za podizanje kamenog bedema za zaštitu Tekijske džamije i za izgradnju zgrade Narodne čitaonice u Seonici. Umro je 18. juna 1971. godine. Izvor: Mehmedović, A. (2018). *Leksikon bošnjačke uleme*. Sarajevo: Gazi Husrev-begova biblioteka, str. 98-99.

²⁹ Jedan od najznačajnijih bošnjačkih intelektualaca, Smail Balić, rođen je 26. avgusta 1920. godine u Mostaru. Bio je stručnjak za povijest arapsko-islamskih nauka. Završio je Gazi Husrev-begovu medresu i Filozofski fakultet u Sarajevu. Studije završava u Beču gdje je i doktorirao na Katedri za orijentalistiku. Bio je poliglota – govorio je, pored maternjeg, njemački, turski, arapski, a služio se i engleskim, francuskim i ruskim jezikom. Prvi rad je objavio s devetnaest godina. Umro je u Beču, 14. marta 2002. godine. Dostupno na: <https://akos.ba/istaknuti-bosnjaci-akademik-smail-balic/> (pristupljeno 20. 10. 2020).

³⁰ Halid Hadžimulić je bio jedan od najistaknutijih islamskih učenjaka u Bosni i Hercegovini. Rođen je 1915, a umro 2011. godine. Završio je Šerijatsku gimnaziju u Sarajevu, a romanistiku je studirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a orijentalne jezike na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Godine 1963. postaje hafiz. U listu *Dječiji Novi Behar* objavljuje zajedno s Mustafom Hadžimulićem, koji je poginuo u Drugom svjetskom ratu kao pripadnik

Alečković, Enver Ajanović, Lutfija Hadžiahmetović, Nazif Premilovac, Ismet Krkbešević, Fahrudin Beglerović, Ahmed Mulić i R. S. Filipović. Od ženskih autora javljaju se: Džemila M. Hadžić, Dževahira M. Gradašćević, Zejneba M. Balić, Džemila Hanumica Zekić (objavljivala i pod pseudonimom Makbula) i Mesereta Tarabar.

U okviru pisane književnosti, konkretno autorske proze nalazi se devedeset i devet crtica, četrdeset i sedam novela, trideset i dvije humoreske, devetnaest anegdota, šesnaest basni, tri bajke, dvije fantastične priče, tri šaljive priče, devetnaest zagonetki, te sedamdeset i dva pitanja za djecu koja su se nalazila na kraju prvih nekoliko brojeva.

3.1.1. Crtice

U osnovi, crtica je književni žanr koji nije toliko usredsređen na sam događaj ili radnju, koliko na samo opisivanje likova ili atmosfere. Upravo tako je definira i opisuje Zdenko Lešić, koji za crticu kaže da „insistira na konkretnoj, živopisnoj slici neke osobe, predjela ili sredine“³³ i da

---

Handžar divizije. Dostupno na: <https://www.anali-ghb.com/index.php/aghb/article/view/259/508> (pristupljeno 21. 10. 2020)

³¹ Mustafa Hadžimulić je rođen 1911. godine u Sarajevu. Još dok je bio učenik mekteba završava hiŕz pred ocem i majkom, ali nikad nije zvanično poloŕio hafiski ispit. Gazi Husrev-begovu medresu završava 1933. godine i radi kao vjeroučitelj 1934. i 1935. godine. Za to vrijeme obnaša funkciju imama i hatiba Ali-pašine džamije u Sarajevu. Bio je pripravnik-vjeroučitelj u Narodnoj osnovnoj školi u Mostaru i vjerski odgajatelj u Gajretovom konviktu, također u Mostaru. Objavljivao je u više časopisa: u Novom Beharu, Glasniku IVZ, El-Hidaji... Poginuo je u Drugom svjetskom ratu, kao pripadnik Handžar divizije, ali nisu poznati podaci o tome gdje je i kada poginuo. Izvor: Mehmedović, A. (2018). *Leksikon bošnjačke uleme*. Sarajevo: Gazi Husrev-begova biblioteka, str. 212.

³² Mehmed-efendija Handžić je rođen 16. decembra 1906. godine u Sarajevu. Nakon mekteba i ruždije pohađao je Šerijatsku gimnaziju, koju završava 1926. godine. Nakon toga odlazi na studij na Al-Azhar u Kairu. Diplomirao je 1931. godine i otišao s ocem na hadŕ, a onda se vratio u Sarajevo. Nakon što je odsluŕio vojni rok, od 1932. do 1937. godine radi kao nastavnik u Gazi Husrev-begovoj medresi. Predavao je arapski jezik, tefsir, hadis, akaid i fikh. Nakon toga preuzima funkciju prvog bibliotekara Gazi Husrev-begove biblioteke. Radio je na sređivanju i katalogizaciji rukopisa, kao i na uvećanju rukopisnog fonda. Predavao je osnove i filozofiju šerijatskog prava na Višoj islamskoj šerijatsko-teološkoj školi. Predavanja je drŕao po samostalno i temeljito pripremljenim skriptama, a za neke je čak sastavio i udŕbenike. Pored prosvjete, bio je vaiz u Carevoj džamiji i povremeno u Begovoj, Hadŕijskoj, Čekrekčijinoj i Buzadŕi hadŕi Hasanovoj. Bio je član Upravnog odbora *Merhameta* 1933. godine, a 1936. je izabran da bude član Radnog odbora organizacije *El-Hidaje*. Jedno vrijeme je uređivao i istoimeni list ove organizacije. Pisao je monografije, udŕbenike, studije, rasprave, prijevode, kraće priloge... Među knjigama se mogu izdvojiti: *Al-Gawhar al-asna, fi taragim 'ulama' wa ŕu'ara'* Busna, Knjiŕevni rad bosansko-hercegovačkih muslimana (Sarajevo, 1934), *Ilmul-kelam, Udŕbenik islamske vjeronauke za VIII razred srednjih škola* (Sarajevo, 1934), *Muhammed-alejhisselam, ŕivot i rad u najkraćim potezima itd.* Umro je 29. jula 1944. godine u Sarajevu. Izvor: Mehmedović, A. (2018). *Leksikon bošnjačke uleme*. Sarajevo: Gazi Husrev-begova biblioteka, str. 228-230.

³³ Lešić, Z. (2005). *Teorija knjiŕevnosti*. Sarajevo: Sarajevo Publishing, str. 438.

„nekad liči na pravu novelu, ali kako je više usmjerena na slikanje karaktera ili ambijenta nego na razvijanje fabule, ona u odnosu na cjelovitu konstrukciju radnje u noveli ostaje namjerno fragmentarna, ne težeći da karaktere svojih likova dovrši u završenoj priči.“³⁴ Ove karakteristike crtice prepoznat će se i u primjerima iz *Dječijeg Novog Behara*.

Ljubav prema religiji predstavlja glavno obilježje crtica koje se nalaze u *Dječijem Novom Beharu*. Većina crtica je religijskog karaktera što znači da se u njima protežira vjerski identitet. Čitatelji se, prvenstveno, upoznaju sa osnovnim načelima islama. Zatim se, u crticama, kreira i približava djeci tzv. vjerska atmosfera, kako bi se djeca-čitatelji poistovjetila s njom. Jedna takva crtica nosi naslov „Islam“, a napisao je muallim iz Ostrošca – Sulejman Topić. Ova crtica nema radnju, odnosno naracija nije u prvom planu, koliko je istaknuta deskriptivna metoda. Vjera se opisuje, opisuju se načela islama, ali bez konkretnih događaja ili radnje. Isti slučaj je i sa crticom „Lokmanovi mudri savjeti“, autorice Džemile M. Hadžić, gdje se opisuje šest savjeta koji se daju posmatrati i kao načela islama. U crtici „Zašto je mujezin tužio Šerbu“, autora Huseina Đoge, nalaze se opisi svakodnevnice, ramazana i ramazanske atmosfere. Da narativne odrednice ustupaju mjesto deskriptivnim pokazuje i crtica „Najbolji drug“ (Sulejman Topić) u kojoj se govori o značaju obrazovanja, o odnosu djece prema knjigama, te o njihovom odnosu prema vjeri. Dakle, u prvi plan crtica stavlja opise (likova, situacije), a ne same događaje.

U ovoj književnoj vrsti se nalaze opisi svakodnevnice, sela, krajolika, savjeti za djecu kada je u pitanju ponašanje, odnos prema roditeljima, starijim, školskim obavezama... Crtica „Današnji đaci“ ima upravo takve poetske karakteristike. U suštini, većina crtica sa sobom nosi određenu pouku. Čitateljima se jasno predstavlja distinkcija između dobra i zla. Savjeti za ponašanje, tretiranje drugih i, općenito, ophođenje u crticama se najčešće daje putem primjera. Poziva se na odgovornost, zrelost, učtivost, čestitost, složnost, pomaganje drugih (nesebičnost), bogobožnost, marljivost, poštenje. Djeca su glavni likovi u crticama, gdje oni urade nešto dobro i pohvalno, predstavljajući jedan pozitivan primjer djeci-čitateljima, kao npr. u crtici „Razgovor s djecom“. Sve što se pronade u jednoj crtici, počevši od opisa likova, mjesta radnje, pa u određenim situacijama i događaja, ima za cilj da ostavi djeci određenu pouku. Kritizira se sve što je loše, a pohvaljuje sve što je dobro (što dokazuje crtica „Dva seljaka i sudac“). To se, između ostalog, ostvaruje i putem stilskih figura, najčešće poređenjem i metaforom.

---

³⁴ Ibid

Pored religije, značajna uloga pronađenih crtica se ogleda i u pozivu na obrazovanje. Pored toga što je *Dječiji Novi Behar* mlađe naraštaje želio okrenuti u pravcu religije, želio je i ukazati na veliki značaj obrazovanja. U crticama se govorilo o značaju i samog *Dječijeg Novog Behara* (u crtici „Najbolji drug“), a zatim i svih drugih izvora obrazovanja. Protežirali su ideju da obrazovanje od malih nogu vodi prosvijećenosti, ali i dobrom i učtivom ponašanju, te boljim međuljudskim odnosima, a naposljetku i boljem i kvalitetnijem društvu sutrašnjice. „Naša djeca moraju ići u školu. Moraju se odgajati da jednom budu prosvijećeni ljudi.“³⁵ Pomaganje siromašnih, poštovanje prema roditeljima, starijim, odgovornost i poslušnost, samo su neke od vrlina koje je časopis protežirao. „Draga djeco, vi ne budite taka. Sirota i nemoćna pomažite, a kad dođe vašoj kući, nipošto ga ne odbijte. Dragi Bog vam tako zapovijeda i On takve voli i nagrađuje, a ko Njegove zapovijedi krši tog kažnjava.“³⁶

Ukazivalo se i na zamke u obrazovanju, a koje su podrazumijevale da djeca ne čitaju ništa što je protivno njihovim načelima, konkretno vjerskim. Ljubav prema narodu, domovini, prijatelju su također neke od obilježja analiziranih crtica. Ovi motivi se, između ostalog, pronalaze u crtici „Svoje čuvaj tuđe ne diraj“. Humor, kao bitna karakteristika ovih crtica, javlja se u funkciji kritiziranja loših osobina i ništavnog ponašanja. Ovaj motiv je dominantan u sljedećim crticama: „Pismo jednog Maglajca“, „Neva i svekrva“, „I ludi rekne jednu pametnu“, „Vrijednost košulje“, „Topr tan“... Nasuprot tome, prisutne su i socijalne teme poput borbe za preživljavanje i siromaštva, što se očituje u crticama „Blago tebi Hasane“, „Kako su miši pregrizli ćuskiju“, „Kanija i siromah“ itd.

Na osnovu navedenog, zaključuje se da čitatelji u crticama nisu dobijali homogen sadržaj, te da su u književnim priložima zastupljeni statički motivi. Pored ovog formalnog obrazovanja i svjetonazora koji su autori i urednici željeli pružiti mlađim naraštajima, svakako je da su obratili pažnju i na još jedan veoma bitan segment njihova života, a to je karakter. Upravo u tom osjetljivom, ranjivom i najvažnijem periodu za formiranje ličnosti, djeca-čitatelji su čitali samo o pozitivnim stvarima. Kroz književnost razlikovali su dobro i loše, a sve to primjenjivali u svoju svakodnevicu. Korisni savjeti o radu (pedantnosti), ophođenju prema prirodi, dobrom ponašanju, vođenju higijene, društvenom doprinosu, persiranju, podmirivanju dugova, postizanju

---

³⁵ H. M. (1938, april). Odgoj. *Dječiji Novi Behar*, br. 20, str. 64.

³⁶ Tarabar, M. F. (1936, novembar). Priča o prosjaku i bogatom čovjeku. *Dječiji Novi Behar*, br. 6-9, str. 23.

uspjeha, čuvanju zdravlja mogli su samo pozitivno utjecati na razvoj ličnosti kod djeteta. Zabava, pogotovo u vidu detaljnih opisa igrice namijenjenih djeci u određenim uzrastima, nije izostala. Iako je najviše bilo riječi o tome kako bi se djeca kao takva trebala odnositi prema drugima, imali su prilike čitati i kakvo ponašanje prema njima trebaju očekivati od starijih. Naglašeno je da bi svi stariji trebali slijediti primjer Muhammeda a. s. (konkretno u crtici „Muhammed a.s. uzor pravde i jednakosti“ – Hamdija Mulić) koji se lijepo ophodio prema djeci. Također, roditelji bi trebali biti odgovorni i posvećeni svojoj djeci, te pružiti im lijep primjer. Bitno je napomenuti da list, iako u potpunosti vjerskog karaktera, nije stvarao netrpeljivost, već, štaviše, poštovanje i razumijevanje drugog i drugačijeg.

3.1.2. Novele

Za novelu je karakteristično da ima realističan motiv i da prikazuje stvarnost, odnosno da natprirodni elementi nisu prisutni u tolikoj mjeri.

Za razliku od crtica, novele u *Dječijem Novom Beharu* imaju nešto homogeniju strukturu. Realistični motivi su ostvareni putem konkretnih stvarnih događaja, navođenjem imena, konkretnih područja i mjesta. U periodu snažnih društveno-kulturnih promjena u novelama se osjeća prusustvo sličnih motiva kao i u crticama, poput adekvatnih primjera, savjeta i pedagoških elemenata koji imaju za cilj odgoj djeteta. Opet se čitatelji susreću s jačanjem vjerskog identiteta („Bog džellešanuhu“ i „Ljubav muslimanke“), poukama, humorom (u noveli „Koža kao lijek protiv lijenosti“ i „Hrusto s onog svijeta“) i konceptom obrazovanja. Djeca u novelama nisu u tolikoj mjeri glavni likovi kao odrasli. Pored navedenih, naziru se i tračci natprirodnih elemenata, s tim da se doživljavaju i razumijevaju kao nešto u potpunosti prirodno. Oni se pojavljuju, uglavnom u domenu religije, što je istaknuto u noveli „Hrusto s onog svijeta“, u kojoj se fantastični elementi miješaju s humorom. Međutim, svi ti elementi ostaju u sferi realnosti i stvarnog života. Religija i u ovom slučaju propisuje nauku i obrazovanje, a ona vodi ka blagostanju.

Novele iz *Dječijeg Novog Behara* djeci-čitateljima šalju pozitivne poruke koje se zrcale u dobrim osobinama (dobročinstvo prema roditeljima, pametno raspolaganje novcem (kao npr. u noveli „Uspio pokušaj“), bogobojaznost, nesebičnost, marljivost, ustrajnost, poštenje, pomaganje, plemenitost, obrazovanje, savjesni odnosi prema prirodi i životinjama) i lijepom/pristojnom

ponašanju. Književni prilozi iz ovog lista su odigrali važnu funkciju u odgoju djece, predstavljajući jedan model na koji su se mogli ugledati.

Nasuprot feminističkim tendencijama *Novog Behara*, u novelama zastupljenim u *Dječijem Novom Beharu* se primjećuje patrijarhalni diskurs koji se ogleda u dominantnosti muškarca nad ženom u svakodnevnicima opisanoj u novelama. Uloga majke je posebno naglašena u ovoj književnoj vrsti, npr. u noveli „O materi, koja se nije mogla utješiti“.

Prilikom analize novela u *Dječijem Novom Beharu* uočava se prisustvo pripovjedača koji se poistovjećuje s književnim likom, odnosno zastupljen je nepouzdan pripovjedač, ubačen u samu radnju. obraćanje čitaocima je samim tim znatno prisutno, a ostvaruje se putem stilske figure – metalepse.

U ovom periodu socijalne literature između dvaju svjetskih ratova, muslimansko društvo se nastojalo kulturno i društveno podići, pa se ovom književnom vrstom pozivalo i na izgradnju i čuvanje muslimanskog kulturno-prosvjetnog društva „Narodna Uzdanica“. To dolazi do izražaja u noveli „Fadilovo bajramsko dobročinstvo“, gdje se na temeljima svakodnevnice ukazuje na lijepo ponašanje jednog djeteta i pomaganje *Narodne Uzdanice* i *Novog Behara* putem zajedništva. Društvo je pomagalo objavljivanje časopisa i to ne samo finansijski već i redovnim slanjem svojih radova, što je vodilo k opismenjavanju i kulturnom uzdizanju Bošnjaka. Omladina se stručno osposobljavala i finansijski pomagala. Ideološka pozadina ovog društva ogledala se u pomoći studentima, učenicima, opismenjavanju itd.

3.1.3. Humoreske

U kraće oblike umjetničke proze ubraja se humoreska. Kao što i sam naziv kaže, njen primarni cilj je da zabavi, odnosno njen sadržaj protkan je humorom – oblikom zabave i vidom komunikacije koji ima za cilj da nasmije ljude. To je kratka priča komičnoga sadržaja. S obzirom na to da je jedna od karakteristika *Novoga Behara*, a samim tim i *Dječijeg Novog Behara* zabava, odnosno oni nisu listovi samo za pouku već i zabavu, prisustvo humoreski je sasvim očekivano. Općepoznato je da humoreske krasi dječiju književnost i da su u toj oblasti poprilično prisutne.

Humoreske u *Dječijem Novom Beharu* se uglavnom zasnivaju na šalama koje se zbijaju u školama i dječijem društvu. Humor kao glavna karakteristika humoreski u *Dječijem Novom Beharu* dolazi do izražaja kroz nesporazume, razne smiješne situacije (reprezentativan primjer je humoreska „Dosjetljivi lijenčina“ u kojoj dječak Meho ode u trgovinu da mu trgovac napravi tačan račun za namirnice, a on to iskoristi za domaći rad iz matematike), komične dijaloge, poređenje ljudi sa životinjama i sl. Glupost i naivnost starijih, ali češće kod djece izazivaju smijeh. Strah je najčešći motiv ismijavanja, pa se do komičnih situacija dolazi i plašenjem djece, kao u humoresci „Košpica“ u kojoj se humor zasniva na plašenju djeteta zbog toga što je pojeo šljive.

Pored tih motiva, religija je i u ovoj književnoj vrsti neizostavna, pa se strah ismijava i kroz religijski kontekst (u humoresci „Ako Bog da“). Humor dolazi na samo kraju humoreske, najčešće u posljednjoj rečenici. Djeca kao glavni likovi izazivaju smijeh kroz neobične situacije i dogodovštine kao što je, recimo, ismijavanje starijih i nadmudrivanje s njima. Uprkos tome, djeca-čitatelji se savjetuju da ne oponašaju i ne prihvataju ponašanje koje imaju priliku vidjeti u humoreskama (iz lista), čime se naglašava da humoreske imaju samo jedan cilj, a to je izazvati smijeh.

Najčešće humoreske u *Dječijem Novom Beharu* su naslovljene kao *Šale iz škole* s podnaslovima: *Kada se u školi ne pazi, A-a-a-a, Zanovijetalo, Pozdrav, Slobodna nauka, Zvonce, Prljavko, Nepažljivac, Hvaldžija, Odluka i gramatika, U prvom razredu, Leptir u školskoj sobi, Uš, Dijete s ulice, Načelnik, Hudi učitelj, Neprosvijećeni otac*. Humoreske se ne zasnivaju na ismijavanju nečijih osobina (karaktera), koliko one, u suštini, komično ostvaraju putem riječi i situacija.

3.1.4. Anegdote

Ova književna vrsta u centru svoga zbivanja postavlja jedan događaj iz života neke osobe. Taj događaj može biti humorističan, poučan ili jednostavno neobičan, tj. čudan. Bitno je da se naglašava o kojoj je to osobi riječ. Na osnovu već rečenog jasno je o kakvoj je književnoj vrsti riječ, a u nastavku će se vidjeti o kakvim je to događajima i ličnostima u *Dječijem Novom Beharu* bilo riječi.

Anegdote u *Dječijem Novom Beharu* su orijentirane na vjerska i historijska lica i njihove zgode. Dakle, govori se o nekom neobičnom događaju koji je gotovo uvijek prožet dovitljivošću i snalažljivošću, humorom, mudrošću, ali i poukom, kao u anegdoti „Perzijski car Kisra i seljak“. Ličnosti koje su spominjane u anegdotama su Musa a. s., Harun er-Rašid, Muhammed a. s., car Kisra, učenjak Abdul-Kadir, Karlo Veliki, Omerul-Faruk, njemački car Josip II, policijski činovnik Marko-paša, Abdul Hamid i Dželaludin-paša.

Nema sumnje da je u ovim anegdotama riječ o poznatim uglednim ličnostima. Bavili su se naukom, bili vladari, sultani, učenjaci i vjerska lica. Cilj iznošenja zanimljivosti iz njihovih života je da se obznane ti, takoreći, manje znani događaji. Kad su u pitanju konkretno ti događaji, riječ je o dosjetkama i zgodama koje gotovo uvijek završe u komičnim situacijama. To su motivi iz svakodnevnice: prevare, nadmudrivanja, šale, kritiziranje negativnih ljudskih osobina... U anegdotama iz života Muhammeda a. s. se ne nalazi mnogo komičnih situacija, jer je riječ o vjerskom licu, čemu svjedoči i anegdota „El-Emin“, a naslov upućuje na jedno od njegovih imena – vjerni, pravedni. Isti slučaj je i sa anegdotom „Kome Bog pomaže“, gdje je riječ o Musi a. s. U ovim anegdotama javlja se i opisivanje pojedinih mjesta, sela, rijeka i gradova (topografija), poput Podveležja, Radobolja, Župe, Neretve, Korjenića, Hercegovine, Travnika... Jedan od najuglednijih hrvatskih književnika Antun Gustav Matoš je za anegdotu rekao da je „kao ključanica kroz koju se više vidi nego kroz širom razjapljena vrata.“³⁷, zbog toga što anegdote pomažu u dopunjavanju znanja koje imamo o nekim slavnim ličnostima.

3.1.5. Basne

Osnovna karakteristika basni je da su njeni glavni likovi životinje. Oni uvijek nose osobine ljudi i zaplet se uglavnom zasniva na sukobu upravo zbog tih osobina. Krasi ih alegorija i mogu biti napisane u prozi ili stihu. Sljedeća osobina ove kratke književne vrste je etika (moral), odnosno (moralne) pouke koje se nalaze na samom kraju. Basne su, također, književna vrsta koja je veoma prisutna u dječijoj književnosti.

Na kraju svake autorske basne u *Dječijem Novom Beharu* izvlači se određena pouka. Nadmudrivanje među životinjama je prisutno, kao i ismijavanje gluposti, naivnosti i pohlepe.

---

³⁷ Matoš o anegdoti. Dostupno na: <https://www.sensa.hr/clanci/spomenar/briljantne-misli-a-g-matosa> (pristupljeno 16. 8. 2020)

Pouke na kraju uglavnom govore o trudu (ne može se postići cilj bez truda; bez vlastitog truda nema života, sreće ni blagostanja), o predrasudama (odijelo ne čini čovjeka), o hrabrosti (biti junak, a ne kukavica) itd. Autorske basne u *Dječijem Novom Beharu* su napisane u prozi. Najveći broj basni se odnosi na nadmudrivanje lisice s drugom životinjom: „Lav, vuk i lisica“ – Behdžet Buturović, „Lisica i jazavac“ – Derviš Buturović (pod pseudonimom D. Fazlibegović), „Lisica i mačka“ – Behdžet Buturović, „Ne ugledaj se u lisicu“ – Kozarević Hf. Mehmed, „Zec i lisica“ – Muhamed Hasanhodžić, „Lisica i vrabac“ – Nikola Buconjić³⁸ (pod pseudonimom Džem-bu-ni).

Životinje koje se pojavljuju u autorskim basna u *Dječijem Novom Beharu* su: lisica, zmija, magarac, vo, majmun, buha, horoz, lav, jež, pčele, kornjača, medvjed, kos, gavran, vuk, srna, jazavac, mačka i vrabac. Pored ovih ustaljenih, pojavljuje se i troglavi zmaj (u basni „Poš'o horo caru na divan“) što je dosad bilo neuobičajeno za basne.

Ono što je posebno karakteristično za autorske basne u *Dječijem Novom Beharu* je prisustvo elemenata narodne pjesme:

„Na njemu je junačko odijelo
I sve redom junačka oprema:
Na glavi mu kalpak s kićankama,
Na plećima dolama od svile,
Sjaje mu se toke na prsima
Na njemu su čohali čakšire,
Opaso se svilenijem pasom.
Za pasom mu dvije puške male
I jatagan što k'o guja reži.
Na nogama kajserli opanci.

---

³⁸ Nikola Buconjić bio je bosanskohercegovački pisac i folklorist. Rođen je 1865, a umro 1947. godine. Osnovnu školu završava u Stocu, a srednju u Sarajevu. U Zagrebu polaže ispit za učitelja građanskih škola. U *Dječijem Novom Beharu*, pod pseudonimom Džem-bu-ni, objavio je najveći broj pjesama.

Junaka su poklopili brci,
Nad očima pokrupne obrve,
A na čelu junačko znamenje.³⁹

Poruke koje se šalju putem basni su: nadmudrivanjem spasiti sebe i druge („Lav sa ostalim životinjama“ – Sulejman R. Mataradžija), učiti na tuđim greškama („Lav, vuk i lisica“ – Behdžet Buturović), ono što je propušteno ne treba žaliti, ne treba vjerovati svakom („Nedomišljatost“ – Mehmed Karović) itd.

Još jedna zanimljiva karakteristika autorskih basni iz *Dječijeg Novog Behara* je prisustvo narodnih elemenata, konkretno broja tri (tri dana i tri noći), te smještanje radnje u bajkoviti prostor (car i dvori). Takvi elementi su karakteristični za sljedeću književnu vrstu koja se pojavljuje u *Dječijem Novom Beharu*, a to je bajka.

3.1.6. Bajke

Za bajku se nerijetko kaže da je književna vrsta namijenjena djeci gdje dolazi do izražaja polaritet dobra i zla, s elementima nadnaravnog i čudesnog. Bez sumnje, bajka predstavlja književnu vrstu s kojom se djeca najranije susretnu. Ona u sebi sadrži mitološko poimanje svijeta i dijete čitajući bajku imaju mogućnost proživjeti te misli i težnje. Bajka, prije svega, ima veliki utjecaj na dijete i njegov odgoj. Narodne bajke i umjetničke priče su snažno povezane, pa se odjek folklora osjeti i u autorskim bajkama. Poznato je i da se pedagoški pogledi na bajku razilaze, te da postoje argumenti za i protiv čitanja bajki djeci.

Autorske bajke u *Dječijem Novom Beharu* nastale su po uzoru na narodne bajke. U ovom listu su pronađene tri bajke: „Starac i darovi triju njegovih kćeri“ – Bego Jahić, „Priča o Čikandilu“ – Vehbija Hadžiahmetović i „Bolja je pravda nego krivda“ – Adem B. Kadić.

Vladimir Prop u svojoj knjizi „Morfoloģija bajke“ govori o likovima, njihovim funkcijama, vrstama nesreće, čarobnim sredstvima itd. Prema Propu, svaka bajka ima krugove djelovanja. Te

---

³⁹ Mulić, Hamdija. (1939, maj). Poš'o horo caru na divan. *Dječiji Novi Behar*, br. 20-21, str. 60.

djelokruge je potrebno logički razvrstati.⁴⁰ U nastavku će se vidjeti koji su djelokruzi zastupljeni u bajkama u *Dječijem Novom Beharu*.⁴¹

U prvoj navedenoj bajci zastupljena su tri djelokruga: protivnik, snabdjevač i junak. Protivnici su handžija i valija, snabdjevači su njegove tri kćerke, a junak je sam starac. Djelokruzi pomoćnika, careve kćeri i njena oca, pošiljaoca i lažnog junaka nisu zastupljeni. U drugoj bajci se nalaze sljedeći djelokruzi: protivnik, pomoćnik, careva kći i njen otac, pošiljalac i junak. U vidu protivnika dolazi Čikandil, pomoćnik je car, zastupljen je djelokrug careve kćerke i oca (samog cara), pošiljalac je careva kći, a junak je mladić koji je želi osvojiti. Nisu zastupljeni djelokruzi snabdjevača i lažnog junaka. Kada je u pitanju treća bajka, nailazi se na sljedeće djelokruge: protivnik, snabdjevač, careva kći i otac, junak i lažni junak. Protivnik je lažov s kojim se čitatelji upoznaju na samom početku i koji namjerno započinje svađu i razmirice između braće, snabdjevači su vile, zatim tu je i djelokrug careve kćeri i oca, a junaka predstavlja stariji brat, dok lažnog junaka predstavlja mlađi brat koji želi sudbinu i život starijeg brata, ali ne želi do istine i pravde doći pošteno. Djelokruzi pomoćnika i pošiljaoca nisu zastupljeni.

Vile predstavljaju natprirodne pomagače glavnim likovima. Protivnik/štetočina se pojavljuje u vidu neprijatelja koji stoji na putu ljubavi.

U pronađenim bajkama je zastupljen ustaljeni početak (Bio jednom jedan...; U davno doba...), te ustaljeni kraj (Ako su živi i sada su dobro...; Živjeli su dugo i sretno...).

Brojevi igraju važnu ulogu u ovoj književnoj vrsti. Simbolika broja tri je raznovrsna. Riječ je o svetom broju i gotovo uvijek označava neki sklad, zaokruženu cjelinu i svojevrsnu duhovnost. Broj tri je najzastupljeniji broj u bajkama, kako narodnim tako i umjetničkim. Kad je riječ o bajkama u *Dječijem Novom Beharu*, broj tri je zastupljen u dvjema bajkama: „Starac i darovi triju

---

⁴⁰Prop navodi sljedeće djelokruge: djelokrug *protivnika (štetočine)*, djelokrug *darivaoca (snabdjevača)*, djelokrug *pomoćnika*, djelokrug *careve kćeri (traženog lica) i njenog oca*, djelokrug *pošiljaoca*, djelokrug *junaka*, djelokrug *lažnog junaka*. Usp. Prop, V. (1982). *Morfologija bajke*. Beograd: Prosveta, str. 86-87.

⁴¹ Protivnik nanosi štetu, snabdjevač snabdijeva junaka čarobnim sredstvima, pomoćnik pomaže junaku da se premjesti kroz prostor ili mu otklanja nevolje. Djelokrug careve kćeri i oca podrazumijeva postavljanje teških zadataka junaku, a nagrada podrazumijeva ženidbu, tj. brak sa carevom kćeri. Pošiljalac šalje junaka na zadatak, junak odlazi u potragu za istinom i pravdom kako bi što prije riješio nametnutu nevolju, a lažni junak se samo predstavlja junakom, a, u suštini, je kukavica. Usp. Prop, V. (1982). *Morfologija bajke*. Beograd: Prosveta, str. 86-87.

njegovih kćeri“ – Bego Jahić i „Bolja je pravda nego krivda“ – Adem B. Kadić. Svaka radnja u bajci ponavlja se tri puta predstavljajući jednu cjelovitost. Starac ima tri kćerke, dobija tri dara, zatim likovi tri puta susreću neprijatelja i vile kao natprirodna bića razgovaraju o trima stvarima.

Čarobna sredstva se pojavljuju u vidu lonca (koji sam pravi željenu hranu), magarca (koji izbacuje dukate), sohe (koja sama udara druge) – u bajci „Starac i darovi triju njegovih kćeri“ – Bego Jahić, vode (ljekovito jezero) – u bajci „Bolja je pravda nego krivda“ – Adem B. Kadić, dok se u bajci „Priča o Čikandilu“ – Vehbija Hadžiahmetović u vidu čarobnog sredstva javljaju čudotvorne tikve iz kojih izlaze dukati.

Svaki od likova ima određeni cilj: oženiti se carevom kćeri, vratiti izgubljena sredstva i osvetiti se za prevare, dokazati pravdu. Neobičan događaj, odnosno zaplet dolazi već na početku: siromah pronalazi tikvu punu dukata i poželi isprositi carevu kćerku.

Čuda se ogledaju u pretvaranju likova u životinje i stvari (gavrane, zrna pšenice) i djelotvornosti vode u posebnome jezeru. Dualizam je svakako prisutan. Pravda pobjeđuje krivdu, dobro pobjeđuje zlo. Pozitivni likovi završe sretno s osobom koju su htjeli, nisu više siromasi, a negativni završavaju siromašno i tragično. U bajkama se primjećuje i prisustvo turcizama, konkretno u bajci „Starac i darovi triju njegovih kćeri“ se nalaze turcizmi, npr. *bir* i *dur* (u značenju „Počni!“ i „Stani!“).

3.1.7. Fantastične priče

Fantastična priča vrlo je slična bajci, s tim da se kreira na temeljima realnosti. U bajci je sve čudesno i niko nema razlog povezivati i tražiti realistične elemente u toj književnoj vrsti, ali u fantastičnoj priči se stiče dojam da se radnja odvija u podsvijesti samog lika. Lewis Carroll se smatra utemeljiteljem fantastične priče.

Fantastična priča se gradi na okvirima realnosti, gdje se ona dalje isprepliće s čudesnim. U dvjema fantastičnim pričama u *Dječijem Novom Beharu* likovi nisu djeca, ali je prisutno preplitanje realnog i irealnog, kroz ljudsku podsvijest. Dvije pronađene fantastične priče u *Dječijem Novom Beharu* su „Drug druga nađe“ – Tato i „Neki čovjek i Hazreti Hrzul“ – Derviš Buturović.

U analiziranim fantastičnim pričama, posebnosti ovog narativa se uočavaju u nemogućnosti postavljanja granice između jave i sna. Ta granica, čitajući, postaje sve neodređenija, čemu i doprinose sljedeće narativne tehnike, izdvojene iz druge navedene fantastične priče:

Tako te ga to zanese toliko, da se u svojim mislima diže iznad sfere savremenog života. U taj čas dogodi se pred njim čudo: u mjesto izvora pred njim stajaše velika i nepregledna šuma, u kojoj neki čovjek sabire drva. Kad sabra poveliko breme, sveza ga i natovari na leđa, a po tome pođe nekud, ugibajući se pod teretom. Nu i pored toga usput i dalje kupljaše drva i tovaraše ih na se, tako dugo, dok ga ne izdade snaga, uslijed čega klonu i složi se na zemlju, potisnut teretom ispod koga se ne mogaše nikako izbaviti. Pustinjak, koji taj prizor promatraše s najvećom napetošću, iz sažaljenja naprama nesretniku, duboko uzdaše, a u isti čas cijeli prizor iščeznu. (...) U taj čas pred njim se ukaza trg sa više kasapnica. (...) – na što slika u isti čas nestade.⁴²

Opisi u ovim pričama liče na opise snova, a likovi na kraju priča traže tumačenje čuda kao da žele protumačiti svoje snove. Čuda su ovdje prisutna u vidu pretvaranja čovjeka u životinju (djevojčica u miša) u fantastičnoj priči „Drug druga nađe“, razgovora sa suncem, oblakom, vjetrom, brdom, stvaranja životinje tokom molitve itd. Jaka pozicija teksta – naslov, upućuje čitatelje na fantastičnu priču, odnosno čudesa: „'Hazreti Hrzul', pravo 'Hazreti Hidir' nadimak je Ilias peygambera a. s. Postoji vjerovanje, da on živi vječnim životom i da se pokazuje pojedincima u raznim ljudskim oblicima. Donosi sreću onima, kojima se pokaže a nekada i nesreću, naprimjer kad dolazi nečijoj kući kao prosjak, da oproba plemenitost ukućana, pa se grubo odbije.“⁴³

S obzirom na osnovnu ideju lista, bilo je očekivano pronaći religijski kontekst u ovim pričama. Nadnaravno je u suštini božansko. Simbolika broja tri prisutna je i u ovim pričama (tri događaja/situacije, troje ljudi su u sukobu).

---

⁴² Fazlibegović, D. (1937, septembar). Neki čovjek i Hazreti Hrzul. *Dječiji Novi Behar*, br. 5-6, str. 23.

⁴³ Ibid, str. 22.

3.1.8. Šaljive priče

Autorske šaljive priče u *Dječijem Novom Beharu* nisu brojne, a nastale su na osnovi narodnih šaljivih priča. Šaljiva priča se mora razlikovati od novelističke, iako su poprilično slične. Šaljivu priču uvijek odlikuje humor. U *Dječijem Novom Beharu* su pronađene tri autorske šaljive priče: „Nasrudinove papuče“ – Mulić Ahmed, „Nasrudin i lopov“ – Mulić Ahmed i „Haj đidi kupus!“ – H. M.

Podvale, nadmudrivanje, humor, zadirivanje, nepromišljenost su neki od glavnih motiva autorskih šaljivih priča u *Dječijem Novom Beharu*. Narodne šaljive priče su dosta brojnije, ali će o njima biti riječi nešto kasnije. Analizirane autorske šaljive priče se odlikuju kratkoćom, a upravo zbog takve forme podsjećaju na vic. U ovim pričama Nasrudina gotovo uvijek neko želi nadmudriti, ali mu ne uspije. Nasrudin je, kao i u većini šaljivih priča na bosanskohercegovačkom prostoru, glavni lik. Smijeh izaziva Nasrudinova nepromišljenost. Cjelokupan život Nasrudina-hodže prikazan je kroz *Dječiji Novi Behar*, a kasnije će biti detaljno objašnjen.

3.1.9. Zagonetke

Zagonetke predstavljaju pitanje ili zadatak na koji se treba tačno odgovoriti, najčešće razumijevanjem metafore ili sugeriranog tačnog odgovora. Zagonetke su svakodnevno prisutne u procesu obrazovanja jer otklanjaju pasivnost i monotonost među učenicima i u radu. Zagonetkama se ispituje i provjerava zrelost učenika i sposobnost razmišljanja, odnosno u nerijetkim slučajevima i intelektualni raspon.

Zagonetke u *Dječijem Novom Beharu* su poprilično jednostavne, što je u neku ruku i očekivano s obzirom na to da su namijenjene djeci. Zagonetke je osmišljavalo uredništvo, a kasnije su svoje radove slali i učenici. Ako se prvo krene od manje zastupljenih, riječ je o matematičkim i jezičkim zagonetkama (“Ko umije računati” i “Što mi ti je zašto?”), dok neke dolaze i u slikovitom obrascu (“Čarobni kvadrat” i “Podjela njive”). Matematičke zagonetke su sastavljene u formi tekstualnih zadataka, a najviše se provjeravala računaska operacija dijeljenje. Jezičke zagonetke su formirane u okviru igre riječi.

Najveći broj zagonetki u *Dječijem Novom Beharu* čine križaljke, odnosno ukrštenice. One podsjećaju na današnje ukrštenice, s tim da izgled tabele nije isti, i da se tačnim rješenjima ne dolazi do imena i prezimena poznate ličnosti (osim u jednom slučaju), već do narodne poslovice/izreke ili čestitke.

Ispod zagonetke nalaze se imena djece-čitatelja koja su tačno odgonetnula zagonetku iz prošloga broja, a prva tri čitatelja se nagrađuju. Rješenje zagonetke iz prošloga broja, dakle, dolazi u sljedećem broju zajedno sa novom zagonetkom. Uredništvo nije uzimalo u obzir poslane odgonetke čitatelja koji su rješenja slali na listu *Dječiji Novi Behar*, zbog toga što su ih ohrabrivali da čuvaju listove za naobrazbu kako bi im koristili u budućnosti.

Pod naslovom *Šarada* izlazila je još jedna vrsta zagonetki koja je imala formu pjesme (rima, katren, tercina). Sastavljali su ih Sulejman R. Mataradžija iz Visokog i Muhamed-Hifzi Hasandedić iz Seonica⁴⁴, a rješenja su podrazumijevala nazive bosanskohercegovačkih gradova.

Primjer jedne *Šarade*:

Pokazna sam zamjenica,

Što mi daje prvi slog,

Il' sam otok u Jadranu,

Kad mi straga dodaš prijedlog.

A tri slova zadnja što su

Čovječiji organ to su.

Pred taj organ prijedlog stavi

Rezultat ćeš dobit novi.

---

⁴⁴ Iz ovog mjesta dolazi i pisac Derviš Buturović koji je u *Dječijem Novom Beharu* objavljivao pod pseudonimom *D. Fazlibegović*. Seonice su zanimljive i po tome što se smatra da je tu živio gost Radin Butković 1422. godine, koji je svojim nasljednicima testamentom ostavio imovinu u Seonicama i okolini. Testament gosta Radina se danas čuva u Državnom arhivu u Dubrovniku.

To je sada jedna ptica

Poznata je grabljivica.

Kad sastaviš zamjenicu.

I tu pticu grabljivicu,

Ili otok sa organom

Tad' ćeš dobit' ime jednom

Gradu bosanskome.⁴⁵ (Rješenje = grad Visoko)

Matematička zagonетка imala je u jednom slučaju i oblik kratke priče, pod naslovom „Težak račun“, autora Husejna (Đoge) Dubravića, u kojoj otac ispituje sina o novcu, odnosno trgovini i polaganju računa, a pošto dječak ne uspijeva utvrditi tačan iznos, na kraju priče se postavlja pitanje kojim se traži tačan odgovor.

3.1.10. Pitanja za djecu

Pripovjedna proza, prethodno analizirana, imala je tačno definirane ciljeve. Konstruiranje identiteta putem navedenih književnih priloga je bila heterogena i dinamična procesualnost. Uprkos takvim nastojanjima, postavlja se pitanje: da li je uopće urodila plodom?

Indoktrinacija putem lista *Dječiji Novi Behar* bila je usmjerena na sam odgoj djeteta, a zatim na njegovo educiranje, odnosno prosvijećenost. Da li su uspjeli stvoriti ikakav utjecaj, mogla bi razjasniti posljednja kategorija u autorskoj prozi – pitanja za djecu. Ova kategorija sačinjena je od pitanja namijenjenih djeci, na samom kraju jednoga broja. Pitanja su, prije svega, bila raznovrsna. Svaki broj je bio sačinjen od četiri pitanja koja su bila pravilno raspoređena – iz oblasti književnosti, historije, nauke ili religije i zabave. Sve ono što su djeca-čitatelji imali prilike pročitati u ovom listu, pitanjima su provjeravali. Tačni i koncizni odgovori na pitanja pojavili bi se u sljedećem broju, kad bi djeca ujedno i imala priliku provjeriti tačnost svojih odgovora.

---

⁴⁵ Mataradžija, Sulejman R. (1935, februar). Šarada. *Dječiji Novi Behar*, br. 16, str. 64.

Ideološka usmjerenja lista zrcalila su se i u pitanjima. Osviještenost i informiranost koja se crpe iz svakog broja, urodila bi plodom na njegovom kraju, kada bi se znanje provjeravalo.

Sljedeće pitanje koje se nameće imajući na umu ovu kategoriju jeste: šta se u ovim pitanjima tražilo od djece? Prije svega, djeca su kroz pitanja učila o književnicima, dobrotvorima ili jednostavnije rečeno bosanskohercegovačkim velikanima. Naravno, učili su i o stranim historijskim ličnostima. Obično bi prije pitanja bila postavljena fotografija te osobe, a ličnosti koje su se spomenule u pitanjima i odgovorima su: Edhem Mulabdić, Musa Ćazim Ćatić, Osman Aziz (Osman Nuri Hadžić i Ivan Aziz Miličević), Gazi Husrev-beg, Mimar Sinan, Muhamed Emin ef. Dizdar, Safvet-beg Bašagić, Hamdija Kreševljaković, Kosta Hörman, Mehmed Džemaludin ef. Čaušević, Šukrija Alagić, Ljudevit Gaj, Fehim ef. Spaho, Husejn Đogo, Mustafa hadži Grabčanović, Nazif Resulović, Ademaga Mešić i Mula Mustafa Bašeskija.

Dio odgovora o Mehmedu Džemaludinu ef. Čauševiću glasi:

„Mala i velika djeco, iza svakoga namaza, kada se molite Bogu džellešanuhu, za dobro svoje i svih muslimana, za zdravlje svoje i svojih roditelja, molite se Bogu i za zdravlje ovoga čovjeka, jer on je jedna od naših najvećih vrednota. Školovanjem on nije stekao samo naobrazbu nego i širok i slobodan vidik, što mnogima fali.“⁴⁶

Poslije toga, dolaze pitanja o historiji, građevinama, periodici, književnosti (pogotovo o dramama), zastavama (islamskim), nauci i srednjovjekovlju (patareni i bogumili). Za jezik se vezuju i nacionalna pitanja (za vrijeme Austro-Ugarske Carevine), zatim izrazi na stranim jezicima, prevodi, latinici i njenom utemeljenju, nazivi mjeseci itd. Čitatelji su imali priliku da se upoznaju sa terminima poput: pseudonim, skraćenica, plagijat, font, valuta, demografija, aneksija, karikatura. Kada je riječ o građevinama, pitanja su najviše bila usredotočena na džamije, muslimanske zavode i mostove. Historijski određena pitanja ticala su se povijesti grada Sarajeva, Austro-Ugarske Carevine, Osmanskoga Carstva (narodni pokret) i svjetskoga rata.

Kao što je već jednom uočeno, feminizam u *Dječijem Novom Beharu* nije dolazio do izražaja, kao što je to bio slučaj sa *Novim Beharom*. Čitatelji su ostajali uskraćeni za taj pojam. No, to nije jedini propust u vezi s ovom temom. Animositet prema ženama dolazi do izražaja u odgovoru na

---

⁴⁶ Uredništvo. (1933, februar). Odgovori na pitanja iz prošlog dvobroja. *Dječiji Novi Behar*, br. 16, str. 60.

pitanje: „Koliko teži mozak običnog čovjeka?“⁴⁷, a on glasi: „Ljudski mozak je težak oko 1400 grama kod muških, a 1300 grama kod ženskih. (*Duga kosa, kratka pamet!*).“⁴⁸, što, složiti ćemo se, ne predstavlja dobar primjer djeci.

3.2. Usmena proza

Stvarana, čuvana i prenošena od strane naroda, usmena književnost predstavlja veoma bogati dio književnosti. Pod usmenom književnošću se podrazumijevaju prva književno-umjetnička stvaranja.⁴⁹

Ova književnost je u *Dječijem Novom Beharu* bila veoma cijenjena i težilo se njenom sakupljanju. Svo znanje i sadržaj narodne književnosti je trebalo prenijeti na sljedeće generacije. Trebalo je ukazati mlađim naraštajima na značaj ove književnosti, kako bi i oni protežirali ove vrijednosti i nastavili ih njegovati. Usmena književnost je protkana tradicijom, običajima i narodnom kulturom. Priče koje nastaju u jednom narodu se prenose s koljena na koljeno.

Većina književnih priloga iz oblasti usmene književnosti nemaju potpisanog sakupljača. Naravno, to nije slučaj sa svim književnim priložima. Saradnici, koji su dali doprinos *Dječijem Novom Beharu* prikupivši usmenu građu, su: Razija Pita, Ahmed Kapetanović, Husein Šehić, Fakihuddin Tarabar, Tato, Sulejman Šehagić, Ibrahim Rekić, S. Sinanović, Hamdija Mulić, Ahmed Sadiković, S. F. Muftić, A. Aličić, Ejjub O. Kabil, Ćazim Ruščuklija i Muhamed Hadžijahić.

---

⁴⁷ Uredništvo. (1933, mart). Zna li, djeco. *Dječiji Novi Behar*, br. 18, str. 68.

⁴⁸ Uredništvo. (1933, april). Odgovori na pitanja iz prošloga broja. *Dječiji Novi Behar*, br. 19-20, str. 76.

⁴⁹ Ona se razlikuje od pisane književnosti. Autor Solar navodi nekoliko distinkcija, ali i razloge njenog nastanka:

Usmena književnost nastala u zajednicama gdje je pismenost nepoznata ili gdje ona pripada tek rijetkim pojedincima razvila se na način koji je veoma različit od načina na koji se razvija pisana književnost uglavnom zbog tri osnovna razloga: 1. jer se odsutnost pisma kojim se zapisuje jednom stvoreno književno djelo prirodno odražava čak i na sam pojam onog što će vrijediti kao književno djelo, 2. jer književnost namijenjena isključivo slušanju mora uvažiti posljedice za razumijevanje koje proizlaze iz pretežno jednokratnog slušanja i 3. jer je uloga, zadatak i značenje onog što se isključivo pripovijeda, pjeva ili recitira, u određenoj društvenoj sredini drugačije od uloge, zadatka i značenja knjige. Usp. Solar, M. (2005). *Teorija književnosti*. Zagreb: Školska knjiga, str. 128.

Sadržaj narodne književnosti u ovom listu je heterogen. Javlja se trideset i osam narodnih priča, dvadeset i tri poslovice, šest zagonetki, četrnaest anegdota, tri predaje, petnaest humoreski, šest narodnih basni, te četrdeset i šest narodnih šaljivih priča.

3.2.1. Narodne priče

Kulturno nasljeđe koje se prenosi na sljedeće generacije opisano je u narodnim pričama iz oblasti usmene književnosti u *Dječijem Novom Beharu*. Nacionalno-kulturna zajednica jednog naroda se legitimira putem zajedničkih vrijednosti, a one su svakako došle do izražaja u ovim pričama. Riječ je o pričama koje su malo znane i (neke od njih) označene su kao narodne, a druge su tu svrstane zbog karakteristika koje imaju, a odgovaraju narodnim pričama. Kao i sve prethodno analizirane, i one su prožete religijom, sadrže pouku, a s druge strane prikazuju i nastajanje nekih običaja. To upućuje na prisustvo elemenata legende u ovim pričama, a ne izostaju ni elementi čudesnog zbog čega podsjećaju na bajke.

Javlja se simbol broja tri (tri brata, tri kćeri, tri sina), prisustvo vila, imaju ustaljeni početak (U davnoj prošlosti...; Življaše jedan mlad čovjek...) itd. Pored broja tri javlja se i broj dvanaest, također karakterističan za neke bajke (u priči „Bulbul-ptica“). Podsjećaju na bajke, ali se struktura bajke ne ostvaruje u potpunosti. Kažemo podsjećaju, jer ne odgovaraju u potpunosti poetskim karakteristikama bajke. U narodnoj priči „Baba Abdela“ navode se konkretna mjesta koje taj mladić posjećuje (Basra, Bagdad) što nije obilježje bajke. Također, navođenje konkretnih imena nije obilježje bajke, a pojavljuje se u priči „Perzijski kralj i učenjaci“. U pitanju je Zemir, mladi kraljević.

Džin (duh) iz čarobne lampe koji je na usluzi likovima nazvan je Arapom.⁵⁰ Primjećuje se prisustvo poslovice (u fusnoti), a zaplet se zasniva na neobičnim događajima. U ovoj kategoriji personifikacija je najzastupljenija figura.

Saradnici su prikupljali građu iz raznih mjesta, pa su zbog toga čitatelji imali priliku pronaći opise područja van Bosne i Hercegovine, poput Bagdada, Basre i Halepa. Ukoliko se opisuje mjesto u Bosni i Hercegovini ne navodi se puni naziv, već samo početno slovo (K., M.).

---

⁵⁰ U narodnoj priči „Bulbul-ptica“ džin je nazvan Arapom, a izlazi iz kutije koju djevojka, lijepa kao vila, daruje mladiću.

Narodne priče pokazuju utjecaj roditelja. Oni su koristili ovakve priče kako bi odgojili djecu, zabranili im nešto i postavili im granicu između dobra i zla. Zbog toga se u okviru ovih priča javljaju mitovi o laganju, krađi, prevari, kako bi se djeca uplašila i povjerovala u to, pa samim tim i izbjegla takve radnje.

3.2.2. Poslovice

Narodne mudrosti predstavljaju rezultat razvoja jednog naroda i njegova iskustva, a izražene su u poslovicama. Poslovice kao figure diskursa iznose životnu mudrost i nastaju u raznim kulturama. Većina poslovice u *Dječijem Novom Beharu* odnosi se na rad, ponašanje i odnose prema drugim ljudima. Neke poslovice se tokom godina objavljivanja ponavljaju. Sve poslovice imaju poučni karakter. Nekoliko poslovice iz ovog lista ima rimu.⁵¹

Poslovice obuhvataju gotovo sve sfere života. Imaju preneseno značenje, što govori da je alegorija jedno od bitnih svojstava ove vrste. Zasnivaju se na antitezi.

Slijedi nekoliko poslovice iz *Dječijeg Novog Behara*:

Tko se u Boga uzda, ne ostaje bez pomoći.

Tko se vatre boje, bježi od dima.

Odapeta strijela se ne vraća.

Bog daje težaku a ne ležaku.

U radiše svašta biše, u štedišu jošte više.

Nema ljeta bez Đurđeva danka, a ni brata dok ne rodi majka.

Od bešike do motike, traži nauk bez razlike.

Tko rano rani dvije sreće grabi.

U laži su kratke noge.

---

⁵¹ O poslovicama je pisao i autor Krešimir Bagić:

Pučka izreka koja slikovito predočava kakvu općeprihvaćenu spoznaju; pamtljiva tvrdnja koja se može upotrijebiti u različitim situacijama. Svjedoči o duhu i svjetonazoru zajednice u kojoj nastaje. Ne treba je brkati sa sentencijom, kojoj je autor pojedinac, koja je učena i obilježena kontekstom iskaza u kojemu se nalazi. Poslovice tematizira sve što se na bitan način tiče života zajednice – bogatstvo i siromaštvo, ljubav i mržnju, vrline i mane, zdravlje i bolest, život i smrt, govor i šutnju, pojedinca i društvo, klimu i kalendar itd. Njezina se poetičnost zasniva na arhetipskim slikama iz prirode i seoskog života. Usp. Bagić, K. (2015). *Rječnik stilskih figura*. Zagreb: Školska knjiga, str. 261.

U dobru se ne ponesi a u zlu se ne poništi.
U mucu se poznaju junaci.
Tko pod drugim jamu kopa sam će u nju upast.
Zrno do zrna je pogača kamen uz kamen palača.
Bez alata neima zanata.
Brza pomoć dvostruka pomoć.
Radi kao da ćeš sto godina živjeti, a moli se Bogu kao da ćeš sutra umrijeti!
Radi, pa se ne boj gladi! (*Dječiji Novi Behar*, 1932-1944)

3.2.3. Zagonetke

Narodne zagonetke u *Dječijem Novom Beharu* javljaju se u obliku stihova. Pod naslovom *Što je to?* nalazi se deset zagonetki. Nekoliko zagonetki je obogaćeno aliteracijom. Javlja se unakrsna i parna rima:

1. Lastavica *lijeće*
kroz zeleno *cvijeće*
za njom se *meće*
junačno *pleće*?
2. Klupko *klupče*

na vrh *kuće*

plete *gaće*

putovaće?
3. Zelen *duka*
po livadi *kuka*
zelena mu *kapa*
do ušiju *klapa*? (*Dječiji Novi Behar*, 1935, februar)

3.2.4. Anegdote

U narodnim anegdotama, u *Dječijem Novom Beharu*, u naslovu su sadržana imena ličnosti o kojima će biti riječi. Opisane su anegdote Napoleona, Newtona, Mehmed-bega Kapetanovića Ljubušaka i njegovog sina Riza-bega, zatim Muse Ćazima Ćatića, Henrika IV, Ali-paše Rizvanbegovića i Harune er-Rešida.

Kroz ove anegdote donose se neobični događaji iz života ovih ličnosti, koji se najčešće manifestiraju kroz humor. Ove anegdote se razlikuju od prethodno analiziranih po tome što se bave domaćim poznatim ličnostima, a ne samo stranim. Dakle, donose se događaji iz života uglednih bosanskohercegovačkih književnika. Humor je prisutan i dominantan je motiv u anegdoti “Ćazim ne vjeruje u prikaze” – zabilježio A. Aličić. Anegdota govori o poznatom bosanskohercegovačkom pjesniku Musi Ćazimu Ćatiću koji nije vjerovao u duhove, ali je jednom prilikom svjedočio tome kad se noću vraćao kući pored groblja. Na kraju anegdote se čitateljima nagovještava da mještani stoje iza toga, a Ćatić ipak povjeruje u postojanje duhova. Anegdota “Zulumu aršina nema” govori o domišljatosti Riza-bega Kapetanovića Ljubušaka, odnosno sina uglednog književnika Mehmed-bega Kapetanovića Ljubušaka.

3.2.5. Predaje

Iako malo zastupljene u ovom listu, predaje predstavljaju veoma važan dio usmene književnosti. Naime, one predstavljaju oblik stvaranja u kojem se razjašnjava nastanak nekih stvari ili neobičnih događaja u određenom mjestu. U *Dječijem Novom Beharu* su pronađene tri predaje: “Džami ul' Azhar“, „Budim bukva.“ – zabilježio Ćazim Ruščuklija i „Aladža“ – Muhamed Hadžijahić.

U predaji “Džami ul' Azhar“ opisuje se osnivanja grada *Kaira*, u predaji „Budim bukva.“ nastanak izvora pod istoimenim nazivom – *Budim bukva*, te u posljednjoj predaji „Aladža“ gradnja *Aladže* džamije. Dakle, riječ je o prenošenju usmenih kazivanja o nastanku i osnivanju navedenih pojmova. Donose se neke znamenitosti grada *Kaira*, a čitatelji se upoznaju s gradom koji je služio za vjerska izučavanja. Pojam čudesnog se, kao što se u literaturi navodi da je moguće u predajama, pojavljuje prilikom opisivanja izvora *Budim bukva*. Naposljetku, čitatelji

se upoznaju i s osnivanjem i gradnjom jedne od najpoznatijih džamija u Bosni i Hercegovini – Aladže. Kao graditelj navodi se Nazir Hasan, te se donose podaci o njemu. U ovoj predaji se uočava poznati narodni motiv – majka čeka svoga sina dugi niz godina i naposljetku dočeka da ga još jednom vidi prije nego umre. Dakle, putem ove predaje, čitatelji se upoznaju s legendom o gradnji ove džamije. Najjednostavnije rečeno, predaje čuvaju sjećanja.

3.2.6. *Humoreske*

Humoreske koje su se prenosile s koljena na koljeno bile su usmjerene k djeci i njihovim postupcima. Naime, humor se ostvaruje kroz igru riječi, dječije nestašluke i njihove dogodovštine najčešće smještene u školi. Analizirane humoreske⁵² su veoma kratke, tako da se može slobodno reći da granice sa vicevima. Dječije vragolije i dosjetke izazivaju smijeh, a manifestiraju se kroz dječiju radoznalost. Ove humoreske su karakteristične i po tome što su veoma slične stripu, odnosno slikovito prikazuju svoj sadržaj, konkretno u humoresci „Bajramluk lijenog Ibre“.

3.2.7. *Basne*

U narodnim basnama pojavljuju se sljedeće životinje: orao, kornjača, pas, lisica, gavran, gazela, mrav i vuk. Narodne basne također sadrže pouku, a karakteristične su po tome što pouku u nekim situacijama izgovara i sama životinja.

Pored klasičnih motiva poput humora i nadmudrivanja, u narodnim basnama je prisutan i patriotizam. Njega nalazimo u basni “Dva mrava”: “Istom u sretnoj domovini prava je sreća”.⁵³

3.2.8. *Šaljive priče*

Šaljiva priča⁵⁴ se mora razlikovati od novelističke, iako su poprilično slične. Šaljivu priču uvijek odlikuje humor i gotovo uvijek glavnog lika predstavlja već poznata ličnost, o kojoj postoji niz

---

⁵² Pronađene su sljedeće narodne humoreske: „Nesporazumci“, „Dječje pričice“, „Dobra pogodba“, „Kao u školi“, „Neprirođnost“, „Pomisli“, „Bajramluk lijenog Ibre“, „U gostioni“, „Crnogorac u aščinici“, „Kako se zoveš?“, Humoreske o „Orhanu, Mehmedu, Ahmedu, Sabriji, Bajramagi“, Humoreske o „Orhanu, Mehmedu, djeci, Sabriji, Muratu“, „Najbolji čas“, „Prijetelji“ i „Tko je magarac?“.

⁵³ Anonim. (1937, decembar). Dva mrava. *Dječiji Novi Behar*, br. 12, str. 44.

šaljivih priča. Iako se šaljiva priča često izjednačava s anegdotama, u pitanju su dva različita žanra usmene proze.

U listu *Dječiji Novi Behar* se može pronaći mnogo šaljivih priča. Međutim najveći broj šaljivih priča je o Nasredin-hodži. Prva objavljena šaljiva priča je „Neobičan pokus Nasrudin-hodžin“. Primjećuje se da postoji razlika u imenu, jer je u ovoj prvoj priči zastupljeno ime – Nasrudin, dok će u nastavku, u ostalim pričama biti prisutno ime – Nasredin. U nastavku rada će biti korišteno ime Nasredin zbog autentičnosti (jer je to ime korišteno u listu). U toj priči Nasredin je zreo čovjek, dok će u nastavku priče izlaziti hronološki. Pored navedene, postoje još četiri šaljive priče o Nasredin-hodži objavljene van ciklusa („Poštovanje i vjerovanje jednom starcu“ – s turskog preveo: Safet Sinanović, „Nasrudinove papuče“ – Mulić Ahmed, „Nasrudin i lopov“ – Mulić Ahmed, „Haj đidi kupus!“ – H. M.). Sve ostale šaljive priče pripadaju ciklusu o Nasredin-hodži koji je godinama objavljivao u *Dječijem Novom Beharu*.

Tokom godina u ovom listu objavljujane su šaljive priče o Nasredin-hodži, ali tako da su pratile njegovo djetinjstvo, mladost, pa naposljetku i zrelost. To predstavlja svojevrsnu sagu o Nasredin-hodži. Na početku su objavljujane priče o Nasredin-hodži za vrijeme njegovog djetinjstva, školovanja, puberteta sa svim zgodama iz njegova života. Te šaljive priče objedinjene su naslovom „Nasredin-hodžino djetinjstvo i školovanje“. Zatim slijede priče o Nasredinovom boravku u medresi, njegovoj mladosti i dogodovštinama vezanim za taj period. Ove šaljive priče su objedinjene naslovom „Nasredin-hodžina mladost i život u medresi“. Nakon ovih priča, slijede priče o Nasredinovom životu nakon školovanja, životu kojeg je vodio kao zreo, odrastao čovjek, te naposljetku i starosti. One su objedinjene naslovom „Nasredin-hodža kao kadija i njegova starost“. Pored svakog naslova stoji ilustracija Nasredin-hodže u tom periodu života.

---

⁵⁴ U knjizi *Teorija književnosti*, autor Lešić govori o sedam tipova usmene priče koje je razlikovao američki folklorist Stith Thompson. Jedan tip usmene priče je, između ostalog, i šaljiva priča koju on definira na sljedeći način: „(...) lako se pamti i brzo širi; obično se vezuje uz jednu istu ličnost“. Usp. Lešić, Z. (2005). *Teorija književnosti*. Sarajevo: Sarajevo Publishing, str. 420.

Ilustracija broj 1:

Ilustracija broj 2:

Ilustracija broj 3:

Dakle, šaljive priče o Nasredin-hodži u listu *Dječiji Novi Behar* su objedinjene u tri naslova: „Nasredin-hodžino djetinjstvo i školovanje“, „Nasredin-hodžina mladost i život u medresi“ i „Nasredin-hodža kao kadija i njegova starost“. Ispod svakog ovog naslova postoji i podnaslov koji govori o određenom događaju iz života Nasredin-hodže u tom periodu. S obzirom na to da je poznato da je naslov „svojevrni tekst o tekstu, sažetak teksta, njegov graničnik, mjesto uvrtnja teksta“⁵⁵, ovaj naslov govori o jednom periodu života Nasredin-hodže, tačnije o njegovom djetinjstvu i školovanju, dakle najranijem periodu života. Ovaj naslov je sažeo sav sadržaj koji iza njega slijedi, jer se odnosi upravo na taj period i jasno je šta se može očekivati od priča koje slijede. Zna se da će Nasredin-hodža, kao glavni lik u ovim šaljivim pričama, biti dijete za vrijeme dešavanja ovih priča. Nakon što se završe priče iz ovog perioda Nasredinova života, slijede dogodovštine iz njegove mladosti, dakle sada je već zreliji, i njegovom boravku u medresi. Veoma je važno da se priče ne povezuju iz jednog dijela u drugi, zbog toga što se Nasredin mijenja, njegov karakter ne ostaje isti, njegovi postupci se u skladu sa odrastanjem mijenjaju, pa se moraju razgraničiti događaji koji su se zbili u određenim periodima. To je naglašeno i u samom listu kada se završe priče vezane za njegovo djetinjstvo i školovanje: „Sve ove

⁵⁵ Katnić-Bakaršić, M. (2007). *Stilistika*. Sarajevo: Ljiljan, str. 263.

Nasredinove smiješne riječi i smiješni postupci, koji izgledaju kao da su glupi i naivni, tiču se samo njegova djetinjstva. Stoga nije pravo, da se one pričaju kao da su iz onoga vremena, kada je on već odrastao.“⁵⁶

Pored navedene, u jake pozicije se svrstava i vlastito ime (pogotovo u književnoumjetničkom tekstu). Ime je prva i najvažnija odrednica karaktera u književnoumjetničkim tekstovima. Vlastita imena likova su najčešće motivirana i mnogo govore o postupcima likova u djelu. To svjedoči koliko je važno ime u karakterizaciji lika. Ime Nasrudin je arapskog porijekla. Ime Nasredin koje se javlja u ovim pričama je izvedeno od ovog imena. Značenje ovog imena je „pomagač vjere“⁵⁷, odnosno osoba koja pomaže i brani vjeru. Ime je prisutno u islamskoj tradiciji. Čitajući priče o Nasredin-hodži, lahko se da zaključiti da ovo ime nije dobio slučajno. U sva tri razdoblja (koliko je prikazano u listu) svoga života, Nasredin je posvećen religiji. Dolazi iz religiozne porodice i čitav život usmjeren je u tom pravcu. To pokazuje i činjenica da se njegovo ime rijetko kad pojavljuje samo, odnosno gotovo uvijek dolazi uz riječ „hodža“. Nasredin je pohađao mekteb i medresu, što dokazuje koliko se njegov način života podudara sa značenjem njegova imena.

Šaljive priče o Nasredin-hodži su se nastavljale iz broja u broj. U svakom broju bi se našla najmanje jedna ili više šaljivih priča o Nasredin-hodži. Bitno je spomenuti da bi se priča u svakom broju prekinula na najzanimljivijem dijelu, a u sljedećem broju bi došao nastavak. Na taj način bi se čitatelji držali u nezvjesnosti i nabavljali bi sljedeći broj. Takav postupak podsjeća na poznatu zbirku priča – *Hiljadu i jedna noć*. Mjesto radnje ovih šaljivih priča je država Turska, tačnije Anadolija (oblast u Jugozapadnoj Aziji).

Nasredin-hodžin život opisuje se od malih nogu. Odrastao je sa ocem Abdulah-efendijom i majkom Sadike-hanumom. Imao je sestru i zeta. Opisan je i njegov odnos prema roditeljima, a kasnije i prema svim drugim ljudima u njegovu životu (prijateljima, poznanicima, kolegama...). Nasredin je bio poseban odmalena jer je imao nemirnu i šaljivu ćud. Niko ga nije shvatao ozbiljno i svi su se šalili s njim. Smatrali su ga naivcem. Zbog toga je često bio ismijavan, a ljudi su mu stalno pravili smicalice. Međutim, Nasredin-hodža je uprkos svemu odrastao u poštenog i pravednog čovjeka, a šale je doživljavao upravo tako – kao šale, te nije dozvoljavao da mu to

---

⁵⁶ Anonim. (1935, januar). Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje. *Dječiji Novi Behar*, br. 13, str. 47.

⁵⁷ Značenje imena Nasrudin. Dostupno na: <https://medzlis-split.org/images/izdanja/imena.pdf> (pristupljeno 08. 9. 2020)

remeti životni put. Mudro bi odgovarao na svaku šalu i znao bi svaku situaciju okrenuti u svoju korist. Opisan je kao snalažljiv čovjek, jer je odmalena bio prepušten sam sebi, s obzirom na to da je bio poslan na školovanje daleko od roditelja.

3.3. Prevedena proza

Čitatelj *Dječijeg Novog Behara* imao je priliku pronaći više domaćih nego stranih sadržaja. Kvantitativno gledano, ova kategorija ima najmanje književnih priloga, što dalje govori da se težilo stvaranju umjetničke književnosti, te prikupljanju domaće narodne književnosti, a da je prevođenje stranih djela bilo manje zastupljeno. Uprkos tome, u okviru ove kategorije se nalazi pedeset narodnih priča, jedanaest anegdota, trideset i pet basni, te jedna šaljiva priča. Preveden je i jedan kulturno-tradicijski prilog o kojem će biti riječi nešto kasnije.

Najviše književnih priloga prevedeno je sa arapskog jezika (pedeset i tri prevoda), zatim sa njemačkog jezika (trideset prevoda), francuskog (pet prevoda), turskog (dva prevoda) i naposljetku latinskog (dva prevoda).

Prevodioci koji se javljaju u *Dječijem Novom Beharu* su: Mustafa Busuladžić, Ejjub O. Kabil, Seid Karić, Muhamed Fakihudin Tarabar, Alija Ahmić, Ismet Hurembegović (Janja), Kemal Čaušević, Halid Čaušević⁵⁸, Muhamed A. Mujić, Muhamed H. Kebo, Mehmed I. Karović, Enver Ajanović, Smail Balić, Džemal Paralija, Safet Sinanović, Refik Muftić, Muhamed Fetahagić, Muhamed Šestić, Sulejman Mataradžija, Džemila M. Hadžić, Muhamed Hadžijahić, Smajil Bradarić, Ahmed Rešadović i Mehmed Kozarević.

3.3.1. Narodne priče

Prevedene narodne priče iz *Dječijeg Novog Behara* su uglavnom kratke priče. Pojedine su označene kao narodne (ispod naslova), a ostale su zbog svoje forme i sadržaja svrstane u ovu

---

⁵⁸ Halid Čaušević je rođen u Sarajevu 1919. godine, kao prvi sin tadašnjeg reis-ul-uleme Džemaluddin-efendije Čauševića. Do 1941. godine u Sarajevu je završio osnovno i srednje obrazovanje. Kada je Bosna i Hercegovina bila u okviru Kraljevine Jugoslavije, studirao je na Pravnom fakultetu u Zagrebu. Bio je doktor pravnih nauka. Zalagao se protiv progona Srba i Jevreja, a 1944. godine postaje aktivista MHD „Merhamet“. Umro je u novembru, 2000. godine. Dostupno na: <https://www.anali-ghb.com/index.php/aghb/article/view/332/648> (pristupljeno 20. 10. 2020)

kategoriju. Zanimljivo je da nekoliko njih podsjećaju na bajke, ali su označene kao narodne priče, što je sasvim očekivano, s obzirom na to da je bajka nastala na temeljima narodnih priča.

U analiziranim prevedenim narodnim pričama uočava se nekoliko karakteristika, poput religijskih motiva, humora i pouka. Humor je zastupljen u pričama „Dvojica kočijaša“, „Zabluda jednog seljaka“, „U školi“, „Lukavi dječko“ itd. Pouke su prisutne u pričama „Čovjek i kuna“, „Ribar i školjka“, „Mjesto dukata pšenica“...

Početak je ustaljen (Priča se...; Pripovijeda se...; Pričaju ljudi...), a na kraju dolaze pouke. Njihov zadatak je da razlikuju dobro i zlo, da nasavjetuju djecu-čitatelje i da jasno pokažu čemu treba težiti, a čemu ne treba. Humor se u narodnim pričama pojavljuje tek pred sami kraj publiciranja ovog lista. Za prevedene narodne priče je karakteristično to što se odmah prelazi na radnju (in medias res). To je primjetno i u priči „Blagodarnost“, koja je prevedena s njemačkog jezika, a već u samom uvodu se prelazi na radnju – ono o čemu će biti riječi kroz cijelu priču. Ne pominje se ništa van centralnog događaja i onog što je važno za samu radnju. S obzirom na to da su u pitanju strane narodne priče, prevodioci su ostali dosljedni u prevođenju, pa se upoznajemo sa stranim imenima i lokacijama. Tako se u priči „Žrtva jedne majke“ zadržavaju autentična imena poput gospođa Arcis, čiča Đorđe, Ivan, zatim mjesto pod nazivom Šardone.

Kao i u većini ostalih, i u ovim pričama radnja se zasniva na intrigama, koje vode do pokajanja likova i samih pouka. Da su bile usmjerene na djecu dokazuje i sljedeći citat:

Kada dođe u razred, pozdravlja drugove i sjeda na svoje mjesto. Za vrijeme predavanja ne priča sa susjedima, već pažljivo prati svaki mig učiteljev. Na pitanja odgovara jasno, a svaku naredbu starijih u cjelosti izvršuje. Nakon dolaska kući radi i uči svoje zadaće, a onda se ide igrati. Takvog učenika voli svak s kim dolazi u dodir, a naročito roditelji i učitelj.⁵⁹

3.3.2. Anegdote

Cilj anegdota u *Dječijem Novom Beharu* bio je prikazati zgode iz života uglednih poznatih ličnosti. Takve zanimljivosti se ne mogu tek tako pronaći u udžbenicima i knjigama iz oblasti

---

⁵⁹ Balić, S. (s njemačkog). (1938, septembar). Valjan učenik. *Dječiji Novi Behar*, br. 5-6, str. 20.

historije. Pomoću ovakvih priča, čitatelji su imali priliku takve ličnosti doživjeti drugačije od onog kako su obično bili opisivani. Pouke su, naravno, neizostavne i u anegdotama.

Ličnosti koje se pojavljuju u prevedenim anegdotama su: Hazreti Omer, Harun al-Rašid i njegov brat Behlul, Sulejman ibn Abdul Melika, Hadždžadž ibn Jusuf, Wilhelm II, Muhammed a. s., Sulejman Veličanstveni i Sulejman a. s. Ovi podaci sugeriraju da je uglavnom riječ o religijskim ličnostima, sultanima i kraljevima. S obzirom na to da su prevedene, u ovoj kategoriji je riječ samo o stranim poznatim ličnostima. Najčešće su prevedene istočne priče o religiji i mudrosti. Humor je zastupljen u anegdoti „Pupavčeva gozba“. Anegdote govore o stvarnim događajima, ne sadržavaju fantastične elemente, tako da čitatelji vjeruju u njihovu istinitost, koja se prenosi s koljena na koljeno.

3.3.3. Basne

U prevedenim basnama nazire se dosta sličnosti sa autorskim i narodnim basnama. Opet je riječ o pričama u prozi, a ne u stihu, sa svojevrsnom poukom na kraju. Prožete su humorom i elementima religije. Za ove basne je karakteristično prisustvo ilustracija, a mnogo basni se ponavlja. U prevedenim basnama se kao jedan od likova javlja i čovjek, međutim fokus nije na njemu, već na životinjama i njihovim postupcima. Takve basne su: „Čovjek, lav i medvjed u bunaru“ i „Čovjek i pčela“. On predstavlja sporednog lika. Nadmudrivanju i nesporazumima se u prevedenim basnama pridružuje još jedan motiv, a to je borba između životinja zbog ugroženog ponosa i časti. S obzirom na to da su prevedene, topografija se odnosi na prostore van Bosne i Hercegovine, pa imamo priliku pročitati basnu čija je radnja smještena na Filipinima. U pitanju je basna pod nazivom „Svitac i majmuni“.

Važno je spomenuti da se basna pod nazivom „Čovjek, lav i medvjed“, objavljena u martu 1933. godine, prevedena s arapskog jezika (preveo Smajil Bradarević) javlja tri godine kasnije (pod naslovom „Čovjek, medvjed i lav“), u septembru 1936. godine kao autorska, a basnu potpisuje Islah Ejubović. Uz pomoć navedene vremenske odrednice, može se zaključiti da je riječ o plagijatu.

Životinje koje se javljaju u prevedenim basnama su raznolike: magarac, vo, lisica, hijena, škorpion, srna, pas, konj, orao, zec, medvjed, lav, jazavac, vuk, srndać, majmun, mačka, golub, čvorak, mušica, gavran, pčela, mrav, osa, leptir, puž, miš, vrabac i svitac.

3.3.4. Šaljive priče

Kada su u pitanju prevedene šaljive priče, važno je spomenuti da je samo jedna šaljiva priča označena kao prevedena. U pitanju je šaljiva priča o Nasrudin-hodži pod naslovom „Poštovanje i vjerovanje jednom starcu“ – preveo Safet Sinanović i prevedena je s turskog jezika. Njeno glavno obilježje je humor, a zaplet se zasniva na laži koja izaziva smijeh. Iako su u *Dječijem Novom Beharu* gotovo sve priče iz ciklusa o Nasrudin-hodži prevedene, samo je jedna svrstana u ovu kategoriju zbog svoje oznake. Ona je zasebna i ne svrstava se u naslove koji se odnose na djetinjstvo, mladost i starost.

4. PJESNIČKE VRSTE U *DJEČIJEM NOVOM BEHARU*

U *Dječijem Novom Beharu* može se pronaći poprilično raznovrsna lirika. Naime, cijela poezija se može podijeliti na autorsku, usmenu i prevedenu. Unutar autorske poezije će se formirati nekoliko potkategorija.

4.1. Autorska poezija

Lirika u *Dječijem Novom Beharu* slijedila je dominantan tok tekstova koji su se pojavljivali u istoimenom listu. Obrazovanje i društveni napredak nastavljaju se protežirati i u ovoj kategoriji. U *Dječijem Novom Beharu* ukupno je objavljeno stotinu pedeset i devet pjesama. Od toga su tri pjesme rodoljubive, dvije patriotske, dvadeset i šest je religioznih (vjerskih), tri socijalne, petnaest je pejzažnih, petnaest misaonih, jedanaest šaljivih i, naposljetku, osamdeset i četiri pjesme su svrstane u kategoriju „ostale“ zbog toga što se svojim poetskim karakteristikama ne uklapaju u prethodno navedene kategorije. Unutar ove kategorije moguće je izdvojiti nekoliko potkategorija, pa će ona biti interpretirana prema motivima koji se u njoj javljaju. Bilo bi nepravredno reći da je ova klasifikacija jedina moguća i potpuno tačna, upravo zbog raznovrsnog lirskog sadržaja koji se javlja u *Dječijem Novom Beharu*. Pojedine pjesme imaju poetska obilježja više vrsta, ali su temeljna ideja i glavni motiv tih pjesama presudili da se ona svrsta u određenu kategoriju. Bitno je napomenuti da ljubavna lirika nije zastupljena u *Dječijem Novom Beharu*, a razlog je, može se pretpostaviti, čitalačka publika kojoj je sam list namijenjen.

Rijetki su se okušali u pisanju i proze i poezije. U *Dječijem Novom Beharu* su se mladi književnici opredjeljivali za određeni književni rod, a, kao što je spomenuto, rijetko bi se odlučivali za drugi. Pjesme u *Dječijem Novom Beharu* su pisali: Nikola Buconjić (Džem-bu-ni), Džemila Hanumica Zekić, Nazif Resulović, Ćamil Avdić Jusufov, Muhamed Fakihudin Tarabar, Dževahira M. Gradašević, Ali Mahfuz, Ihtijar, Halid Dž. Čaušević, Zehra Halilbegović, Muhamed-Hifzi, Nuriya Draganović, Adem B. Kapić, Ševko Hadžić, Nijaz Premilovac, Alija Ahmić, Hidajet Osmanagić, Mehmed M. Omurović, Sait Orahovac, Hamzalija Ajanović, Abdullah Suljić, Mesereta Tarabar i Atifa Zorabdić. Bilo je za očekivati da se među ovim imenima neće naći afirmirani pjesnici, zbog toga što se davala prilika početnicima, kao što je to

slučaj sa svakim listom. Željeli su se okušati u lirici, pa su prilike dobijali i učenici osnovnih i srednjih škola.

4.1.1. Rodoljubiva poezija

Ljubav prema svome narodu, prema naciji kojoj pjesnik pripada, temeljni je motiv ove vrste lirike. U *Dječijem Novom Beharu* rodoljubiva lirika je u mnogočemu slična narodnoj poeziji. Naime, ističe se junaštvo i ponos jednog naroda. Obraća se pažnja na omladinu, na mlađe naraštaje koji bi trebali slijediti vrijednosti koje stariji protežiraju, a predstavljaju nadu bošnjačkog naroda. Dobar primjer omladini daju upravo pjesnici i književnici koji ujedno predstavljaju ponos nacije. Tri pjesme se svrstavaju u ovu kategoriju: „Gazi Husrevbeg“ – Muhamed Hadžijahić, „U spomen Mirzi Safvetbegu Bašagiću“ – Nikola Buconjić i „Akademiku i prijatelju Hamdiji Kreševljakoviću“ – Nikola Buconjić. Iz naslova, kao jakih pozicija teksta, da se zaključiti da su pjesme posvećene određenim književnicima, ali je bitno naglasiti da se kroz pjesme protežiraju rodoljubivi motivi. Književnicima se nacija ponosi, a kroz pjesme se ističe njihova ljubav i naklonost ka njihovom narodu („Prijatelj si roda svekolika“).

Ti si ponos, Ti si dika
svih bosanskih muslimana.

Ime Ti je neumrlo
dok je svijeta i insana.

Od kasabe Sarajeva
Ti si šehar napravio
i u njemu mnoga dobra
potomcima ostavio.⁶⁰

---

⁶⁰ Hadžijahić, Muhamed. (1932, oktobar). Gazi Husrevbeg. *Dječiji Novi Behar*, br. 1, str. 61.

S obzirom na to da je riječ o pjesmama posvećenim narodu, prisustvo narodnih elemenata je nezaobilazno u ovoj vrsti lirike. S tim u vezi se javlja i motiv vile:

Ljuto cvili pjesnikinja vila
Salomljenih, oborenih krila,
Nju je snašla neizmjerne tuga,
Izgubila najvjernijeg druga,
(...)⁶¹

Pjesme svrstane u ovu kategoriju upućuju i na izučavanje nauke, na rad, marljivost jer će budući naraštaji slijediti takve primjere. Pjesnici su iskazivali osjećanja prema zemlji Bosni, šehar Sarajevu, Bošnjacima itd. To pokazuje da se patriotska i rodoljubiva lirika isprepliću i da imaju mnogo dodirnih tačaka. Prohrvatska orijentacija jasno je bila iskazana i u poeziji, pa su s tim u vezi i nastajale rodoljubive pjesme. Dokaz tome je i sljedeći stih: „Hrvatska te rodi Bosna mila (...)“⁶², što vodi do sljedeće kategorije – patriotske lirike.

4.1.2. Patriotska poezija

Osjećaji i ljubav prema domovini opjevani su u patriotskoj poeziji, koju u *Dječijem Novom Beharu* čine dvije pjesme: „Tuga za domovinom“ – Džemila-Hanumica Zekić i „Majka uz kolijevku“ – Nikola Buconjić. Motiv poređenja domovine i tuđine dolazi do izražaja u pjesmi „Tuga za domovinom“, pjesnikinje Džemile-Hanumice Zekić. Javlja se tuga kao glavno osjećanje zbog nedostajanja domovine. Želja za pripadnošću nacionalno-kulturalnoj zajednici osjeća se i u opisu drugog/stranog mentaliteta, tuđine i nepoznatih ljudi. Javlja se poznati patriotski motiv: bolje je živjeti loše u svom, nego dobro u tuđini. S tim u vezi javlja se i motiv duše: ona nije mirna u tuđini.

U drugoj navedenoj pjesmi se primjećuje prohrvatska orijentacija Bošnjaka. Pjesnik zemlju poredi s majkom i donosi snažan osjećaj ljubavi prema domovini. Upravo su pjesnici glas

⁶¹ Džem-bu-ni. (1934, maj). U spomen Mirzi Safvetbegu Bašagiću. *Dječiji Novi Behar*, br. 11, str. 62.

⁶² Džem-bu-ni. (1939, septembar). Akademiku i prijatelju Hamdiji Kreševljakoviću. *Dječiji Novi Behar*, br. 1-6, str. 2.

zajednice, a jedinstvo zajednice iskazuje ljubav prema domovini. Kao i rodoljubiva tako i ova kategorija pjesama podsjeća na narodne pjesme. Prisutan je motiv kršnog junaka kojeg majka rodi, othrani i naposljetku preda domovini, a on se prikazuje kao epski junak koji se ne plaši smrti i groba.

Tvoja će te odhraniti majka
Do golema i kršna junaka,
Pa će jednom majka domovina
Svog imati čestitoga sina.
Sin će majci stajat na braniku
S drugovima na čast joj i diku
Do potrebe svako Božje doba,
Ne plašec se ni smrti ni groba.⁶³

4.1.3. Religiozna (vjerska) poezija

Poezija u kojoj je dominantan motiv religija i izraz duhovnosti se naziva religioznom poezijom. Ova kategorija poezije je najbrojnija u *Dječijem Novom Beharu*, što objašnjavaju nacionalno-književna orijentacija i ideologija ovog lista. Zbog ove brojnosti zapaža se i više prisutnih motiva. Svi savjeti u vezi sa religijom koje su djeca dobijala kroz prozne tekstove, nastavlja se i u poeziji.

Religiozna poezija u ovom listu slavi i veliča Boga, te poziva djecu-čitatelje da isto čine. Slijede dva primjera:

„Treba znati“ – Muhamed Fakihudin Tarabar

(...)

---

⁶³ Džem-bu-ni. (listopad, studeni i prosinac). Majka uz kolijevku. *Dječiji Novi Behar*, br. 6, str. 33.

Muslim svaki treba znati

Ovo gore, djeco draga.

Takav muslim sretan biće

Stignuće ga sudba blaga.⁶⁴

„Dobroj djeci“ – Muhamed Fakihudin Tarabar

(...)

Tko se bude ovog drž'o,

Što sam rek'o, djeco vama,

Tog će Allah nagraditi

Sa obilnim nagradama...⁶⁵

Postavlja se distinkcija između dobra i zla. Motiv molitve se pojavljuje kroz značaj i moć molitve, te sam obred: kako bi molitva trebala izgledati. Orijentalno-islamska tradicija se njeguje kroz ovu poeziju. Religiozna poezija ne upućuje samo na religiju kao takvu, već na sve one elemente koje dolaze s njom. Zahvalnost je jedno od najjačih osjećanja u religioznoj poeziji, a primjećuje se u pjesmi „Hvala Bogu“, pjesnika Nazifa Resulovića iz Skoplja:

„Naša ljubav prema Tebi

U svetome gori plamu;

Neka Ti je vječna slava,

Što živimo u Islamu!“⁶⁶

Pa se tako javljaju tendencije k naučnom pristupu religiji (islamu), poštovanju i ljubavi prema roditeljima i bližnjem („Majku, oca voljet' treba!“), obrazovanju (jer je biti neuk i neobrazovan

---

⁶⁴ Tarabar, M. F. (1934, januar). Treba znati. *Dječiji Novi Behar*, br. 11-14, str. 37.

⁶⁵ Tarabar, M. F. (1933, mart). Dobroj djeci. *Dječiji Novi Behar*, br. 18, str. 65.

⁶⁶ Resulović, Nazif. (1933, januar). Hvala Bogu. *Dječiji Novi Behar*, br. 12-13, str. 41.

veliki grijeh – uvijek težiti napretku), razumijevanju drugog i drugačijeg (poštovanje se iskazuje svakom čovjeku bez obzira na religiju), pomaganju nemoćnog i siromašnog... Pored ovih motiva, u religioznim pjesmama su obrađeni i osnovni motivi u islamu, kao što je Kur'an časni, post, zekat, imanski šarti, praznici (Kurban-bajram, Ramazanski bajram) što se vidi i iz naslova.

Naslovi, kao jake pozicije teksta, upućuju na ono o čemu će biti riječi u religioznim pjesmama. Iz samih naslova dalo se zaključiti koji će motiv (religiozni) preovladati u toj pjesmi, a neke od takvih pjesama su: „Kurban-Bajram“ – Džemila-Hanumica Zekić, „Gospodar svjetova“ – Halid Dž. Čaušević, „Ja sam muslim“ – Ali Mahfuz, „Bogu dž. š.“ – Džemila-Hanumica Zekić, „Islam“ – Džemila-Hanumica Zekić, „Allah postoji“ – Adem B. Kapić itd.

Da su religiozne pjesme bile, usudimo se reći, od najvećeg značaja za uredništvo u *Dječijem Novom Beharu*, pored brojnosti, doprinosi i činjenica da je većina brojeva počinjala upravo religioznom pjesmom. Čitatelji su kroz ove pjesme dobijali upute i savjete koji su se ticali njihovog duhovnog života.

4.1.4. Socijalna poezija

Kolektivni osjećaji najčešće nastali teškim društvenim položajem ponajbolje dolaze do izražaja u socijalnim pjesmama. Socijalne pjesme su uslovljene nepravdama, siromaštvom, potlačenim statusom itd. Lirski subjekti izražavaju nezadovoljstvo i bunt prema autoritetima. Socijalnih pjesama u *Dječijem Novom Beharu* ima svega tri: „Siročad“ – Ševko Hadžić, „Plemenito dijete“ – Muhamed Fakihudin Tarabar i „Gospodar i rob“ – Džem-bu-ni.

U socijalnoj poeziji u *Dječijem Novom Beharu* lirski subjekti se javljaju iz jedne takve pozicije – potlačenih, zaboravljenih, obespravljenih. Takva je pjesma „Siročad“ čiji naslov već inicira socijalnu karakteristiku pjesme. Riječ je o siročadi koja želi da se pobuni jer su zaboravljeni, na margini su, o njima se niko ne brine i njihov vapaj niko ne čuje. Socijalne pjesme u *Dječijem Novom Beharu* poručuju da se pomogne onome ko je slabiji, ko je siromah. Poručuje se da je plemenitost jedna od najboljih osobina i da takav pristup održava jednu zajednicu. To najbolje pokazuje pjesma „Plemenito dijete“, Muhameda F. Tarabara, u kojoj dječak Hasan pomaže prosjaku. Odnos rob – vlasnik reprezentira se kroz prisutne motive poput rane smrti, teška života, fizičkih poslova, siromaštva, potčinjenosti, a zastupljen je u pjesmi „Gospodar i rob“:

U iskopan grob,
Biće spušten sad
Jadni neki rob,
Još do jučer mlad.
Gospodar mu krut
Težak dav'o rad,
Uz rad iš'o prut
I nemila glad.⁶⁷

4.1.5. Pejzažna (opisna, deskriptivna) poezija

Slika prirode i opisi predjela donose se u pejzažnoj, ili kako se još naziva deskriptivnoj/opisnoj poeziji. Pejzažne pjesme u *Dječijem Novom Beharu* usmjerene su k djeci – njihovom doživljaju prirode. Iskazuje se njihova radost i uživanje u prirodi, posebice zimi. Zastupljeni su opisi svih godišnjih doba, a najviše proljeća i zime, što dokazuju i naslovi pjesama: „Zima“ – Nikola Buconjić, „Proljeće“ – Nikola Buconjić, „Proljeće na selu“ – Džemila-Hanumica Zekić, „Proljeće“ – Mesereta M. Tarabar, „Krasan je maj“ – Nazif Resulović, „Proljeće“ – Nikola Buconjić. Pjesnici se obraćaju biljkama, jeseni i cvijeću, ukazujući na ljepote seoskoga života.

Najreprezentativniji opis zime nalazi se u istoimenoj pjesmi, pjesnika N. Buconjića:

Pritisnula ljuta zima
I snijega svuda ima,
Zelenila vidjet nije,
Sve pod sobom snijeg krije

---

⁶⁷ Džem-bu-ni. (1936, novembar). Gospodar i rob. *Dječiji Novi Behar*, br. 6-9, str. 18.

Golo drvlje, golo granje.

Došlo doba za sanjkanje.

Gdje god djeca vide leda.

Mimo njega se proći ne da.⁶⁸

Kada pjesnik donosi slike iz prirode one su gotovo uvijek prožete osjećajima. Čovjek je sastavni dio prirode, te je nemoguće opisivati prirodu bez ubacivanja lirskog doživljaja iste. Ljudsko biće se oduvijek poredilo s prirodom upravo zbog životnog toka. Kao i sve ostalo u prirodi i čovjek se rađa i umire. Sve je, dakle, jedan ciklus. Tome je dokaz i strofa iz pjesme „Čovjek i lišće“, pjesnika N. Buconjića:

Po granam će bujat, rasti,

Zelenit se do jeseni,

Požućeti i opasti.

Čovjeku se u životu

Tako zbiva i događa,

Živi kraće ili dulje,

Jedan mrije, drugi s' rađa⁶⁹

Ovakva poezija upućuje na značaj prirode za čovjeka, pogotovo jeseni. Kada je riječ o proljeću, prisutni su ustaljeni motivi: sunce, buđenje, maj, šuma, zelenilo, leptiri, pčele...

4.1.6. Misaona (refleksivna) poezija

Filozofske misli, promišljanja o životu i smrti, a ponajprije o smislu postojanja razrađuju se u misaonoj ili refleksivnoj poeziji. Sve što je materijalno ne nalazi svoje mjesto u misaonoj poeziji. Ovdje se istražuje ona duhovna, ali i etička strana ljudskoga života.

---

⁶⁸ Džem-bu-ni. (1934, januar). Treba znati. *Dječiji Novi Behar*, br. 11-14, str. 38.

⁶⁹ Džem-bu-ni. (1933, novembar). Čovjek i lišće. *Dječiji Novi Behar*, br. 8-9-10, str. 29.

Gdje pronaći sreću i otkriti životnu ulogu? Ovo pitanje se može slobodno nazvati temeljnom misli ove vrste pjesama u *Dječijem Novom Beharu*. Usrećiti (sitnicama) prvenstveno sebe, a zatim i druge oko sebe vodi ka pronalaženju utilitarnog zadovoljstva. Lirski subjekti su u potrazi za srećom i smislom života, što se vidi iz sljedeće strofe u pjesmi „Moje nade“, Mehmeda M. Omurovića:

„Prolaze mi dani mladi

Ko valovi burnog mora

Očekujući sve u nadi

Dok ne svane sreće zora.“⁷⁰

Razlika između bogatstva i siromaštva u misaonoj poeziji nije u novcu, već u zadovoljstvu. Nadalje, bogatstvo proizlazi iz stečenog znanja i ljubavi koja se pruža okolini. To se očituje u pjesmama „Znanje“, Muhameda F. Tarabara:

„Jer znanje je: ko kruna s draguljima,

Koja se na kraljevske glave meće...

I ništa gore od neznanja nema,

A znanje je skupo – blago najveće!“⁷¹

i „Mirza Safvetova pouka“:

„Siromah je ko više zahtijeva,

Već na svijetu u dio mu pada,

A bogat je ko veselo pjeva

Nad koricom svagdanjega rada.“⁷²

---

⁷⁰ Omurović, Mehmed M. (1938, februar). Moje nade. *Dječiji Novi Behar*, br. 13-16, str. 46.

⁷¹ Tarabar, M. F. (1935, januar). Znanje. *Dječiji Novi Behar*, br. 13, str. 51.

⁷² Iz „Misli u čuvstva“. (1934, maj). Mirza Safvetova pouka. *Dječiji Novi Behar*, br. 19-21, str. 62.

Iako je riječ o misaonim pjesmama, jedna od prisutnih razina u istim je i pokornost Bogu. S tim u vezi javlja se i motiv smrti, te promišljanja o istoj. Jedno je sigurno, a to je da je smrt istina i jedina sigurna, te da će stići sve. Smrt se eufemistično naziva „krasnom Vječnošću“ i „carstvom raja vječnog“ u pjesmi „Smrt velikog pjesnika dr. Safvetbega Bašagića“, pjesnikinje Džemile-Hanumice Zekić. Ona dovodi i do promišljanja o duši, duševnim stanjima. Lirski subjekti ispoljavaju patnju i bol duše. Nasuprot smrti stoji život, a misaone pjesme poručuju da se on ne bi trebao potrošiti uzaludno – na mržnju. Šta god učinili živeći svoj život, vratit će se, stoga se treba obratiti pažnja na način kojim taj život teče. Navedeni motivi u misaonim pjesmama izraženi su stilskom figurom koja je dominantna u ovoj kategoriji, a to je metafora. S tim u vezi se javlja i objašnjenje samog naziva lista (Behar/Novi Behar/Dječiji Novi Behar) kao buđenje, odnosno cvjetanje.

4.1.7. Šaljiva poezija

Kao što joj i samo ime kaže, ova vrsta poezije izaziva smijeh, odnosno humor je glavni motiv u ovim pjesmama. U šaljivim pjesmama u *Dječijem Novom Beharu* se primjećuje brz ritam i parna, te unakrsna rima. Unakrsna rima je zastupljena u pjesmama: „Nerćesov ribolov“ – Nazif Resulović, „Koka vragoljanka“ – Nikola Buconjić, „Najbrži slikar“ – Nikola Buconjić, „Junak“ – Nazif Resulović, a parna rima u sljedećim pjesmama Nikole Buconjića: „Dedo i unuk“, „Zašto krava ili stoji ili leži“, „Plivanje“, „Jarac“, „Ciganin i zima“, „Top“ i „Dvonožni konjić“. Smijeh u ovim pjesmama proizlazi iz dječijeg nadmudrivanja, igrice, raznih opisa, izigravanja junaka koja pođu po krivu:

„Prišulja se Salim tiho,

Za krilašca pčelu hvata;

Žaoka ga ljuto pecnu,

Klisnu 'junak' preko vrata...“⁷³

zatim takmičenja među djecom itd. Sva pažnja usmjerena je na djecu i oni su ti koji izazivaju smijeh.

---

⁷³ Resulović, Nazif. (1933, juni). Junak. *Dječiji Novi Behar*, br. 24, str. 89

4.1.8. Ostala poezija

Upravo je heterogeni sadržaj autorske poezije uveliko doprinio formiranju ove kategorije pjesama. U *Dječijem Novom Beharu* najbrojnija je ova kategorija poezije. U ovom listu se nalazi mnogo pjesama koje, svojim karakteristikama, ne odgovaraju prethodno navedenim kategorijama poezije. Zbog toga se javila potreba za formiranjem ove kategorije. Budući da su teme i motivi u pjesmama bili ključni, mogu se izdvojiti pjesme o djeci, Dječijem Novom Beharu, zatim pjesme posvećene majci, pjesnicima, životinjama, obrazovanju, te pjesme koje su imale za cilj savjetovati djecu.

U pjesmama koje su posvećene djeci, djeca su uglavnom i lirski subjekti. Najviše pjesama o djeci napisao je Nikola Buconjić pod pseudonimom Džem-bu-ni. Motiv djeteta se pronalazi u sljedećim njegovim pjesamama: „Mala Umihana“, „Zalijevanje cvijeća“, „Na početku škole“, „Čvor“, „Vjerni prijatelji“, „Mala Emina i pahuljica snijega“, „Poslušnost“, „Snaga malog Hasana“, „Plač bez suza“, „Brato i seka“, „Ispunjena želja“, „Kad što hoće da bude“, „Med“, „Automat ljuljačka“, „Mice“, „Mali Enver i maca“, „Pralja“, „Jahač“, „Nagodba“, „Moja lutka“, „Rasimu“, „Nema volje“ i „Jasna“. U ovu kategoriju se svrstavaju sljedeće pjesme Nazifa Resulovića: „Vrijedna djevojčica“, „Tajiba“, „Nihat i golub“, „Melikina želja“ i „Mali baščovan“. Preostale tri pjesme s ovim motivom su: „Luftbalon“ – Halid Čaušević, „Cvijeće brala seka mala“ – Mesereta Tarabar i „Knjiga prva briga“ – Atifa Zorabdić.

Upravo se u ovim pjesmama opisuje ponašanje djece i njihovo ophođenje prema drugima. Pa tako se kao dodatni motivi javljaju: ljubav između majke i kćerke/sina („Snaga malog Hasana“, „Zalijevanje cvijeća“), nane i unuke, odnos prema životinjama („Vjerni prijatelj“), prijateljski odnosi među djecom, zatim između braće i sestara („Brato i seka“), pomaganje roditeljima („Vrijedna djevojčica“), te razbijanje netrpeljivosti prema školskom sistemu. Djeca se podstiču da izrastu u vrijedne i čestite ljude. U ovim pjesmama je karakteristično pojavljivanje imena djece (Emin, Zejna, Hiba, Nihat, Rasim...), što samim tim implicira da su neke od pjesama posvećene stvarnim osobama. Upravo zbog toga se mogu pronaći i fotografije te djece.

Pjesme posvećene konkretno ovom listu, govore o značaju obrazovanja, a samim tim i o značaju listova. Pjesme su izlazile u čast godišnjici lista koji je imao za cilj da održi narod na okupu putem protežiranja zajedničkih vrijednosti. Pjesme sa ovim tematskim karakteristikama su:

„Dječjem Novom Beharu“ – Nazif Resulović, „Dječjem Novom Beharu“ – Halid Čaušević, „Novom Beharu o desetgodišnjici rada“ – Nikola Buconjić i „Na početku treće godine“ – Halid Čaušević. Javlja se i metafora, odnosno *Novi Behar* se poredi s proljećem, a cvijet metaforično predstavlja nauku: Beharov cvijet će raznostiti svoj miris među dječiji maleni svijet, što se primjećuje u pjesmi „Dječjem Novom Beharu“, Halida Čauševića:

„O cvati, cvati još mnogo ljeta,

Prosipaj svoj mirisni cvijet,

Raznosi nauku širom svijeta

Među dječiji maleni svijet.“⁷⁴

Pjesmama u kojima dominira motiv majke se nastojalo ukazati na ulogu majke u životu jednoga djeteta. Na primjeru pjesme „Čedo u kolijevci“ prepoznaje se motiv majke, odnosno uspavanke kojom majka uspavljuje svoje novorođenče:

Kako čedo slatko guče

Ko golupče malo!

San tananu mrežu plete,

Rado bi zaspalo.

Uz kol'jevku majčica mu

Pjeva uspavanku

Da na krilu pjesme prhne

U zagrljaj sanku.

(...) ⁷⁵

---

⁷⁴ Čaušević, Halid Dž. (1935, januar). Dječjem Novom Beharu. *Dječiji Novi Behar*, br. 20-23, str. 84.

Javljaју se motivi poput požrtvovanosti, ljubavi, majčine molitve za ozdravljenje djece i sl. Djeca se u ovim pjesmama bore za majčinu pažnju i iskazuju joj poštovanje (kao npr. u pjesmi „Majka i djeca“). Pjesma u kojoj stilska sredstva ponajbolje izražavaju tu emocionalnu komponentu jeste pjesma „Majka“, pjesnikinje Džemile-Hanumice Zekić. Upravo u ovoj pjesmi sažeti su svi navedeni motivi, od majčine ljubavi i požrtvovanosti do poštovanja koje dijete iskazuje majci.

(...)

Majčino srce u bolu pliva,

Kada joj čedo pati.

Da ona trpi više neg' ono

Svak ne može da shvati.

Samo dijete kr'jeposti puno

Zahvalno će joj biti,

Poštovaće je i do groba

Vjerno i žarko ljubiti.⁷⁶

Slični, ako ne i isti motivi se mogu pronaći u pjesmi „Bolno čedo“, također pjesnikinje Džemile-Hanumice Zekić. U svom pjesništvu ona prednost daje upravo ovim pjesničkim slikama, koje crtaju emocionalnu komponentu i pojačava je stilskim sredstvima. Hidajet Osmanagić u pjesmi „Nemam više utjeha...“ govori o gubitku majke. To je predstavljalo jednu neobičnu temu s obzirom na to da je riječ o listu namijenjenom djeci, i gdje se, uglavnom, pjevalo o odnosu između majke i djeteta i o tome kako bi dijete trebalo poštovati majku. Upravo u ovom slučaju, djeca su imala mogućnost pročitati pjesmu s motivom majke, ali sa primjesama tragedije. Može se slobodno reći da ova pjesma dominira u ovoj kategoriji upravo zbog jako izraženog osjećaja – kajanja.

---

⁷⁵ Resulović, Nasif. (1935, januar). Čedo u kolijevci. *Dječiji Novi Behar*, br. 13, str. 45.

⁷⁶ Zekić, Džemila-Hanumica. (1935, februar). Majka. *Dječiji Novi Behar*, br. 16, str. 61.

„Nemam više krila materina,
da me grije, da mi tješi dušu,
sad s' otkriva mog života bina,
sad spoznajem svijeh jada kišu.“⁷⁷

Pjesme posvećene pjesnicima veličaju rad i postignuća književnika, osvrćući se na njihovu ostavštinu i doprinos društvu. Takve pjesme su: „Pjesniku Musi Ćazimu Ćatiću“ – Nikola Buconjić, „Pjesnik i svijet“ – Džemila-Hanumica Zekić, „U spomen Hadži reis-ul-ulemi Džemaluddin-efendiji Čauševiću“ – Nikola Buconjić i „Reis-ul-ulemi Fehim ef. Spahi“ – R-ć. Ukazuje se na to da oni trebaju predstavljati primjer omladini i da se njihov posao treba poštovati.

Između ostalog, ukazuje se na doprinos Mehmeda Džemaludina ef. Čauševića:

(...)

U čovještvu kremenjaka,
I za djecu punog brige.
Volio je djecu jako,
Da sva budu čedna smjerna,
I uza to isto tako
Svom Islamu vazda vjerna.
Hadži reis to je bio,
Džemaluddin što se zvao,
Radio kroz život cio,
Mlađim rado primjer dao.
Kroz dalja će stog vremena

---

⁷⁷ Osmanagić, Hidajet. (1937, februar). Nemam više utjeha. *Dječiji Novi Behar*, br. 15-16, str. 47.

Priznanje se davat njemu,

A svijetla uspomena

U narodu živjet svemu.⁷⁸

Naposlijetku, ovim pjesmama se čitatelji pozivaju na čuvanje uspomene i molitvu za njihove duše.

U pojedinim pjesmama se javljaju motivi životinja. Životinje se pojavljuju i kao lirski subjekti, a u mnogočemu podsjećaju na basne, što se vidi u pjesmama Nikole Buconjića: „Kanarinac“, „Teta lija“, „Neposlušno pače“, „Mačak se ljuti“, „Janješće“ i u pjesmi Halida Čauševića „Cvrčak priča“. Životinje imaju osobine ljudi, ali su predstavljeni i kao veliki prijatelji ljudskom rodu.

Pored navedenih, postoje pjesme koje imaju za cilj da ukažu na značaj obrazovanja i nauke. Poenta ovih pjesama je da je marljivo učenje *zlata vrijedno*, te da nijedan narod ne može biti sretan sve dok je neobrazovan, niti mjesto u kojem se ne njeguje nauka. Pjesme koje govore o učenju su: „Knjiga prva briga“ – Atifa Zorabdić, „Pjesma o školi“ – Halid Dž. Čaušević i „U školi“ – Nikola Buconjić.

„U našem selu carstvo tmine vlada. Ima već od tada i stotinu ljeta,

Kako u nas knjige niko čitat' ne zna, niti nam kazati što j' nauka sveta.

Nego, braćo moja, poslušajte mene: sazidajte školu na sredini sela,

Zov'te učitelje nek nam djecu uče, da nam znaju čitat neumrla djela.“⁷⁹

U *Dječijem Novom Beharu*, pored navedenih, pronalaze se i pjesme koje imaju za cilj savjetovati djecu. Ova vrsta pjesama u *Dječijem Novom Beharu* imala je istu funkciju kao i većina proze, a to je dati smjernice djeci-čitateljima u njihovom ponašanju. Savjeti koji se nalaze u ovim pjesmama su ujedno i poente istih, a tiču se štednje (što se vidi u istoimenoj pjesmi „Štednja“, pjesnikinje Džemile-Hanumice Zekić), pristojnog ponašanja, vrijedanja, umjerenog jela i pića („Neumjerenost“ – Nikola Buconjić), diranja opasnih predmeta i sl.

---

⁷⁸ Džem-bu-ni. (1938, april). U spomen Hadži reis-ul-ulemi Džemaluddin-efendiji Čauševiću. *Dječiji Novi Behar*, br. 20, str. 62.

⁷⁹ Čaušević, Halid. (1936, februar). Pjesma o školi. *Dječiji Novi Behar*, br. 14-16, str. 37-38.

4.2. Usmena poezija

Usmena lirika je povezana sa gotovo svim aspektima čovjekova života. Neke od njih se odnose na rad, neke na godišnja doba, obrede, običaje itd. Nisu manje zastupljene ni lirske pjesme koje se odnose na životni ciklus: uspavanke, svadbene pjesme⁸⁰.

Stoljećima, lirika je pratila život jednog čovjeka. Na početku čovjekova života pjevale su se uspavanke. „Izražavale su materinsku želju za uklanjanjem uroka i sveopćim zaštićavanjem čeda. Priželjkuje se zaklanjanje od uroka izravnim prizivanjem vode da ih odnese ili se skreće pažnja na 'varakli bešu': voda treba da odnese uroke, a donese san.“ (Maglajlić 2000: 7)

Nakon njih, razumije se, dolaze svadbene pjesme koje znatno obogaćuju bošnjačku usmenu liriku. Zaključuje se da se bošnjačka usmena lirika, prije svega, odlikuje emocionalnošću i sentimentalnošću. Ljubavna čežnja jedan je od osnovnih motive usmene lirike.

U bošnjačkoj usmenoj lirici najbrojnije i najpoznatije su ljubavne pjesme. U *Dječijem Novom Beharu* je zastupljena jedna takva pjesma pod nazivom „Sirota djevojka (narodna pjesma)“, zabilježena po kazivanju Hajre Mahić, a govori o ljubavi između momka i djevojke koja nailazi na određene prepreke, uglavnom zbog materijalnog statusa. Taj motiv je veoma čest u usmenoj lirici. To je ujedno i jedina ljubavna pjesma u ovom listu.

Lirski izraz u narodnim pjesmama je veoma bogat i složen. U *Dječijem Novom Beharu* su narodne pjesme duge i strofe su uobličene u katrene. Jezik narodnih lirskih pjesama je veoma bitan aspekt analize. Izrazi su ekspresivni. Narodne pjesme su prepoznatljive po jezičkom izrazu. Ponavljanje je jedna od karakteristika narodnih pjesama, pa se u narodnoj poeziji u *Dječijem Novom Beharu* često javlja stilska figura anafora. Ova figura je prisutna u narodnoj pjesmi „Rak i žaba“ koju je za *Dječiji Novi Behar* pribilježio Nikola Buconjić. Anafora je stilska figura koja je karakteristična za izraz narodnih pjesama:

---

⁸⁰ Tako ih opisuje i autor Munib Maglajlić u knjizi *Bošnjačka usmena lirika*:

„Kao dio samosvojne i zaokružene usmene književnosti Bošnjaka na prostoru Bosne i šire, stoljećima traje i prenosi se iz naraštaja u naraštaj razuđena usmena lirika, čija su čudesna pjesnička uobličjenja još prije više od dva stoljeća privukla pažnju evropske književne i kulturne javnosti, i to posredstvom zauzimanja ondašnjih vodećih pjesničkih velikana.“ Usp. Maglajlić, M. (2000). *Bošnjačka usmena lirika*. Sarajevo: Sarajevo Publishing, str. 5.

„(...)

Viče žaba: 'Kreka, kreka!'

Viče rače: 'Neka, neka!'"⁸¹

Također, u istoj pjesmi pronalazimo simplohu, tj. figuru koja ujedinjuje anaforu i epiforu.

„(...)

Za gušava tvoga vrata,

Za gušava tvoga vrata."⁸²

S obzirom na to da je riječ o narodnim pjesmama, simbol broja tri je bio očekivan u ovoj lirici. Pa tako je u pjesmi „Mujo i tamburica“ prisutna ta tipična simbolika:

(...)

Kome ću te jadan ostaviti?

Da t' ostavim mojoj staroj majci,

Majka srara, pa se smrti nada,

Brzo bi mi ostanula pusta.

Da t' ostavim svojoj vjernoj ljubi

Ljuba mlada, pa se sreći nada.

Daću tebe mojoj miloj seji,

Seja voli svoga milog brata,

Čuvat će mi spomen dok je živa."⁸³

Pored navedene, i u pjesmi „Rak i žaba“ nalazi se simbol broja tri:

---

⁸¹ Džem-bu-ni, pribilježio. (1938, avgust). Rak i žaba. *Dječiji Novi Behar*, br. 1-4, str. 7.

⁸² Ibid

⁸³ Ata Nerćes, prepjevao. (1939, juni). Mujo i tamburica. *Dječiji Novi Behar*, br. 22-23 str. 65.

(...)

Hajd' otale, rače momče

Jedno, rače puhoglavče,

Drugo, rače strmoglavče,

*Treće, rače natrag ideš*⁸⁴

Ipak, najučestaliji motiv u narodnoj lirici je, kao što je već spomenuto, zabranjena ljubav. Ona se manifestira kroz motiv bogatog mladića i siromašne djevojke, čija ljubav nailazi na mnoge prepreke. Roditelji se protive tome, što gotovo uvijek rezultira tragedijom, kao npr. u spomenutoj pjesmi „Sirota djevojka“:

Majka Muji tiho progovara:

„Nećeš, sinko, konj'ma na livadu,

Već pod prozor siroti djevojki.

Man' se, sine, sirote djevojke!

U sirota malo ruho kažu,

A u tebe mnoga roda fale,

Mnogo roda, a sve ti gospoda;

Neće moć' ti roda darovati.“⁸⁵

Sentimentalno-romantičarska narodna lirika ogleda se, pored ljubavne čežnje, i u patriotizmu, jer rat i borba za slobodu rastavljaju zaljubljene (Za slobodu dragu rane zadobio...). Narodna pjesma „Mujo i tamburica“, koju je prepjevao Hamdija Mulić (pod pseudonimom Ata Nerćes), upravo ima ove dominantne motive – patriotizam i borba za domovinu. U ovoj pjesmi se javlja motiv žrtve, odnosno opisuju se tragedija i pogibija:

---

⁸⁴ Džem-bu-ni, pribilježio. (1938, avgust). Rak i žaba. *Dječiji Novi Behar*, br. 1-4, str. 7.

⁸⁵ Smail Balić, zapisao po kazivanju Hajre Muhić, ud. Šarotić. (1938, avgust). Sirota djevojka (narodna pjesma). *Dječiji Novi Behar*, br. 1-4 str. 14.

„Sam Mustafa rane bolovaše.

Ljute rane junak zadobio,

Vojujući za slobodu dragu.

Leži Mujo, a rane ga tište“⁸⁶

Tragični motivi se pronalaze i u pjesmi „Dobar drug“. Junaštvo, nesebičnost i žrtvovanje za drugog su prepoznatljivi motivi narodnih pjesama, i pronalaze se, između ostalog, i u ovoj. Sastavljena od osam katrena, odlikuje se unakrsnom rimom. Šesta pjesnička slika donosi napetost, nakon koje slijedi žrtvovanje za bližnjeg svog.

4.3. Prevedena poezija

U *Dječijem Novom Beharu* prevedena poezija nije zastupljena. Dakle, prisutna je samo autorska i sakupljena narodna poezija. Iako se sa sigurnošću ne mogu utvrditi razlozi za to, može se pretpostaviti da je jedna od najvećih prepreka prevođenju bila složenost odnosno kompleksnost lirike kao književnog roda. Pri prevođenju književnog djela mora se težiti dosljednosti i tačnosti, što je u lirici veoma teško postići.

---

⁸⁶ Ata Nerćes, prepjevao. (1939, juni). Mujo i tamburica. *Dječiji Novi Behar*, br. 22-23 str. 65.

5. KULTURNO-HISTORIJSKI PRILOZI U *DJEČIJEM NOVOM BEHARU*

Pored književnih priloga, u listu *Dječiji Novi Behar* pronađeno je i nekoliko priloga koji se tiču kulture, historije i tradicije. Riječ je o: sedam priloga o historijskim ličnostima, pet priloga o religiji, dva priloga o građevinama, dva priloga o značaju periodike i čitanja, jedan prilog o jeziku i jedan prilog o domovini. Ovi prilozima se svrstavaju u autorsku prozu. Pored ovih, pronađen je i jedan kulturno-tradicijski prilog koji spada u prevedenu prozu. U nastavku će biti detaljnije objašnjeni.

5.1. O historijskim ličnostima

U *Dječijem Novom Beharu* nalazi se sedam priloga o određenim ličnostima⁸⁷, a riječ je o Mehmed-paši Sokoloviću, Safvet-begu Bašagiću, Mehmedu Džemaludinu Čauševiću, Adolfu Hitleru, Hamdiji Kreševljakoviću, Kemalu Atatürku i Muhammedu a. s. Prije svega, u priložima se čitatelji upoznaju s biografijama ovih ljudi, saznaju sve o njihovom životu i djelovanju. Upoznaju se sa značajem i doprinosom koji su ostavili društvu. U ovom listu čitatelji su se obavještavali o smrti uglednih književnika kao što je npr. vijest o smrti Safvet-bega Bašagića i Kemala Atatürka. U priložima se govori o tome kako su oni bili ugledni akademski građani, ali i patriote i kako se svako od njih borio za domovinu. Tu se posebno ističe Mehmed-paša Sokolović, gdje se naglašava da je bio slavan i u svojoj i u tuđoj domovini, te da je kao visokoobrazovan, postao vezir i sultanova desna ruka. U skladu s ondašnjom politikom i prohrvatskom vizijom ovog časopisa, napisan je i jedan takav tekst o A. Hitleru.

---

⁸⁷ Naslovi priloga su:

1. „Mevlud – Muhamed Alejhisselam – Alejhisselamov život poslije 40-te godine – Muhamed Alejhisselamova tjelesna i duševna svojstva“ – H. Hadžimulić
2. „Gazi Kemal Ataturk“ – Anonim.
3. „Führer Adolf Hitler“ – Anonim.
4. „Hadži Mehmed Džemaluddin Čaušević“ – Anonim.
5. „Učeći i radeći postao naučenjak“ – Anonim.
6. „Umro je naš veliki pjesnik“ – Anonim.
7. „Mehmed paša Sokolović“ – Hamdija Mulić

Također, u priložima se spominje i doprinos jeziku, ne samo književnosti, pa se tako primjećuje i Čauševićev doprinos maternjem jeziku i prevođenju. On je bio reformator, teolog, prosvjetitelj, mislilac, pa mu je, samim tim i odana počast u listu, kao jednoj od najutjecajnijih bošnjačkih ličnosti u 20. stoljeću.

List je, kao što je već spomenuto, bio religijskog karaktera, pa je bilo za očekivati da se pojave i prilozima o nekim religijskim ličnostima. Djeca-čitatelji su imali priliku da vide jedan duži prilog o Muhammedu a. s. i njegovom životu. Dakle, pored formalnog obrazovanja, dobijali su i vjersko obrazovanje. Opisani su praznici u islamu, obilježavanje Muhammedova a. s. rođenja, širenje islama, te način računanja vremena u ovoj religiji.

Čitatelji se pozivaju na odavanje počasti i Kemalu Atatürku, odnosno „ocu Turaka“. Turska postaje republikom 29. oktobra 1923. godine, a njen prvi predsjednik bio je Mustafa Kemal Atatürk. Godine 1934. se u Turskoj službeno uvode prezimena, a Mustafa Kemal dobija prezime Atatürk, što u prevodu znači „otac Turaka“. Ovo prezime, odlukom turskoga parlamenta, ne može dobiti niti jedan drugi stanovnik ove države. S obzirom na to da se Republika Turska željela ograditi od svih odredbi i prekinuti sve veze s prethodnim uređenjem – sultanatom, težilo se ka modernizaciji, ali i sekularizaciji države. To razdoblje se zove *kemalizam* (doba savremena/moderne Turke). Formira se nacionalna država, a njenim utemeljiteljem se smatra Mustafa Kemal Atatürk. U *Dječijem Novom Beharu* se, pored priloga, nalazi i njegova fotografija.

Iako se Jugoslavija odvojila od Osmanskog carstva još 1878. godine, promjene koje su nastajale 1923. godine na turskim prostorima i dalje su imale veliki utjecaj na Bošnjake u Jugoslaviji. Ukidanje halifata nije bilo podržano u Bosni i Hercegovini zbog toga što je postojanje istog osiguravalo izbor reis-ul-uleme, a to je ipak osiguravalo simboličnu vezu između Bošnjaka i ostatka ummeta.⁸⁸ Diplomatski odnosi između Jugoslavije i Turske se počinju uspostavljati 1925. godine, kada „kemalofilija“ postaje općeprihvaćena jugoslavenska pojava, koja se sve više i više počinje širiti nakon smrti Kemala Atatürka. O odnosu između islama i kemalizma pisali su

---

⁸⁸ Usp. Giomi, Fabio. (2019). Udomljavanje kemalizma: Sukobljeni muslimanski narativi o Turskoj u međuratnoj Jugoslaviji. *Historical searches*, br. 18, str. 191. Dostupno na: <http://iis.unsa.ba/wp-content/uploads/2020/02/HT18-TranslationsFabloGiom.pdf> (pristupljeno 20. 10. 2020)

bosanskohercegovački pisci Mustafa Mulalić (u knjizi „Orijent na Zapadu“) i Munir Šahinović Ekrem (u knjizi „Turska, danas i sutra“).

5.2. O religiji

Današnje mektebsko obrazovanje se može uporediti sa priložima o religiji⁸⁹ koji su izlazili u *Dječijem Novom Beharu* i pokazat će se da tu postoji mnogo sličnosti. Preko lista, djeca-čitatelji su dobijala gotovo sve detalje i sve lekcije o religiji, namijenjene njihovom uzrastu. Upoznavali su se s praznicima, vrstama namaza, zanimljivim vjerskim tradicijama, šerijatskim zakonom, svetom knjigom, običajima, najvažnijim ličnostima (muškarci i žene u islamu), Mekkom, Kabom itd. Dakle, usmjeravali su se i odgajali u duhu ove religije, kroz pokazivanje temeljnih islamskih dužnosti i njihovih obaveza kao muslimana: poštovanje, pokornost i poslušnost roditeljima. „Neposlušnost prema roditeljima, kako smo to i spomenuli, spada među najveće grijehе. Za ovaj veliki grijeh kao i za druge bićemo kažnjeni na budućem svijetu, ako nam ih Allah dž. š. ne oprostī. Često puta kazna za ovakve grijehе, a naročito za neposlušnost prema roditeljima, stigne čovjeka i na ovom svijetu.“⁹⁰

5.3. O građevinama

U okviru ove kategorije nalaze se prilozī o dvorcu „Dolma Bakče“ (Dolmabahçe) i značaju internata koji je podigla „Narodna Uzdanica“.

U prvom slučaju riječ je o palači iz perioda Osmanskoga carstva, sagrađena u baroknom stilu. „U Istanbulu nekada sjedište osmanlijskih sultana, sada je pretvoren djelomično u muzej, a djelomično služi kao rezidencija predsjedniku Turske Republike za boravka u bivšoj prestolnici.

---

⁸⁹ Naslovi priloga o religiji su sljedeći:

1. „Istihare (namaz)“ – Sulejman Topić (imam u Ostrošcu)
2. „17. 000 kurbana zaklano je u Stanbolu!“ – Anonim.
3. „Vjera i njezina potreba.“ – H. Mehmed Handžić
4. „Kurban Bajram“ – M. Hadžimulić
5. „Poslušnost i poštovanje prema roditeljima“ – M. Hadžimulić

⁹⁰ Hadžimulić, M. (1940, juni). Poslušnost i poštovanje prema roditeljima. *Dječiji Novi Behar*, br. 24, str. 61.

U njemu se sada održavaju i zvanični prijemi. Dvorac leži na najljepšem mjestu, na samom Bosporu.“⁹¹

Kada je riječ o internatu koji je sagradila „Narodna Uzdanica“, naglašen je značaj ovoga internata učenicima i studentima. Kako je i sam nazvan, dom-internat, otvoren je 02. oktobra, 1938. godine i naglašeno je da se nalazi na „najljepšem mjestu u Sarajevu“.

5.4. O jeziku

Prilog o jeziku – „Različiti govori: Kako su Drpljani čuvali Hadža od Aždrajila – Kako su Drpljani čuvali Hadžu od Azraila“ – Anonim., govori o nauci koja se bavi narječjima i dijalektima – dijalektologiji. Kroz konkretan primjer, djeca su se upoznala sa razlikama između crnogorskog i dijalekata zastupljenih u Bosni i Hercegovini. Pored toga, tu se nalaze i razlike u jeziku koje se ogledaju kroz padeže, glasovne promjene, zamjenice, glagolske oblike...

5.5. O značaju periodike i čitanju

Bogatstvo duha koje se stiče čitanjem⁹² opisano je kroz priloge o ovom procesu koji opušta, zabavlja, ali i donosi određenu korist. Naime, uredništvo je isticalo važnost čitanja i razvoja kritičkoga mišljenja, kao jednog od temeljnih ciljeva obrazovanja. Posebno se isticao značaj književnosti kao umjetnosti i kvalitetne literature koja bi djeci trebala biti dostupna. Pod kvalitetnom literaturom podrazumijevala se literatura prilagođena djeci i njihovom uzrastu, s obzirom da su u najosjetljivijem razdoblju svoga života, kada se njihova ličnost polahko formira. Zbog toga se ovaj list i trudio da ponudi s jedne strane raznovrstan i zanimljiv sadržaj, a s druge strane prilagođen djeci. Podsticali su se na čitanje i naobrazbu, jer je ono vodilo spoznaji. Termin nenačitan je bio sinonim za istinskog siromaha. Needucirana, neuka, uskogrudna i neprosvijetljena osoba nije mogla biti temelj jednog zrelog društva.

---

⁹¹ Anonim.. (1932, septembar). Dvorac Dolma Bakče. *Dječiji Novi Behar*, br. 4-5, str. 20.

⁹² Pronađena su dva priloga: „Mudrost čitanja“ – Smail Balić i „Našim mladim prijateljima“ – Uredništvo „Dječjega novog behara“.

5.6. O domovini

Naime, u okviru ovoga priloga uočava se informiranje čitaoca o narodnoj povijesti.⁹³ U okviru tog perioda uočava se prohrvatska orijentacija Bošnjaka. Naravno, ovakva ideologija vodila je promjeni jezika u samom listu i pisanju propagandnih poruka. U ovom prilogu se naslućuje da je osjećaj pripadnosti određenoj nacionalnoj zajednici od velikog značaja i da pruža vrstu sigurnosti jednom narodu. Položaj Bošnjaka tog perioda nerijetko je i danas predmet rasprava: „Političko nasilje poricanja kulturnog i nacionalnog identiteta Bošnjaka i odricanje mogućnosti vlastitog etnokulturnog samodefiniranja i predstavljanja što je trajalo sve do sredine šezdesetih godina 20. stoljeća, pa otud i iznuđeno izjašnjavanje bošnjačkih pisaca za srpsku ili hrvatsku književnost, i danas se koristi kao argument aproprijacije bošnjačke književnosti u tokove hegemonističkih kulturnih matica.“⁹⁴

5.7. Kulturno-tradicijski prilog

Pod nazivom „Nekoliko riječi o Kinezima“ javlja se prilog koji govori o različitostima. Donosi se fizički opis jednog naroda – Kineza, zatim njihovi običaji i tradicija. Kineska kultura se upoređuje sa bosanskom, kao i njihovo obrazovanje i vještine koje stječu. Čitatelji se susreću sa zanimljivostima o drugoj naciji i kulturi, kako bi se postiglo razumijevanje i tolerancija prema drugom i drugačijem.

---

⁹³ Naslov priloga: „Draga djeco“ – Uredništvo.

⁹⁴ Duraković, E. (2012). *Obzori bošnjačke književnosti*. Sarajevo: Dobra knjiga, str. 83.

6. ZAKLJUČAK

U ovom magistarskom radu je bilo riječi o listu koji je izlazio od 1932. do 1944. godine – *Dječijem Novom Beharu*. Prvenstveno, definiran je pojam časopisa i date su sve pojedinosti o tim publikacijama. Zatim je bilo riječi o *Beharu*, *Novom Beharu* i *Dječijem Novom Beharu*. Bilo je potrebno upoznati se sa vrijednostima i ciljevima ovih listova, kako bi se bolje razumjeli, analizirali i interpretirali književni prilozi u listu koji je bio predmetom rada. U časopisu je pronađeno sedam stotina i osamnaest priloga, a oni su zajedno sa autorima popisani u bibliografiji koja dolazi poslije literature. Cilj ovoga rada bio je sistematizirati, klasificirati i valorizirati književne priloge u *Dječijem Novom Beharu*. Upravo zbog toga, građa je prvobitno pročitana, a zatim razvrstana u kategorije. Kao što je već spomenuto, prva podjela je podrazumijevala pisanu i usmenu književnost, a zatim su se u okviru pisane književnosti javile autorska i jednim dijelom prevedena, a u okviru usmene je došla narodna književnost i dio prevedene (strana narodna književnost). Unutar autorske književnosti dalje su se stvorile kategorije proze i poezije, unutar usmene također, dok prevedena književnost u svom sastavu nije imala poeziju, već samo prozu. Dalje su se unutar proze stvarale kategorije poput crtica, novela, anegdota, a unutar poezije se mogla pronaći rodoljubiva, pejzažna, misaona itd. Podjela je, mora se priznati, kompleksna, ali je bila potrebna za ovakvu vrstu istraživanja.

Pored toga, ukazano je na vrijednost kulturnog stvaralaštva Bošnjaka i šta je, u tom periodu, bio centar kulturne moći, što predstavlja još jedan cilj rada. Bilo je potrebno uzeti u obzir ne samo književni, već i historijski kontekst. Naglašena je ideologija lista, dominantni narativ, te način formiranja nacionalno-kulturnog identiteta. Ideologija je bila usmjerena na jačanje zajedništva i kulturno-prosvjetiteljskog napretka Bošnjaka. Orijentacija časopisa *Dječiji Novi Behar* ogledala se u ispunjenju religijsko-obrazovnih ciljeva. U tom smislu su nastajali i dominantni narativi – ispunjavajući prethodno navedeno. Kroz kratke prozne i pjesničke vrste list je nastojao predstaviti vrijednosti poput religije, etike i obrazovanja i usmjeravati mlađe naraštaje u tom pravcu.

Bez sumnje, ideja i izraz književnih priloga su bili od velikog značaja za ovaj rad. Pored navedenog, cilj ovog rada je bio detaljno opisati književne priloge, kako bi se otkrile temeljne ideje, narativi i diskurzivne prakse lista. Svaki književni prilog je, svrstan u kategoriji kojoj, po poetskim karakteristikama pripada, opisan sa glavnim odlikama. Prvobitno se priložima

pristupilo na gro-planu, a zatim je navedeno nekoliko reprezentativnih primjera. Uzevši u obzir temeljnu misao književnih priloga, može se reći da je umjetnost bila moralno-religijski uvjetovana, te da je, u skladu s tim, određivala slobodu stvaranja. Umjetničko djelovanje se ispreplelo sa moralnim uređenjima društva. To nije slučajnost, s obzirom na to da je list bio namijenjen mlađim uzrastima.

Heterogenost sadržaja književnih priloga doprinijela je da istraživanje bude zanimljivo, ali se moralo voditi računa o dosljednosti i tačnosti prilikom naučnog pristupanja. To vodi do metoda koje su korištene, a u pitanju su: analitičko-sintetička, metoda generalizacije i konkretizacije, metoda klasifikacije, metoda modelovanja, deduktivna i induktivna metoda, te komparativna metoda.

Naposlijetku, bitno je spomenuti da ovaj rad ujedno predstavlja prvi rad ikad urađen na ovu temu. Dakle, u dosadašnjoj literaturi se ne mogu pronaći istraživanja na ovu temu. U tome se ogleda još jedan cilj rada, a to je doprinijeti proučavanju književne i kulturne baštine Bošnjaka. S obzirom na to da rad, što se teme tiče, predstavlja jedan novitet, nadamo se da će poslužiti akademskoj zajednici i biti od velike koristi pri proučavanju bošnjačke i bosanskohercegovačke književnosti i kulture.

7. IZVOR

1. Dječiji Novi Behar, Sarajevo, Islamska dionička štamparija, 1932-1944.

8. LITERATURA

1. Adamović, Živoslav, Ivić, Mladen, Vuković, Veljko. (2017). *Metodologija i tehnologija izrade naučnih radova*. Banja Luka: Compex.
2. Alibegović, Esad. (1958). Merhum Muhamed Zahirudin Tarabar. *GLASNIK ISLAMSKOG STARJEŠINSTVA U FEDERATIVNOJ NARODNOJ REPUBLICI JUGOSLAVIJI*, br. 4, str. 336-338.
3. Anonim – Uredništvo: Behar, Sarajevo, finansirao Ademaga Mešić, 1900-1911.
4. Anonim – Uredništvo: Novi Behar, Sarajevo, Islamska dionička štamparija, 1927-1944.
5. Anonim. (1985). Biografija Nazifa Resulovića. *Islamska misao*, str. 40.
6. Bagić, Krešimir. (2015). *Rječnik stilskih figura*. Zagreb: Školska knjiga.
7. Brešić, Vinko. (2014). *Praksa i teorija književnih časopisa*. Zagreb: Periodica Croatica.
8. Crnković, Milan. (1982). *Dječja književnost*. Zagreb: Školska knjiga.
9. Čengić, Mustafa. (2005). *Vještina pisanja*. Sarajevo: DES.
10. Ćorić, Boris. (1978). *Nada – književnohistorijska monografija 1895-1903*. Sarajevo: Svjetlost.
11. Dervišević, Amira. (2016). *Novelistička i šaljiva priča u bošnjačkoj usmenoj prozi*. Sarajevo: Slavistički komitet i Fondacija „Novi vidici“.
12. Duraković, Enes. (2012). *Obzori bošnjačke književnosti*. Sarajevo: Dobra knjiga.
13. Gajević, Dragomir. (1991). *Kulturno-istorijski okviri novije književnosti*. Sarajevo: Svjetlost – Institut za književnost.
14. Halilović, Senahid. (2018). *Pravopis bosanskoga jezika*. Sarajevo: Slavistički komitet.
15. Katnić-Bakaršić, Marina. (2007). *Stilistika*. Sarajevo: Ljiljan.
16. Kodrić, Sanjin. (2012). *Književnost sjećanja: Kulturalno pamćenje i reprezentacija prošlosti u novijoj bošnjačkoj književnosti*. Sarajevo: Slavistički komitet.
17. Lešić, Zdenko. (2005). *Teorija književnosti*. Sarajevo: Sarajevo Publishing.

18. Maglajlić, Munib. (2000). *Bošnjačka usmena lirika*. Sarajevo: Sarajevo Publishing.
19. Mehmedović, Ahmed. (2018). *Leksikon bošnjačke uleme*. Sarajevo: Gazi Husrev-begova biblioteka.
20. Popadić, Dragan, Pavlović, Zoran, Žeželj, Iris. (2018). *Alatke istraživača*. Beograd: Clio.
21. Prop, Vladimir. (1982). *Morfologija bajke*. Beograd: Prosveta.
22. Protrka, Marina. (2008). *Stvaranje književne nacije*. Zagreb: Periodica Croatica.
23. Rebihić, Nehrudin – priredio. (2019). *Zeleni biseri: izabrane pjesme, crtice i publicistički članci Džemile Hanumice Zekić*. Sarajevo: Bridge.
24. Rizvić, Muhsin. (1971). *Behar – književnoistorijska monografija*. Sarajevo: Svjetlost.
25. Rizvić, Muhsin. (1980). *Književni život Bosne i Hercegovine između dva rata*. Sarajevo: Svjetlost.
26. Šamić, Midhat. (2003). *Kako nastaje naučno djelo*. Sarajevo: Svjetlost.
27. Šehović, Amela. (2012). *Jezik u bosanskohercegovačkim dramama*. Sarajevo: Institut za jezik u Sarajevu.
28. Todorov, Cvetan. (1987). *Uvod u fantastičnu književnost*. Rad: Beograd.
29. Vučković, Radovan. (1991). *Razvoj novije književnosti*. Sarajevo: Svjetlost – Institut za književnost.
30. Živković, Dragiša i ostali. (1985). *Rečnik književnih termina*. Beograd: Nolit.

8.1. Elektronski izvori

1. Članak “Braćo muslimani!”, str. 1. Dostupno na: <http://digital.ghb.ba/ghb/users/viewData.xhtml?file=jqK69w%2B7Bkih5hI9S1mm7IRX%2BEfYJ8sTC3Imj6O6y57xz8%2BJ5JLTUZdYwfPGKhAcjeWakj0L7fy2BIW7gjqnyns4dLj35OJHXRMhSIS8EbEhbi2NARQdtnimqmLUfcgSgLucycaA38eaXVyCysfZQQos8dyFAKjWgcOk0asQSnDb6zgbVVXfhgxmv8U%2Ff2ks1%2BEnXjdV27kAy5AHMhunVQ%3D%3D> (pristupljeno 24. 7. 2020)
2. Članak “Braćo muslimani!”, str. 2. Dostupno na: <http://digital.ghb.ba/ghb/users/viewData.xhtml?file=jqK69w%2B7Bkih5hI9S1mm7IRX%2BEfYJ8sTC3Imj6O6y57xz8%2BJ5JLTUZdYwfPGKhAcjeWakj0L7fy2BIW7gjqnyns4dLj35OJHXRMhSIS8EbEhbi2NARQdtnimqmLUfcgSgLucycaA38eaXVyCysfZQQos8dyFAKjWgcOk0asQSnccJi1tLQDfmf8ceWypA5orKWvxOgFoo9hrKPSt5t01wg%3D%3D> (pristupljeno 24. 7. 2020)

3. Članak “U minulih šest godina”. Dostupno na: <http://digital.ghb.ba/ghb/users/viewData.xhtml?file=jqK69w%2B7Bkih5hI9S1mm7IRX%2BEfYJ8sTC3Imj6O6y57xz8%2BJ5JLTUZdYwfPGKhAcjcWakj0L7fy2BIW7gjqnyns4dLj35OJHXRmhSIS8EbEhbi2NARQdtnimqmLUfcgSgLucycaA38eaXVyCysfZQVIB%2BFFMu2K8KA3NumJBe8CHA%2B3JsZWA%2FaeEHyE748S5M%2FhkPxyQE1Gdr1WmIjIlqA%3D%3D> (pristupljeno 26. 7. 2020)
4. Članak: “Naš dječiji prilog.” Dostupno na: <http://digital.ghb.ba/ghb/users/viewData.xhtml?file=jqK69w%2B7Bkih5hI9S1mm7IRX%2BEfYJ8sTC3Imj6O6y57xz8%2BJ5JLTUZdYwfPGKhAcjcWakj0L7fy2BIW7gjqnyns4dLj35OJHXRmhSIS8EbEhbi2NARQdtnimqmLUfcgSgLucycaA38eaXVyCysfZQVIB%2BFFMu2K8KA3NumJBe8CjlwATstIv2ouVko4MCKteRrrLIK8XbOH%2Bk6RSwUC%2Frw%3D%3D> (pristupljeno 26. 7. 2020)
5. Halid Hadžimulić: Dostupno na: <https://www.anali-ghb.com/index.php/aghb/article/view/259/508> (pristupljeno 21. 10. 2020)
6. Hamdija Mulić: Dostupno na: https://sarajevo.co.ba/sjecanje-hamdija-mulic/?fbclid=IwAR1-HzIM-SNPcjWA0sIdoV5c4pnayw-avuP6HCgVI8Lsz7dZ_payBOgugsE (pristupljeno 21. 10. 2020)
7. Husein Đogo Dubravić: Dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=16439> (pristupljeno 20. 10. 2020)
8. Matoš o anegdoti. Dostupno na: <https://www.sensa.hr/clanci/spomenar/briljantne-misli-ag-matosa> (pristupljeno 16. 8. 2020)
9. Muhamed Hadžijahić: Dostupno na: <http://majkaidijete.ba/edukacija-2/velikani-bosne-i-hercegovine/item/2940-dr-muhamed-hadzijahic-1918-1986> (pristupljeno 21. 10. 2020)
10. Mustafa Busuladžić: Dostupno na: <http://www.mm.co.ba/index.php/bs/aktuelno/vijesti-iz-bih/586-na-dananji-dan-29061945-ubijen-je-mustafa-busuladi> (pristupljeno 20. 10. 2020)
11. Novi Behar. Dostupno na: <http://digital.ghb.ba/ghb/users/index.xhtml?id=191943&faces-redirect=true> (pristupljeno 21. 7. 2020)
12. Seid efendija Karić: Dostupno na: https://www.academia.edu/37601996/A_Biographic_Sketch_of_Seid_ef_Kari%C4%87 (pristupljeno 25. 10. 2020)

13. Smail Balić: Dostupno na: <https://akos.ba/istaknuti-bosnjaci-akademik-smail-balic/>
(pristupljeno 20. 10. 2020).
14. Značenje imena Nasrudin. Dostupno na: <https://medzlis-split.org/images/izdanja/imena.pdf> (pristupljeno 08. 9. 2020)

9. BIBLIOGRAFIJA KNJIŽEVNIH PRILOGA U LISTU *DJEČIJI NOVI BEHAR*

Bibliografski popis književnih priloga u časopisu *Dječiji Novi Behar* urađen je prema abecednom redu prezimena autora. Kada je u pitanju prevedena građa, u zagradi pored prezimena i imena prevodioca je naznačeno da je riječ o toj vrsti građe.

1. A. N.: „Dosjetljivi lijenčina“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 16, str. 62-63.
2. A. N.: „Lovačka priča“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 14-16, str. 39-40.
3. A. N.: „Naša kuharica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 19, str. 75.
4. A. N.: „Težak i mornar“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 15, str. 58.
5. A. Š. (s francuskog): „Puranova noga“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 9-11, str. 36-39.
6. A. Š.: „Halifa i rob“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-14, str. 39.
7. Ahmić, Alija (s arapskog): „Lopov i starica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 3-4, str. 14-15.
8. Ahmić, Alija: „Milo mi je“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-12, str. 39.
9. Ajanović, Enver (preveo s arapskog): „Ko se hvali sam se kvvari“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 9-13, str. 29-30.
10. Ajanović, Enver: „Kako ti je ime ocu?“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 14-16, str. 40.
11. Ajanović, Enver: „Ne čini drugom ono što tebi nije drago“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 9-13, str. 35-36.
12. Ajanović, Hamzalija: „Prvi Maj“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 21, str. 65.
13. Alečković, Nedim Sulin: „Hrusto s onog svijeta“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 11-12, str. 26-28.
14. Aličić, A. (pribilježio): „Neobičan pokus Nasrudin-hodžin“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 9, str. 34.
15. Aličić, A. (zabilježio): „Ćazim ne vjeruje u prikaze“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 10-11, str. 38-39.
16. Aličić, A.: „Strah od smrti“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 12-13, str. 44.

17. Aličić, Ahmed (Sarajevo): „Veličina Gazi Husrev-bega u narodu.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 12-13, str. 42-43.
18. Aličić, Ahmed (Sarajevo): „Zbog jedne potkovice“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 5, str. 18.
19. Aličić, Ahmed: „Prijetnja puri“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 17, str. 62.
20. Aličić, Ahmet: „Čudna rabota“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 19-20, str. 69-70.
21. Anonim. (po Pestalociju): „Krojački san“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 6-9, str. 18.
22. Anonim.: „/“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 10-12, str. 57-60.
23. Anonim.: „/“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], /, br. 2-6, str. 11-12.
24. Anonim.: „17.000 kurbana zaklano je u Stanbolu!“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 19-21, str. 63-64.
25. Anonim.: „Aleksandar Veliki i Diogen“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 1-3, str. 2.
26. Anonim.: „Ali-paša i rakijaš“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 6-7, str. 23-24.
27. Anonim.: „Anegdota o Mihi Peški“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 6-7, str. 26.
28. Anonim.: „Bajramluk lijenog Ibre“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 19-20, str. 74-75.
29. Anonim.: „Bulbul-ptica (narodna priča iz Bosne)“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 13-18, str. 39-41.
30. Anonim.: „Čarobni kvadrat“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 3, str. 12.
31. Anonim.: „Časna riječ“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 20-23, str. 83.
32. Anonim.: „Crnac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 9-11, str. 40.
33. Anonim.: „Crnogorac u aščinici“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 6-7, str. 22.
34. Anonim.: „Đak i učitelj (Arapska)“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 17, str. 63.
35. Anonim.: „Dječje pričice“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 13-18, str. 35.
36. Anonim.: „Dobar drug“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 6-9, str. 21-22.
37. Anonim.: „Dobra pogodba“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 13-18, str. 35-36.
38. Anonim.: „Dom-internat Narodne Uzdanice“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 5-6, str. 23-24.
39. Anonim.: „Dva mrava“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 12, str. 44.

40. Anonim.: „Dvorac Dolma Bakče“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 4-5, str. 20.
41. Anonim.: „Džami ul' Azhar (vrelo islamskih nauka)“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 4-5, str. 19.
42. Anonim.: „Führer Adolf Hitler“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 1, str. 3.
43. Anonim.: „Gazela i lisica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 9-11, str. 33.
44. Anonim.: „Gazi Kemal Atatürk“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 7-14, str. 29.
45. Anonim.: „Hadži Mehmed Džemaluddin Čaušević“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 20, str. 61.
46. Anonim.: „Henrik IV., francuski kralj“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 22, str. 82.
47. Anonim.: „Kako je u paklu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 2a-3, str. 13-14.
48. Anonim.: „Kako se pišu pisma?“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 17-19, str. 54-56.
49. Anonim.: „Kako se zoveš?“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 7-8, str. 26.
50. Anonim.: „Kao u školi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 13-18, str. 36-37.
51. Anonim.: „Ko umije računati?“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 2, str. 8.
52. Anonim.: „Koliko su prije ljudi živjeli“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 6-7, str. 28.
53. Anonim.: „Košulja sretnog čovjeka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 1-3, str. 2-3.
54. Anonim.: „Križaljka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 5-6, str. 20.
55. Anonim.: „Lav, lisica, jazavac i vuk (Arapska)“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 14-15, str. 55.
56. Anonim.: „Lijeni sluga“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 6, str. 22.
57. Anonim.: „Lisica i gavran“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 17-19, str. 60.
58. Anonim.: „Magarac i svadba“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 7-8, str. 30.
59. Anonim.: „Mala Nura, sreća Hasanova“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 15-19, str. 46-48.
60. Anonim.: „Nagradna križaljka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 3-4, str. 16.
61. Anonim.: „Nagradna križaljka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 5-7, str. 24.
62. Anonim.: „Nagradna križaljka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 9-10, str. 36.

63. Anonim.: „Nagradna križaljka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-12, str. 44.
64. Anonim.: „Nagradna križaljka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 13, str. 52.
65. Anonim.: „Nagradna križaljka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 14, str. 56.
66. Anonim.: „Nagradna križaljka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 17-18, str. 72.
67. Anonim.: „Nagradna križaljka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 19, str. 76.
68. Anonim.: „Nagradna križaljka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 20-23, str. 88.
69. Anonim.: „Nagradna križaljka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 7-8, str. 28.
70. Anonim.: „Nagradna skrižaljka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 1-2, str. 8.
71. Anonim.: „Najbolja preporuka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 12-14, str. 34-35.
72. Anonim.: „Najbolja zadužbina“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 7-8, str. 21-22.
73. Anonim.: „Najbolji čas“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 20-23, str. 84.
74. Anonim.: „Napoleonov doručak“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 7-8, str. 26-28.
75. Anonim.: „Narodne poslovice:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 10-11, str. 40.
76. Anonim.: „Narodne zagonetke“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 15, str. 60.
77. Anonim.: „Našim mladim saradnicima!“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 17-19, str. 60.
78. Anonim.: „Našim odgonetačima“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 14, str. 56.
79. Anonim.: „Nasredin hodža kao kadija i njegova starost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 15-16, str. 49-51.
80. Anonim.: „Nasredin hodža kao kadija i njegova starost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 17-19, str. 57-58.
81. Anonim.: „Nasredin hodža kao kadija i njegova starost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 20-22, str. 63-66.
82. Anonim.: „Nasredin hodža kao kadija i njegova starost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 23-24, str. 71-74.
83. Anonim.: „Nasredin hodža kao kadija i njegova starost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 1-2, str. 4-6.
84. Anonim.: „Nasredin hodža kao kadija i njegova starost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 3-4, str. 11-13.

85. Anonim.: „Nasredin hodža kao kadija i njegova starost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 5-6, str. 19-21.
86. Anonim.: „Nasredin hodža kao kadija i njegova starost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 7-8, str. 28-29.
87. Anonim.: „Nasredin hodžina mladost i život u medresi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 4, str. 10-11.
88. Anonim.: „Nasredin hodžina mladost i život u medresi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 5-6, str. 16-18.
89. Anonim.: „Nasredin hodžina mladost i život u medresi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 7-8, str. 24-26.
90. Anonim.: „Nasredin hodžina mladost i život u medresi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 9-13, str. 31-32.
91. Anonim.: „Nasredin hodžina mladost i život u medresi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 14-16, str. 41-43.
92. Anonim.: „Nasredin hodžina mladost i život u medresi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 18, str. 55-56.
93. Anonim.: „Nasredin hodžina mladost i život u medresi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 19, str. 59-60.
94. Anonim.: „Nasredin hodžina mladost i život u medresi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 20, str. 62-63.
95. Anonim.: „Nasredin hodžina mladost i život u medresi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 21, str. 67-68.
96. Anonim.: „Nasredin hodžina mladost i život u medresi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 22-23, str. 71.
97. Anonim.: „Nasredin hodžina mladost i život u medresi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 24, str. 74-75.
98. Anonim.: „Nasredin hodžina mladost i život u medresi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 4-5, str. 12-13.
99. Anonim.: „Nasredin hodžina mladost i život u medresi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 6-9, str. 19-20.

100. Anonim.: „Nasredin hodžina mladost i život u medresi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 10-11, str. 29-31.
101. Anonim.: „Nasredin hodžina mladost i život u medresi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 12-14, str. 36-38.
102. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 3-4, str. 11-13.
103. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 5, str. 18-19.
104. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 6-7, str. 24-25.
105. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 8-9-10, str. 31-32.
106. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-14, str. 40-41.
107. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 19-21, str. 64-66.
108. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 22, str. 70-71.
109. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 24, broj stranice nije moguće utvrditi.
110. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 1-2, str. 4-6.
111. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 3-4, str. 12-13.
112. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 5-7, str. 20-22.
113. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 9-10, str. 32-34.
114. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-12, str. 40-42.

115. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 13, str. 47-48.
116. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 14, str. 55.
117. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 15, str. 58-59.
118. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 16, str. 63-64.
119. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 17-18, str. 68-70.
120. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 20-23, str. 85-86.
121. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 24, str. 91-92.
122. Anonim.: „Nasredin hodžino djetinjstvo i školovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 1-3, str. 5-7.
123. Anonim.: „Nasrudin hodžina dova“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 17, str. 62.
124. Anonim.: „Nasrudin hodžina mladost i život u medresi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 1-3, str. 4-5.
125. Anonim.: „Nema baruta“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 6, str. 22.
126. Anonim.: „Neobična rodbina“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 3, str. 12.
127. Anonim.: „Neprirođnost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 13-18, str. 37.
128. Anonim.: „Nesporazumci“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 13-18, str. 35.
129. Anonim.: „Newtonov sat“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 7-8, str. 30.
130. Anonim.: „Nezadovoljna kruška“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 17-19, str. 58-60.
131. Anonim.: „Odgoj primjerom“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 4, str. 19.
132. Anonim.: „Odgonetka zagonetke iz prošlog broja.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 6, str. 24.

133. Anonim.: „Odgonetka zagonetki iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 4-5, str. 18.
134. Anonim.: „Odgonetke zagonetki iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 2, str. 8.
135. Anonim.: „Odgonetke zagonetki iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 3, str. 12.
136. Anonim.: „Odgonetke“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 10-12, str. 60.
137. Anonim.: „Odgonetke“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 7-9, str. 48.
138. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz broja 6-7.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-14, str. 42-43.
139. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošlog broja.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 9, str. 36.
140. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošlog broja.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 12-13, str. 48.
141. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošlog broja.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 14-15, str. 56.
142. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošlog broja.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 6, str. 24.
143. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošlog broja.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 7-8, str. 31.
144. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošlog broja.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 21, str. 80.
145. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošlog broja.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 22, str. 84.
146. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 10-11, str. 40.
147. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-14, str. 44.
148. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 19-21, str. 67-68.

149. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošlog dvobroja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 16, str. 59-60.
150. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošlog dvobroja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 17, str. 64.
151. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošlog dvobroja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 3-4, str. 16.
152. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošlog dvobroja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 5, str. 19-20.
153. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošlog dvobroja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 6-7, str. 28.
154. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošloga broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 18, str. 68.
155. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošloga broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 19-20, str. 76.
156. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošloga broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 23, str. 88.
157. Anonim.: „Odgovori na pitanja iz prošloga broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 24, str. 92.
158. Anonim.: „Orao i kornjača“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 18, str. 67.
159. Anonim.: „Pas na gozbi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 17-19, str. 56.
160. Anonim.: „Perzijski kralj i učenjaci“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 4, str. 20-21.
161. Anonim.: „Pogodite!“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 4-5, str. 18.
162. Anonim.: „Pomisli“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 13-18, str. 37-39.
163. Anonim.: „Poslovice“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 24, str. 76.
164. Anonim.: „Praporci (Narodna priča)“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 2, str. 6-8.
165. Anonim.: „Prijatelji“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 6-7, str. 26.
166. Anonim.: „Prodavač lopta i brijač“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 24, str. 90-91.

167. Anonim.: „Radi, pa ćeš imati“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 7-8, str. 32.
168. Anonim.: „Radi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 12-14, str. 35.
169. Anonim.: „Rastreseni učenjak“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 22, str. 82.
170. Anonim.: „Različiti govori“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 20-23, str. 82-83.
171. Anonim.: „Riješenje šarade iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 16, str. 64.
172. Anonim.: „Riješenje zagonetki iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 16, str. 64.
173. Anonim.: „Rješenje križaljke iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 3-4, str. 16.
174. Anonim.: „Rješenje križaljke iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 5-7, str. 24.
175. Anonim.: „Rješenje križaljke iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-12, str. 44.
176. Anonim.: „Rješenje križaljke iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 13, str. 52.
177. Anonim.: „Rješenje križaljke iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 14, str. 56.
178. Anonim.: „Rješenje križaljke iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 15, str. 60.
179. Anonim.: „Rješenje križaljke iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 19, str. 76.
180. Anonim.: „Rješenje križaljke iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 20-23, str. 88.
181. Anonim.: „Rješenje križaljke iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 24, str. 92.
182. Anonim.: „Rješenje križaljke iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 7-8, str. 28.

183. Anonim.: „Rješenje križaljki iz prošlih brojeva“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 9-10, str. 36.
184. Anonim.: „Rješenje šarade iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 17-18, str. 72.
185. Anonim.: „Rješenje šarade iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 5-6, str. 20.
186. Anonim.: „Rješnje križaljke iz prošlog broja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 9-13, str. 36.
187. Anonim.: „Safvetu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 21-23, str. 67.
188. Anonim.: „Šarada“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 15, str. 60.
189. Anonim.: „Šaradu riješiše ispravno“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 17-18, str. 72.
190. Anonim.: „Stari Arapin“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 7-8, str. 27.
191. Anonim.: „Štedi i štedi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 10-12, str. 57.
192. Anonim.: „Što je to?“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 6, str. 40.
193. Anonim.: „Što je to?“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 7-9, str. 48.
194. Anonim.: „Što mi ti je zašto?“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 2, str. 8.
195. Anonim.: „Svitac i majmuni“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 4, str. 23-24.
196. Anonim.: „Tko je magarac?“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 4, str. 24.
197. Anonim.: „Tri brata (bosanska narodna priča)“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 10-12, str. 50-52.
198. Anonim.: „Tri prijatelja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 6-9, str. 23-24.
199. Anonim.: „Tri želje uoči mubareć – večeri.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 6, str. 21.
200. Anonim.: „Turske poslovice“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 2, str. 8.
201. Anonim.: „U gostioni“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 6-7, str. 22.
202. Anonim.: „U kući dobre bake“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 15-19, str. 34.
203. Anonim.: „Učeci i radeći postao naučenjak“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 1-6, str. 1.

204. Anonim.: „Umro je naš veliki pjesnik“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 19-21, str. 61.
205. Anonim.: „Utjeha u nesreći“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 7-10, str. 16.
206. Anonim.: „Vuk uči letjeti“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 17-19, str. 57-58.
207. Anonim.: „Zagonetka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 14-16, str. 44.
208. Anonim.: „Zašto su Mostarci imali duge kite na fesovima.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 4-5, str. 16-17.
209. Anonim.: „Zašto su Mostarci imali duge kite na fesovima.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 6, str. 22-23.
210. Anonim.: „Znadete li, djeco:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 7-8, str. 32.
211. Anonim.: „Znadete li, djeco:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 9, str. 36.
212. Anonim.: „Znadete li, djeco:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 10-11, str. 39.
213. Anonim.: „Znate li djeco:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 4-5, str. 17-18.
214. Anonim.: „Znate li djeco:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 6, str. 23-24.
215. Anonim.: „Znate li djeco?“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 8-9-10, str. 36.
216. Anonim.: „Znate li djeco?“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-14, str. 43.
217. Anonim.: „Znate li, djeco:“ *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 17, str. 63-64.
218. Anonim.: „Znate li, djeco:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 12-13, str. 48.
219. Anonim.: „Znate li, djeco:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 14-15, str. 55-56.
220. Anonim.: „Znate li, djeco:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 16, str. 58.
221. Anonim.: „Znate li, djeco:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 18, str. 68.

222. Anonim.: „Znate li, djeco:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 19-20, str. 75.
223. Anonim.: „Znate li, djeco:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 21, str. 80.
224. Anonim.: „Znate li, djeco:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 22, str. 84.
225. Anonim.: „Znate li, djeco:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 23, str. 88.
226. Anonim.: „Znate li, djeco:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 3-4, str. 15-16.
227. Anonim.: „Znate li, djeco:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 5, str. 20.
228. Anonim.: „Znate li, djeco:“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 6-7, str. 27.
229. Anonim.: „Zulumu aršina nema.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 7-8, str. 31.
230. Avdić, Ćamil Jusufov: „Dobra djeca“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 16, str. 57.
231. Avdić, Ćamil Jusufov: „Jutro“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 5, str. 17.
232. Balić, S. (s njemačkog): „Valjan učenik“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 5-6, str. 20.
233. Balić, S. (s njemačkog): „Vuk i orao“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 13-16, str. 52.
234. Balić, S.: „Alkohol je majka zala“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 2a-3, str. 16.
235. Balić, S.: „Namaz onemogućuje grijehenje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 24, str. 46.
236. Balić, Smail (s arapskog): „Medvjed i njegov gospodar“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 21, str. 68.
237. Balić, Smail (s arapskog): „Vuk i konj“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 1-3, str. 2.
238. Balić, Smail (s njemačkog): „Bik i jelen“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 1-2, str. 3-4.
239. Balić, Smail (s njemačkog): „Blagodarnost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 23-24, str. 75.

240. Balić, Smail (s njemačkog): „Magarac ostaje magarac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 12, str. 44.
241. Balić, Smail (s njemačkog): „Miš i lav“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 3-4, str. 10.
242. Balić, Smail (s njemačkog): „Mudri Sultan“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 17-19, str. 54.
243. Balić, Smail (s njemačkog): „Prisebnost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 7-10, str. 16.
244. Balić, Smail (s njemačkog): „Stari lav“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 12, str. 43.
245. Balić, Smail (s njemačkog): „Vježba pravi majstora“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 1-2, str. 8.
246. Balić, Smail (zapisao, po kazivanju Hajre Mahić ud. Šarotić): „*Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 1-4, str. 14.
247. Balić, Smail: „Mudrost čitanja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 9-11, str. 39-40.
248. Balić, Smail: „Prten-deda i Suknen-deda“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 14-16, str. 43-44.
249. Balić, Smail: „U trudu je spas“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 9-13, str. 32-33.
250. Balić, Zejneba M.: „Dvije muhe“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 5-6, str. 20.
251. Beglerović, Fahrudin: „Prava neznalica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 10-12, str. 54.
252. Bradarić, S. od A. B.: „Ne zaboravi na Boga!“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 1, str. 2.
253. Bradarić, Smail od A. B.: „Haruni Rešid i seljak“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 2a-3, str. 13.
254. Bradarić, Smail: „U šutnji je spas“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 3-4, str. 10.

255. Bradarić, Smajil (s arapskog): „Čovjek, lav i mevjed“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 17, str. 61.
256. Bradarić, Smajil (s arapskog): „Dvije mačke i majmun.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 21, str. 78.
257. Bradarić, Smajil: „Lažni pejgamber“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 15, str. 57.
258. Buconić, N.: „Top“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 1-3, str. 5.
259. Buconjić, N.: „Uspio pokušaj“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 4-5, str. 13-15.
260. Bulurović, Behdžet: „Lav, vuk i lisica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 5-6, str. 19-20.
261. Busuladžić, Mustafa (s arapskog): „Arapske basne: Magarac i vo; Lisica i hijena; Dijete i škorpija“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 7-8, str. 29-30.
262. Busuladžić, Mustafa (s arapskog): „Hazreti Omer i bizantijski poslanik“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 7-8, str. 28.
263. Busuladžić, Mustafa (s arapskog): „Lažni učitelj i žena“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 12-13, str. 45-46.
264. Busuladžić, Mustafa S. (s arapskog): „Dva psa“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 12-13, str. 43.
265. Busuladžić, Mustafa S. (s arapskog): „Smrt Sulejmana ibni Abdul Melika.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 5, str. 17.
266. Buturović, Behdžet: „Lisica i mačka.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 5-6, str. 18.
267. Buturović, Behdžet: „Medvjeda koža“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 4-5, str. 14-15.
268. Buturović, Behdžet: „Otac i njegova tri sina“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 15-16, str. 45-46.
269. Čaušević, Halid (s francuskog): „Biser u pustinji“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 1-2, str. 3.
270. Čaušević, Halid (s francuskog): „Ispunjeno proročanstvo“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 13, str. 46.

271. Čaušević, Halid (s francuskog): „Nezahvalnost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 13, str. 49.
272. Čaušević, Halid (s francuskog): „Zasluzena nagrada“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 3-4, str. 14-15.
273. Čaušević, Halid (s njemačkog): „Gavran i pčela“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 13, str. 50.
274. Čaušević, Halid (s njemačkog): „Tri prijatelja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 9-10, str. 34-35.
275. Čaušević, Halid (s njemačkog): „Utjeha u nesreći“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 9-10, str. 32.
276. Čaušević, Halid (s njemačkog): „Vjerni pas“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-12, str. 43.
277. Čaušević, Halid Dž. (s njemačkog): „Čovjek i pčela“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 20-22, str. 68.
278. Čaušević, Halid Dž. (s njemačkog): „Leptir i spuž“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 20-22, str. 68.
279. Čaušević, Halid Dž. (s njemačkog): „Neočekivano djelovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 20-22, str. 68.
280. Čaušević, Halid Dž.: „Dječjem 'Novom Beharu'“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 20-23, str. 84.
281. Čaušević, Halid Dž.: „Gospodar svjetova“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 4, str. 9.
282. Čaušević, Halid Dž.: „Hazreti Omer, drugi halifa“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 5-6, str. 19.
283. Čaušević, Halid Dž.: „Pjesma o školi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 14-16, str. 37-38.
284. Čaušević, Halid Dž.: „Tri beduina“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 1-3, str. 3.
285. Čaušević, Halid Dž.: „Zora na selu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 7-8, str. 23.

286. Čaušević, Halid: „Cvrčak priča“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 13-16, str. 47-50.
287. Čaušević, Halid: „Luftbalon“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 7-8, str. 30.
288. Čaušević, Halid: „Muhammed alejhisselamu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 6-9, str. 17.
289. Čaušević, Halid: „Na početku treće godine“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 1-2, str. 1.
290. Čaušević, Halid: „Neposlušni sluga“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 4-5, str. 10.
291. Čaušević, Kemal (s njemačkog): „Vojni bjegunac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 22, str. 72.
292. Čaušević, Kemal (s njemačkog): „Čvorak“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 1-2, str. 3.
293. Čaušević, Kemal (s njemačkog): „Dosjetljivi čvorak“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 3-4, str. 10.
294. Čaušević, Kemal (s njemačkog): „Što Bog daje to je blagoslovljeno“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 24, broj stranice nije moguće utvrditi.
295. Čemerlija, Halid: „Dva druga i ašlame“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 15, str. 59.
296. Čemerlija, Halid: „Susjedov pas“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 8-9-10, str. 33.
297. Đogo, Husejin: „Gaziluk jednog seljaka na trgovčevu dućanu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 14-15, str. 50.
298. Đogo, Husejin: „Osmanagino 'junaštvo' pred 'iftarom'“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 14-15, str. 53-54.
299. Đogo, Husejin: „Sarajlija i kokoš“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 14-15, str. 51.
300. Đogo, Husejin: „Šta je smrt od Boga molila...“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 14-15, str. 53.
301. Đogo, Husejin: „Zašto je mujezin tužio Šerbu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 14-15, str. 51.

302. Dogo, Husejn: „Jarčevi koji govore turski i arapski“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 20-23, str. 87.
303. Dogo, Husejn: „Komšo, drago“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 14-16, str. 39.
304. Dogo, Husejn: „Veliki brci nisu praktični“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 13, str. 50.
305. Dogo, Husejn: „Vinograd u autu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 13, str. 49-50.
306. Draganović, Nurija: „Kurban-Bajram“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 13-16, str. 45.
307. Dubravić (Gjogo), Husejn: „Mlinar i Ciganin“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 2a-3, str. 11-12.
308. Dubravić (Gjogo), Husejn: „Riječ koja tješi i sokoli“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 4, str. 22-23.
309. Dubravić (Gjogo), Husejn: „Sila pravde ne voli.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 1, str. 5-6.
310. Dubravić, H.: „Mala Šefika“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 11-12, str. 23-24.
311. Dubravić, Husejn: „Pomozi korisnim biljkama!“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 24, str. 58.
312. Džem-bu-ni (pribilježio): „Rak i žaba“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 1-4, str. 7.
313. Džem-bu-ni: „Mala Emina i pahuljica snijega“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 15, str. 57.
314. Džem-bu-ni: „Akademiku i prijatelju Hamdiji Kreševljakoviću“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 1-6, str. 2-3.
315. Džem-bu-ni: „Automat ljuljačka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 1-4, str. 11.
316. Džem-bu-ni: „Blato“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 13-18, str. 42.
317. Džem-bu-ni: „Božja moć“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 1-2, str. 3.

318. Džem-bu-ni: „Brato i seka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 17-19, str. 53.
319. Džem-bu-ni: „Bujrum“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 20-21, str. 62-64.
320. Džem-bu-ni: „Četiri godišnja doba“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 4, str. 17.
321. Džem-bu-ni: „Ciganin i zima“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 14, str. 53.
322. Džem-bu-ni: „Čišćenje oraha“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 1-2, str. 1.
323. Džem-bu-ni: „Čovjek i lišće“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 8-9-10, str. 29.
324. Džem-bu-ni: „Čudna zora“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 5-7, str. 22-23.
325. Džem-bu-ni: „Čvor“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 8-9-10, str. 34.
326. Džem-bu-ni: „Dedo i unuk“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 22, str. 83.
327. Džem-bu-ni: „*Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 24, str. 59.
328. Džem-bu-ni: „Dobro nije...“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 21-23, str. 68.
329. Džem-bu-ni: „Dosjetljivi liječnik“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 7-14, str. 30-32.
330. Džem-bu-ni: „Dvonožni konjić“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 5-6, str. 17.
331. Džem-bu-ni: „Gospodar i rob“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 6-9, str. 18.
332. Džem-bu-ni: „I ljudi rekne jednu pametnu!“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 20-21, str. 58-59.
333. Džem-bu-ni: „Ima i ovakvih“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 24, str. 57.
334. Džem-bu-ni: „Ispunjena želja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 7-8, str. 25.
335. Džem-bu-ni: „Ispunjena želja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 6, str. 38-40.
336. Džem-bu-ni: „Iz škole“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 17-19, str. 55-56.
337. Džem-bu-ni: „Jahač“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 22-23, str. 70.

338. Džem-bu-ni: „Janješce“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 24, str. 73.
339. Džem-bu-ni: „Jarac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-12, str. 40.
340. Džem-bu-ni: „Jasna“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], /, br. 2-6, str. 5.
341. Džem-bu-ni: „Jesen“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 6, str. 36.
342. Džem-bu-ni: „Jeseni“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 5-7, str. 19.
343. Džem-bu-ni: „Jež i kornjača“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 7-14, str. 28.
344. Džem-bu-ni: „Jug i Sjever“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 18, str. 53.
345. Džem-bu-ni: „Junaštvo vrane“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 23, str. 53-54.
346. Džem-bu-ni: „Kad što hoće da bude“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 7-8, str. 31.
347. Džem-bu-ni: „Kahvedžija“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], /, br. 2-6, str. 9.
348. Džem-bu-ni: „Kanarinac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 24, str. 75.
349. Džem-bu-ni: „Kanarinac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 1-3, str. 6.
350. Džem-bu-ni: „Ko je pametniji?“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 3-4, str. 14-15.
351. Džem-bu-ni: „Koka vragoljanka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 22-23, str. 69.
352. Džem-bu-ni: „Limun“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 17-19, str. 56.
353. Džem-bu-ni: „Lisica i vrabac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 22-23, str. 69-70.
354. Džem-bu-ni: „Ljubica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 17-18, str. 68.
355. Džem-bu-ni: „Maca i šarov“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 23, str. 55-56.
356. Džem-bu-ni: „Mačak se ljuti“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 12, str. 41.
357. Džem-bu-ni: „Majka i djeca“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 1-3, str. 4.
358. Džem-bu-ni: „Majka uz kolijevku“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 6, str. 33.
359. Džem-bu-ni: „Mala Umihana“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 23, str. 87.

360. Džem-bu-ni: „Mali Enver i maca“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 7-14, str. 32.
361. Džem-bu-ni: „Mali zidar“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 5-6, str. 17.
362. Džem-bu-ni: „Mamini uzdasi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 13-16, str. 51.
363. Džem-bu-ni: „Med“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 17-19, str. 53.
364. Džem-bu-ni: „Mice“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 5-6, str. 19.
365. Džem-bu-ni: „Moja lutka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 7-10, str. 15.
366. Džem-bu-ni: „Muha i mrva kruha“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 10-12, str. 53.
367. Džem-bu-ni: „Na pazaru“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 4, str. 18-19.
368. Džem-bu-ni: „Na početku škole“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 6-7, str. 21.
369. Džem-bu-ni: „Nagodba“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 7-10, str. 11.
370. Džem-bu-ni: „Najbrži slikar“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 9-10, str. 30.
371. Džem-bu-ni: „Neće ga“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 22-23, str. 72.
372. Džem-bu-ni: „Neispunjena želja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 19-22, str. 46-47.
373. Džem-bu-ni: „Nema volje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 10-12, str. 54.
374. Džem-bu-ni: „Neposlušno pače“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 3-4, str. 9.
375. Džem-bu-ni: „Neumjerenost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 12, str. 42.
376. Džem-bu-ni: „Neva i svekrva“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 15-19, str. 44.
377. Džem-bu-ni: „Neznano čudo“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 7-10, str. 17-19.
378. Džem-bu-ni: „Nit' mi korist nit' mi šteta“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 1, str. 4.

379. Džem-bu-ni: „'Novom Beharu' o desetgodišnjici rada“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 23-24, str. 69.
380. Džem-bu-ni: „Oblaci“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 1-3, str. 1.
381. Džem-bu-ni: „Oblaci“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 1-6, str. 4.
382. Džem-bu-ni: „Oholost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], /, br. 1, str. 1.
383. Džem-bu-ni: „Oštar nož“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 7-10, str. 17.
384. Džem-bu-ni: „Ožujak – lažac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 7-9, str. 41.
385. Džem-bu-ni: „Pametno kljuse“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 24, str. 60.
386. Džem-bu-ni: „Pametno rješenje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 10-12, str. 55-56.
387. Džem-bu-ni: „Pastir i ovce“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 24, str. 73.
388. Džem-bu-ni: „Pijevac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 7-10, str. 11-13.
389. Džem-bu-ni: „Pjesniku Musi Ćazimu Ćatiću“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 20-23, str. 81.
390. Džem-bu-ni: „Pláč bez suza“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 4-5, str. 11.
391. Džem-bu-ni: „Plivanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 3-4, str. 14.
392. Džem-bu-ni: „Poslije magle“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 5, str. 25.
393. Džem-bu-ni: „Poslušnost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 5-6, str. 13.
394. Džem-bu-ni: „Pouka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], /, br. 1, str. 3-4.
395. Džem-bu-ni: „Pralja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 15-19, str. 42.
396. Džem-bu-ni: „Pravedna osuda“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], /, br. 1, str. 4.
397. Džem-bu-ni: „Proljeće“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 19, str. 74-75.
398. Džem-bu-ni: „Proljeće“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 19, str. 57.
399. Džem-bu-ni: „Proljeće“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 20-21, str. 58.
400. Džem-bu-ni: „Rasimu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 13-18, str. 29.
401. Džem-bu-ni: „Smišljen odgovor“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 12, str. 41.
402. Džem-bu-ni: „Snaga maloga Hasana“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 14-16, str. 40.

403. Džem-bu-ni: „Snijeg i prehlada“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 24, str. 63.
404. Džem-bu-ni: „Soko“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 19-22, str. 45.
405. Džem-bu-ni: „Somun“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 15-19, str. 33.
406. Džem-bu-ni: „Starije od cara“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 1-6, str. 3-4.
407. Džem-bu-ni: „Strah je nemio drug“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 7-9, str. 43-45.
408. Džem-bu-ni: „Sudbina vola“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 19-22, str. 50.
409. Džem-bu-ni: „Sunce i magla“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], /, br. 1, str. 2.
410. Džem-bu-ni: „Teta lija“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 4-5, str. 10.
411. Džem-bu-ni: „Tikva“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 24, str. 74.
412. Džem-bu-ni: „Tikveni iftar“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 13-18, str. 42-44.
413. Džem-bu-ni: „Topr tan“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 19-22, str. 52.
414. Džem-bu-ni: „Trka uzalud“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], /, br. 2-6, str. 9-11.
415. Džem-bu-ni: „U školi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 15-16, str. 47.
416. Džem-bu-ni: „U spomen Hadži reis-ul-ulemi Džemaluddin-efendiji Čauševiću“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 20, str. 62.
417. Džem-bu-ni: „U spomen Mirzi Safvetbegu Bašagiću“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 19-21, str. 62.
418. Džem-bu-ni: „Vjerni prijatelj“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 1-2, str. 7.
419. Džem-bu-ni: „Vrbi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 9-13, str. 33.
420. Džem-bu-ni: „Zadnji čas“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 7-8, str. 27.
421. Džem-bu-ni: „Zalijevanje cvijeća“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 3-4, str. 9.
422. Džem-bu-ni: „Zašto krava ili stoji ili leži“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 3-4, str. 11.
423. Džem-bu-ni: „Želja prirode“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 13-18, str. 32.

424. Džem-bu-ni: „Želja za diobom“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 5, str. 31-32.
425. Džem-bu-ni: „Zima“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-14, str. 38.
426. Džem-bu-ni: „Zima“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 7-9, str. 46.
427. E. M.: „Sitnice“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 8-9-10, str. 33.
428. Ejjubović, Islah: „Vjernost je bogatstvo“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 17-18, str. 66.
429. Ejubović, Islah: „Čovjek, medvjed i lav“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 4-5, str. 13.
430. Fazlibegović, D.: „Arnaut i njegova kesa“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 17-19, str. 57.
431. Fazlibegović, D.: „Brico i mesar“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 13-16, str. 51-52.
432. Fazlibegović, D.: „Ciganski dženet“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 4, str. 22.
433. Fazlibegović, D.: „Čudan lijek“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 24, str. 75-76.
434. Fazlibegović, D.: „Čudna tužba“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 21-23, str. 71.
435. Fazlibegović, D.: „Drvar i medvjed“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 20, str. 62-63.
436. Fazlibegović, D.: „Hodža i दौर“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 17-19, str. 54.
437. Fazlibegović, D.: „Izostala lastavica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 20-22, str. 66-67.
438. Fazlibegović, D.: „Koristan zapis“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 3-4, str. 14.
439. Fazlibegović, D.: „Lisica i jazavac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 15-16, str. 47-48.
440. Fazlibegović, D.: „Među ljenčinama“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 12, str. 43.

441. Fazlibegović, D.: „Namjerio se hodža na iladž“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 13-16, str. 50.
442. Fazlibegović, D.: „Neki čovjek i Hazreti Hrzul*“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 5-6, str. 22-24.
443. Fazlibegović, D.: „Ništa bez božjeg davanja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 4, str. 18.
444. Fazlibegović, D.: „Osveta inoče“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 2a-3, str. 12.
445. Fazlibegović, D.: „Pekar pretvoren u medvjeda“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 13-16, str. 46.
446. Fazlibegović, D.: „Pismo jednog Maglajca“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 5-6, str. 22-23.
447. Fazlibegović, D.: „Put, kojim se dolazi do cilja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 21-23, str. 69-70.
448. Fazlibegović, D.: „Šartovi za pucanje topa“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 5-6, str. 20-21.
449. Fazlibegović, D.: „Soko i divlji patak“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 12-14, str. 33-34.
450. Fazlibegović, D.: „Trgovac i majmun“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 7-8, str. 26.
451. Fazlibegović, D.: „Trgovac i sohta“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 1-4, str. 7-8.
452. Fazlibegović, D.: „Uzrok nesloge“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 1-4, str. 8.
453. Fazlibegović, D.: „Zet i punica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 7-8, str. 27.
454. Fetahagić, Muhamed (s arapskog): „Priča o svinji i magarici“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 5, str. 30.
455. Fetahagić, Muhamed (s francuskog): „Skretničar“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 6, str. 36-37.
456. Filipović, R. S.: „Lukavi Cigo“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 9, str. 35.

457. Fočić, Šemsudin M.: „Dobra djeca“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 21, str. 79.
458. Fočić, Šemsudin M.: „Kako su miši pregrizli ćuskiju“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 23, str. 86.
459. G., B.: „Fadilovo bajramsko dobročinstvo“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 10-11, str. 25-27.
460. Gjogo, H.: „Priča sa sela. Kad zet dođe u tazbinu...“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 3, str. 10.
461. Gjogo, Husein: „Kome Bog pomaže“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 2, str. 5-6.
462. Gjogo, Husejin: „Gusak s pismenom porukom“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 5-7, str. 19-20.
463. Gjogo, Husejn: „Koža kao lijek protiv lijenosti...“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 12-13, str. 46-47.
464. Gjogo, Husejn: „O materi, koja se nije mogla utješiti“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 12-13, str. 47.
465. Gradašćević, Dževahira M.: „Majčin savjet“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 22, str. 81.
466. Gradašćević, Dževahira M.: „Pouzdanje u Boga dž. š.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-14, str. 39.
467. Gradašćević, Dževahira: „Tugji talir“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 17, str. 61.
468. H. M.: „Cjepar“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 7-8, str. 27-28.
469. H. M.: „Hadžijin sin“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 7-10, str. 14-15.
470. H. M.: „Haj đidi kupus“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 7-10, str. 20.
471. H. M.: „Iskrenost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 24, str. 74.
472. H. M.: „Kako Omer čuva svoje ime“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 23, str. 56.
473. H. M.: „Kvočka s pilićima“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 23, str. 54.
474. H. M.: „Lelela u bolnici“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 22-23, str. 72.
475. H. M.: „Lijeni težak“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 17-19, str. 59-60.

476. H. M.: „Odogoj“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 20, str. 63-64.
477. H. M.: „Školske šale“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 1-4, str. 4-6.
478. H. M.: „Školske šale“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 5-6, str. 18-19.
479. H. M.: „Strašljivac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 17-19, str. 58.
480. H. M.: „Sve se mijenja...“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 19, str. 60.
481. H. M.: „Zdravlje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 17-19, str. 58.
482. Hadžiahmetović, Lutfija: „Čekić“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 12-14, str. 38-40.
483. Hadžiahmetović, Vehbija: „Priča o Čikandilu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 1-4, str. 12-13.
484. Hadžić, Džemila M. (Bihać) (s arapskog): „O, radu znanju i ibadetu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 3-4, str. 13.
485. Hadžić, Džemila M. (Bihać): „Lokmanovi mudri savjeti“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 12-13, str. 44.
486. Hadžić, Džemila M. (Bihać): „O čuvanju od harama“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 3-4, str. 15.
487. Hadžić, Džemila M.: „Dobro se zlim vraća“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 19-20, str. 71-72.
488. Hadžić, Ševko (pitomac Vak. Sirotišta): „Siročad“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 9, str. 35.
489. Hadžijahić, Muhamed (s latinskog): „Konj i magarac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 14-15, str. 50.
490. Hadžijahić, Muhamed (s latinskog): „Lukava lisica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 14-15, str. 51.
491. Hadžijahić, Muhamed: „Aladža“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 6-7, str. 26-27.
492. Hadžijahić, Muhamed: „Gazi Husrevbeg: Povodom 400-godišnjice“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 7-8, str. 25.
493. Hadžimulić, M.: „Kurban Bajram“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 7-10, str. 5-10.

494. Hadžimulić, M.: „Mevlud“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 20-21, str. 49-57.
495. Hadžimulić, M.: „Poslušnost i poštovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 24, str. 57-63.
496. Halilbegović, Zehra: „Pokloni mi, Bože...!“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 12-14, str. 34.
497. Halilović, Enver M.: „Vuk dlaku mijenja, ali ćud nikada.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 19-20, str. 73-74.
498. Handžić, Mehmed H.: „Dova“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 23-24, str. 70.
499. Handžić, Mehmed H.: „Nije to puki slučaj“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 23-24, str. 75-76.
500. Handžić, Mehmed H.: „Vjera i njezina potreba“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 1-2, str. 6-7.
501. Hasandedić, Muhamed-Hifzi: „Šarada“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 4, str. 12.
502. Hasanhodžić, Muhamed: „Zec i lisica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 17-19, str. 54.
503. Hurembegović, Ismet (Janja) (s arapskog preveo): „Željni rata“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 8-9-10, str. 34.
504. Husejn, Dubravić: „Težak račun“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 24, str. 58.
505. Ihtijar: „O Kurban-Bajramu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 17-18, str. 65.
506. Jahić, Bego: „Starac i darovi triju njegovih kćeri“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 1-4, str. 8-11.
507. Kabil, Ejjub O. (s arapskog): „Srndać i lisica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 18, str. 66-67.
508. Kabil, Ejjub O. (s arapskog): „Dva razbojnika i magarac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 18, str. 66.

509. Kabil, Ejjub O. (s arapskog): „Hunejn i mestve“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 18, str. 66.
510. Kabil, Ejjub O. (s arapskog): „Pas i bubanj“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 17, str. 62.
511. Kabil, Ejjub O. (s arapskog): „Zečevi i lisice“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 17, str. 63.
512. Kabil, Ejub (s arapskog): „Dva roba“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 19-21, str. 67.
513. Kabil, Ejub (s arapskog): „Golub i golubica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 22, str. 71-72.
514. Kabil, Ejub (s arapskog): „Mjesto dukata, pšenica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-12, str. 43.
515. Kabil, Ejub (s arapskog): „Mrav i golubica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 1-3, str. 4.
516. Kabil, Ejub (s arapskog): „Ne budi lakom!“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 5-7, str. 23-24.
517. Kabil, Ejub (s arapskog): „Pčela i osa“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 7-8, str. 22.
518. Kabil, Ejub (s arapskog): „Pohlepa“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 19-21, str. 66-67.
519. Kabil, Ejub (s arapskog): „Prođi se laži!“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 17-18, str. 65.
520. Kabil, Ejub (Trebinje) (s arapskog): „Seljak i mačka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 1-2, str. 2-3.
521. Kabil, Ejub O. (s arapskog): „Kradljiva ptica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 3-4, str. 9.
522. Kabil, Ejub O.: „Nikad ti čovjek nećeš biti!“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 3-4, str. 10.
523. Kabil, Ejub: „Mukdim i Izet“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 14, str. 53-54.

524. Kadić, Adem B.: „Bolja je pravda nego krivda“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 11-12, str. 24-26.
525. Kapetanović, Ahmed (zabilježio): „Car i seljak (Narodna priča)“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 3, str. 10-11.
526. Kapić, Adem B.: „Allah postoji“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 11-12, str. 21.
527. Karić, Seid (s arapskog): „Lijeni sluga“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 19-20, str. 76.
528. Karić, Seid (s arapskog): „Zec i lavica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 23, str. 87.
529. Karić, Seid: „Harunurrešidov brat“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 24, str. 92.
530. Karić, Seid: „Lijepa riječ“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 9-13, str. 30.
531. Karić, Seid: „Ljubav prema zavičaju“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 9-13, str. 35.
532. Karić, Seid: „Milosrđe“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 18, str. 54.
533. Karić, Seid: „Vinogradar lake pameti“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 24, str. 73.
534. Karović, M. (s arapskog): „Priznaj učinjeni grijeh“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 6-9, str. 20-21.
535. Karović, Mehmed (s arapskog): „Siromah i njegov dobročinitelj“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 4-5, str. 15-16.
536. Karović, Mehmed I. (s arapskog): „Svatom svoje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 19, str. 75.
537. Karović, Mehmed: „Nedomišljatost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 20, str. 64.
538. Kebo, Muhamed H. (s arapskog): „Pohlepnost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 17-18, str. 71.
539. Kozarević, Mehmed (s arapskog): „Čovjek, lav i medvjed u bunaru“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 4-5, str. 11.

540. Kozarević, Mehmed Hf.: „Ne ugledaj se u lisicu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 9-11, str. 35.
541. Kozarević, Mehmed M. (s arapskog): „Lisica i hijena“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-14, str. 42.
542. Kozarević, Mehmed: „Mačka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 5-6, str. 13.
543. Krkbešević, Ismet: „Letio za njim da mu da konja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 1-4, str. 15.
544. Krupalija, Rasim: „Kako se žena izliječila od pretilosti“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 17-19, str. 55.
545. Lisanuddin: „Mala Remza“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 4, str. 11-12.
546. Mahfuz, Ali: „Ja sam muslim“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 1-2, str. 8.
547. Makbula: „Cjepar Asim“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 15-16, str. 51-52.
548. Mataradžija, Sulejman (s njemačkog): „Plaćljivo dijete“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 7-9, str. 42.
549. Mataradžija, Sulejman (s njemačkog): „Seljak u gradu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 7-9, str. 46.
550. Mataradžija, Sulejman (s njemačkog): „U školi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 7-9, str. 45.
551. Mataradžija, Sulejman R. (s njemačkog): „Dvojica kočijaša“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 7-9, str. 47.
552. Mataradžija, Sulejman R.: „Križaljka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 1-3, str. 8.
553. Mataradžija, Sulejman R.: „Lav sa ostalim životinjama“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 1-3, str. 3.
554. Mataradžija, Sulejman R.: „Šarada“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 16, str. 64.
555. Mataradžija, Sulejman: „Dobar savjet“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 1-3, str. 7.

556. Mataradžija, Sulejman: „Nagrada za dosjetljivost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 1-3, str. 6.
557. Mataradžija, Sulejman: „Neće muža“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 4-5, str. 15.
558. Mataradžija, Sulejman: „Neobičan propis“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 1-3, str. 8.
559. Mataradžija, Sulejman: „Perzijski car Kisra i seljak“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 1-3, str. 7.
560. Mehmedović, Ejub (s arapskog preveo): „Putnici oko blagajne“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 18, str. 67.
561. Misli i čuvstva: „Mirza Safvetova pouka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 19-21, str. 62-63.
562. Muftić, Refik (s arapskog): „Čovjek i kuna“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 5, str. 28-29.
563. Muftić, Refik (s arapskog): „Pas i bubanj“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 5, str. 26.
564. Muftić, Refik (s arapskog): „Ribar i školjka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 5, str. 26.
565. Muftić, S. F.: „Arapske izreke o druženju“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 6, str. 37.
566. Muhamed Fakihuddin: „Mušica i vo“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 1-2, str. 8.
567. Muhamed Fakihuddin: „Nevaljalo dijete“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 24, broj stranice nije moguće utvrditi.
568. Muhamed-Hifzi: „Džamijski motiv“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 1-2, str. 1.
569. Mujić, Mehmed A. (s arapskog): „Nekoliko riječi o Kinezima“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 4-5, str. 16.
570. Mujić, Muhamed A. (s arapskog): „Nagrada za poštenje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 16, str. 62.

571. Mujić, Muhamed A.: „Ne čini dobročinstvo kome ne doliči“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 7-8, str. 26.
572. Mulić, Ahmed: „Nasrudin i lopov“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 24, str. 76.
573. Mulić, Ahmed: „Nasrudinove papuče“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 24, str. 73.
574. Mulić, H. (zabilježio): „Ćumurilah“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], /, br. 1, str. 1-2.
575. Mulić, H. (zabilježio): „Zvono – advokat“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], /, br. 1, str. 2-3.
576. Mulić, H.: „Gdje ti je rubac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-12, str. 42.
577. Mulić, H.: „Učenjak na lađi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 24, str. 75-76.
578. Mulić, Hamdija (zabilježio): „Ciganin u begovskim svatovima“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 7-9, str. 42.
579. Mulić, Hamdija (zabilježio): „Poznala ga po obrazu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 7-9, str. 42.
580. Mulić, Hamdija: „Behara“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 10-11, str. 31-32.
581. Mulić, Hamdija: „Blago tebi, Hasane...“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 3-4, str. 15.
582. Mulić, Hamdija: „Blago težaku“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 18, str. 56.
583. Mulić, Hamdija: „Bog čuva pravednika“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 5-7, str. 18-19.
584. Mulić, Hamdija: „Đak u borbi s vukom“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 9-10, str. 30-31.
585. Mulić, Hamdija: „Djeca“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 20, str. 61-62.
586. Mulić, Hamdija: „Djeca“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 22-23, str. 70-71.

587. Mulić, Hamdija: „Drvo se na drvo oslanja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 1-4, str. 13-14.
588. Mulić, Hamdija: „El-Emin“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 1-2, str. 6-7.
589. Mulić, Hamdija: „Hajrat“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 9-11, str. 34-35.
590. Mulić, Hamdija: „Iz škole starih ljudi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 20, str. 63-64.
591. Mulić, Hamdija: „Kos i gavran“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 12, str. 42.
592. Mulić, Hamdija: „Ljubav muslimanke“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 5-6, str. 14.
593. Mulić, Hamdija: „Mehmed paša Sokolović“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 7-14, str. 25-27.
594. Mulić, Hamdija: „Mrav“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 1-2, str. 2.
595. Mulić, Hamdija: „Muhamed a. s. uzor pravde i jednakosti“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 9-10, str. 29-30.
596. Mulić, Hamdija: „Pazi šta jedeš“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 10-11, str. 27-28.
597. Mulić, Hamdija: „Poš'o horo caru na divan“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 20-21, str. 59-62.
598. Mulić, Hamdija: „Razgovor s djecom“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 3-4, str. 10.
599. Mulić, Hamdija: „Šale iz škole“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 20-22, str. 61-62.
600. Mulić, Hamdija: „Školska igra“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 1-2, str. 2-3.
601. Mulić, Hamdija: „Šta ćemo raditi ljetos“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 22-23, str. 66-67.
602. Mulić, Hamdija: „Starinska kutija“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 19, str. 58.

603. Mulić, Hamdija: „Sunce, zrak i voda“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 24, broj stranice nije moguće utvrditi.
604. Mulić, Hamdija: „Svoje čuvaj, a tuđe ne diraj!“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 24, str. 89-90.
605. Mulić, Hamdija: „Uslužnost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 21, str. 65-66.
606. Mulić, Hamdija: „Uzor poštenja i pravednosti“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 19, str. 73-74.
607. Mulić, Hamdija: „Veliki prijatelj djece“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-12, str. 38-39.
608. Muratbegović, Husein: „Majčin poljubac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 6, str. 33-35.
609. N, po Alfredu de Musset-u: „Žrtva jedne majke“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 13-18, str. 30-32.
610. N, po Guyau-u: „Što radiš, radi kako treba!“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 11-12, str. 21-23.
611. N. A.: „Ovdje se govore svi jezici“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 17-18, str. 71.
612. N.: „Siromašni softa i obućar“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 17-18, str. 66-68.
613. Nerćes, Ata (prepjevao): „Mujo i tamburica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 22-23, str. 65.
614. Nerćes, Ata: „U seoskoj školi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 1, str. 6-8.
615. Nerćes, Ata: „Ublažene suze“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 2a-3, str. 9-10.
616. Omurović, Mehmed M.: „Moje nade“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 13-16, str. 46.
617. Orahovac, Sait: „Priča o Fadilu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 3, str. 9.
618. Osmanagić, Hidajet: „Nemam više utjeha...“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 15-16, str. 47.

619. Paralija, Džemal (s arapskog): „Bogataš i Ibrahim, sin Edhemov“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 9-11, str. 35.
620. Paralija, Džemal (s arapskog): „Hazreti Omer i njegov namjesnik“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 7-8, str. 31.
621. Paralija, Džemal (s arapskog): „Lovac i vrabac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 9-11, str. 39.
622. Paralija, Džemal (s arapskog): „Pupavčeva gozba“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 7-8, str. 32.
623. Premilovac, Nazif: „'Ako Bog da“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 3-4, str. 9.
624. Premilovac, Nijaz: „Cvrčak i mrav“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 7-14, str. 30.
625. Premilovac, Nijaz: „Iskrenost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 1-4, str. 3.
626. Premilovac, Nijaz: „Pohlepnost“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 5-6, str. 21.
627. Premilovac, Nijaz: „Prvi snijeg“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1939, br. 15-19, str. 33.
628. R-ć: „Reis-ul-ulemi Fehim ef. Spahi“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 21-23, str. 65.
629. Rekić, Ibrahim I.: „Baba Abdela (narodna pripovijetka)“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 13-18, str. 32-35.
630. Rešadović, Ahmed (s arapskog): „Jelen“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 22, str. 72.
631. Resulović, Nazif (Skoplje): „Džamija“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 14-15, str. 49.
632. Resulović, Nazif (Skoplje): „Hvala Bogu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 12-13, str. 41.
633. Resulović, Nazif: „Čedo u kolijevci“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 13, str. 45.
634. Resulović, Nazif: „Dječica u proljeće“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 21, str. 77.

635. Resulović, Nazif: „Dječjem Novom Beharu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 7-8, str. 26.
636. Resulović, Nazif: „Ima djeci voća“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 15-16, str. 45.
637. Resulović, Nazif: „Junak“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 24, str. 89.
638. Resulović, Nazif: „Krasan je maj“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 21-23, str. 70.
639. Resulović, Nazif: „Majsko jutro“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 21, str. 66-67.
640. Resulović, Nazif: „Mali baščovan“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 12-14, str. 33.
641. Resulović, Nazif: „Melikina želja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 9-13, str. 29.
642. Resulović, Nazif: „Nerćesov ribolov“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 21-23, str. 72.
643. Resulović, Nazif: „Nihat i golub“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 3-4, str. 9.
644. Resulović, Nazif: „Tajiba“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 24, broj stranice nije moguće utvrditi.
645. Resulović, Nazif: „Umihana“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 20-23, str. 87.
646. Resulović, Nazif: „Voli tugje jabuke“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 19-20, str. 72.
647. Resulović, Nazif: „Vrijedna djevojčica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 8-9-10, str. 29.
648. Ruščuklija, Ćazim (zabilježio): „Budim bukva.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 19-20, str. 72-73.
649. S. H.: „Dva seljaka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 24, str. 90-91.
650. Sadiković, Ahmed (po pričanju Alije Sadikovića): „Bolje je znati, nego imati“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], /, br. 2-6, str. 6-8.

651. Šehagić, Sulejman (pribilježio): „Car, veliki vezir i lončar“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 20-23, str. 81-82.
652. Šehić, A. Husein (zabilježio): „Priča sa Serhat Krajine“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 8-9-10, str. 30.
653. Šehić, Husein (zabilježio): „Ako Bog da! (Narodna priča)“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 4-5, str. 15.
654. Šestić, Muhamed (s njemačkog): „Lukavi dječko“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 7-9, str. 41.
655. Šestić, Muhamed (s njemačkog): „Prevareni magarac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 7-9, str. 48.
656. Šestić, Muhamed (s njemačkog): „Zabluda jednog seljaka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 7-9, str. 47.
657. Šestić, Muhamed S. (s njemačkog): „Lukavi mornarski vježbenik“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 10-12, str. 53.
658. Šimčik, A. (zabilježio): „Macan“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 5, str. 28.
659. Sinanović, S. (s turskog): „Kurdijski beg i bagdatski halifa“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 2a-3, str. 15.
660. Sinanović, S.: „Sin i mati (narodna priča)“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 2a-3, str. 15-16.
661. Sinanović, Safet (s turskog): „Jedan mudri čovjek“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 19-22, str. 51.
662. Sinanović, Safet (s turskog): „Poštovanje i vjerovanje jednom starcu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1940, br. 19-22, str. 46.
663. Sulin, Nedin: „Kako se mali Meho opametio“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 3-4, str. 15-16.
664. Suljić, Abdullah: „Drugovima“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 9-11, str. 39.
665. Suljić, Abdullah: „Moja molba roditeljima“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 9-11, str. 33.

666. Tarabar, Fakihuddin (zabilježio): „Najbolji računđija.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 12-13, str. 43.
667. Tarabar, Fakihuddin: „Omerul-Faruk i starac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 5-6, str. 21-22.
668. Tarabar, M. F.: „Priča o prosjaku i bogatom čovjeku“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 6-9, str. 22-23.
669. Tarabar, M., F.: „Znanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 13, str. 51.
670. Tarabar, Mesereta M.: „Košpica“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 21, str. 79.
671. Tarabar, Mesereta M.: „Proljeće“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 17-19, str. 59.
672. Tarabar, Mesereta: „Bog džellešanuhu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 9, str. 33-34.
673. Tarabar, Mesereta: „Cvijeće brala seka mala“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 1-4, str. 3.
674. Tarabar, Mesereta: „Plemenito srce“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 1-4, str. 1-3.
675. Tarabar, Muhamed F.: „Islamsko vjerovanje“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-12, str. 37-38.
676. Tarabar, Muhamed Fakihuddin (preveo s arapskog): „*Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 9-13, str. 34.
677. Tarabar, Muhamed Fakihuddin: „Bog vidi...“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 22, str. 69.
678. Tarabar, Muhamed Fakihuddin: „Ja najviše volim Boga“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 1-3, str. 1.
679. Tarabar, Muhamed Fakihuddin: „Ja sam muslim...“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 1-3, str. 8.
680. Tarabar, Muhamed Fakihuddin: „Majku, oca voljet' treba!“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 9-10, str. 35.
681. Tarabar, Muhamed Fakihuddin: „Moj fesiću na Bosni pašiću...“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 4-5, str. 9.

682. Tarabar, Muhamed Fakihuddin: „Plemenito dijete“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 5-7, str. 22.
683. Tarabar, Muhamed Fakihuddin: „Treba znati“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 11-14, str. 37.
684. Tarabar, Muhamed Fakihudin (s arapskog preveo): „Kako je Lokman svjetovao svog sinčića“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 19-20, str. 76.
685. Tarabar, Muhamed Fakihudin: „Bog je jedan...“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 23, str. 85.
686. Tarabar, Muhamed Fakihudin: „Dobroj djeci“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 18, str. 65.
687. Tarabar, Muhamed Fakihudin: „Gluhak i slijepac“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 16, str. 58.
688. Tarabar, Muhamed Fakihudin: „Kako se kradljivac sam izdao“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 17-18, str. 70.
689. Tarabar, Muhamed Fakihudin: „Majmun i orah“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 6-7, str. 23.
690. Tarabar, Muhamed Fakihudin: „Slijepac i bogalj“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 24, str. 91.
691. Tarabar, Muhamed Fakihudin: „Tajna“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 8-9-10, str. 30.
692. Tarabar, Muhamed Fakihudin: „Učeni sin“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 22, str. 83.
693. Tato (zabilježio): „Ljudsko srce“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 23, str. 86.
694. Tato: „Drug druga nađe (Eš eši bulur)“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 8-9-10, str. 35.
695. Topić, Sulejman (imam u Ostrošcu): „Istihare namaz“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 4-5, str. 15-16.
696. Topić, Sulejman (Ostrožac): „Najbolji drug“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 14-15, str. 52.

697. Topić, Sulejman, muallim iz Ostrošca: „Islam“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1932, br. 10-11, str. 37-38.
698. Učenica: „Kanija i siromah“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 13, str. 48-49.
699. Uredništvo „Dječjega novog behara“: „Našim mladim prijateljima“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 1-4, str. 16.
700. Uredništvo: „Draga djeco“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1941, br. 1, str. 1-2.
701. Z. po Hellaiu: „Zaslužna buha“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 1-3, str. 1.
702. Začiragić, Nedžad: „Zapalio kuću da izgore miši“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1938, br. 13-16, str. 47.
703. Zekić, Džemila Hanumica: „Božja kazna“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 1-3, str. 7-8.
704. Zekić, Džemila Hanumica: „Majka“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 16, str. 61.
705. Zekić, Džemila-Hanumica: „Bogu dž. š.“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 5-7, str. 17.
706. Zekić, Džemila-Hanumica: „Bolno čedo“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 6-9, str. 24.
707. Zekić, Džemila-Hanumica: „*Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 10-11, str. 28.
708. Zekić, Džemila-Hanumica: „Islam“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 24, str. 89.
709. Zekić, Džemila-Hanumica: „Ja sve ljubim...“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1937, br. 17-19, str. 53.
710. Zekić, Džemila-Hanumica: „Kur'an (a. š.)“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 4-5, str. 9.
711. Zekić, Džemila-Hanumica: „Moja ljubav“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 5-6, str. 15.
712. Zekić, Džemila-Hanumica: „Pjesnik i svijet“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 4-5, str. 14.

713. Zekić, Džemila-Hanumica: „Proljeće na selu“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 1-3, str. 2.
714. Zekić, Džemila-Hanumica: „Smrt velikog pjesnika Dr. Safvetbega Bašagića“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1935, br. 13, str. 46.
715. Zekić, Džemila-Hanumica: „Štednja“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1936, br. 14-16, str. 38.
716. Zekić, Džemila-Hanumica: „Tuga za domovinom“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1934, br. 9-10, str. 31.
717. Zorabdić, Atifa: „Knjiga prva briga“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1942, br. 10-12, str. 49.
718. Žunić, Ismet: „Današnji đaci – buduće narodne vođe“, *Dječiji Novi Behar* [Sarajevo], 1933, br. 24, str. 90.